

እሳቱ ወይ አበባ

ከአ.ገዬ ገበረ መድኅን

ገጽ ፡፡፡ ግጥም

እ ሳ ት

ወ ይ

አ በ ባ

ከጸጋዬ ገብረ መድኅን

ሥነ ግጥም

ይህን መጽሐፍ በማንኛውም አሌክትሮኒክ መሣርያ ለማስተላለፍ፣
ለማስቀመጥ፣ በፎቶ ኮፒ ወይም በሌላ መንገድ ለማባዛት፣
ለማላተምም ሆነ ለመተርጉም፣
የባለመብቱን ፍቃድ እንዲጠየቅ ሕግ ያስገድዳል።

© 1999 የጸገመ ቤተሰብ

በመጀመርያ በ1986 ዓ.ም. በብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት ታተመ

ለሁለተኛ ጊዜ በ1999 ዓ.ም. በግራፊክስ ማተሚያ ቤት ታተመ

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying or otherwise, without the prior permission of the publisher.

© 2007 TGM family

First printed in 1973 by Berhanena Selam
Printing Press, Addis Ababa, Ethiopia

Cover Design: Assegid Gessesse

ISBN 978-0-9793201-0-1

Library of Congress Control Number 2007900859

www.tsegeye.org

info@tsegeye.org

ሎሬት ጸጋዬ ገብረ መድኅን የበርካታ ተወዳጅ ሥነ-ግጥሞች ደራሲ ሆኖ ላለፈው “እሳት ወይ አበባ” ብሎ ከሰየመው ከዚህ መድብል ውስጥ ከሚገኙት በቀር ሌሎች ግጥሞቹ በመፅሐፍ መልክ ለሀትመት አልበቁም። “እሳት ወይ አበባ” ለመጨረሻ ጊዜ በ1966 ታትሞ ከወጣ በኋላ ባለፉት ዓመታት ጭራሹን ከገበያ ላይ በመጥፋቱ የጸጋዬን ሥራዎች ህያውነት የሚመኙ አድናቂዎች ቅሬታቸውን ገልጸዋል።

ጸጋዬ ገብረ መድኅን ባለፈባቸው የህይወት ውጣውረድ ከአዕምሮውና ከገለጻው ስርፀው፣ በርቱዕ ብዕሩ ነጥረውና ተውበው የተወለዱ በርካታ የአማርኛና የእንግሊዝኛ ግጥሞችና ትያትሮች አሉ። በህይወት ላለ የጠነሰሰውን፣ እነኚህን ሥራዎቹን አስባሰቦ የማሳተሙን ተግባር፣ ለ“እሳት ወይ አበባ” ቅድሚያ በመሰጠት ጀምረናል።

ቤተሰቦቹ

ጥር 1999

ለንርዕዩ ኢሳይያስ መታሰቢያ ይሁን።

መግቢያ

ሀ/ ሥነ - ግጥምን እንደባለድንጋጌ ታሪክ

እንደ ምዕመን የሃይማኖቱን ድንጋጌ ከማተቱ ይልቅ በቀጥታ እግዚአብሔርን በእምነት ማገልገሉ እንደሚበልጥበት ሁሉ፤ ባለቅኔም የሥነ-ግጥምችን የአደራደር ሥርዓትና ድንጋጌ (ፎርም) ከማተቱ ይልቅ ቅኔውን ተቀኝቶ ደርሶ ፍሬ ሃሳቡን (ኮንቴንት) ማበርከቱ ይበልጥበታል ቢያሰኝም፤ የግል አስተያየቱን ፈለግ ከጽሑፉ አነፃፅር በቅርብ መመልከቱ ደሞ የሰፊና ዝንባሌ ፈር ሲያሳይ ይችላል ይባላል፤ ሲሆን እንደሚገባው ሁሉ ሌሎች ያላቸውን ግምት ለሌሎቹ ትቼ፤ እነሆ እኔም ራሴ ስለሥነ-ግጥም አነሳስ ያለኝን አንጻንድ ሃሳብ እስቀድሜ ባጭሩ ልንገር። “ሥነ-ግጥም ከመሠረቱ ያው የገዛ ሕይወቱ ሂስ ነው፤” ይላልና ባለቅኔው ማቲው አርናልድ።

በጠቅላላው የአሰካኩ ሥርዓት እንደየምጣኔው ወይም እንደየሰንኙ ቁጥር ልክ ዓይነተኛ ድንጋጌ ያደረገለትን ሃሳብ-ወለድ (ልብ-ወለድ) ሥነ-ጽሑፍ ብቻ ሳይሆን፤ ግጥሙ ቤት የሚመታ ወይም የማይመታን እንቆቅልሽ ሆነ ምሳሌና ተረት፤ እንዲሁም፤ በቃለ-ውበቱና በቃለ-ኃይሉ፤ ወይም በድቀቱ ሥምረት ለአእምሮ ለልቦናና ለሰሜት የሚጥምን ባለስልትና ባለድንጋጌ የቋንቋ አደራደር ሁሉ፤ ሥነ-ግጥም (ፓኤትሪ) ይሉታል።

መቸም ኪነ-ጥበብ ሁሉ ንጥር የሕይወት አካል ነውና፤ ሥርወ-መነሻው በቀጥታ ከሰው የመሠረተ-ፍጥረት ደሙ-ሕይወት ጋር ተጣምሮ ስለሚጠቃቀስ፤ የሥነ-ግጥምንም የመጀመሪያ ጥሬ መልክ፤ ያው እንደጻጸን፤ እንደሥዕልና እንደሙዚቃ ሁሉ፤ አስቀድሞ በሕፃናት ጨዋታ ሲጨፈር፤ ሲጫር፤ ሲተረብና ሲዘፈን እናየዋለን። ቀጥሎም፤ ኪነ-ጥበብ ከቀዋሚ የኑሮና የመደበኛ ሥራ ክፍሎችም ጋር እያደር ተደጋግፎ ሲጠና፤ እንደየሥራው አንፃር፤ ለምሳሌ፤ በሠርግና በቀብር ሥርዓት አማካዩን የዘፈንና

የሙሽ ግጥሞች፣ በግብርና የግብርና ጠቀስ ግጥምና ዜማዎችን፣ በሃይማኖትና በአምልኮ ባዕድም የኒሁት ጠቀስ ባለመዝሙር፣ ባለጸሎት፣ ባለወረብ፣ ባለወሽባና ባለዝቀጥ ግጥሞችን ተከባክቦ ይታያል። እዚህ ላይ ዋና ዋናው ተግባር ያው ሠርገ፣ ቀብሩ፣ ግብርናው፣ ሃይማኖቱና አምልኮ-ባዕዱ ሲሆን፤ ለየጉዳዩ የተደረገው ግጥም ግን ለየተግባሩ ተቀጥላኝትንና ማዋካሽትን ይዞ ኖረ ማለት ነው። ይሁንና፤ የሌላ ሥራ-ክፍል ጥገኛና ተቀጥላኝ ስመሆን አልፎ፤ ራሱን ችሎ፤ እንደገበሬው ግብርናና እንደ ካህኑ ሃይማኖት መደበኛ የኑሮ ተግባርነት ቁሉ፤ የሥነ-ግጥምም ተሰጥዎ ለሞያተኛው ዋናውና መደበኛው ተግባር ስመሆኑም ሌላ፤ ያው እንደየቋንቋው የአደራደር ሥርዓተ-ድንጋጌ የግል ዘይቤና የይዘታ ምዳቤ (ዲስፕሲን)፤ በጣዕሙ፣ በድቀቱ፣ በቃሉ-ውበቱና በቃሉ-ኃይሉ ወዘተ፤ ለዕለቱ ብቻ ሳይሆን ለየጊዜው ሽግግርና ለየተከታታዩ ትውልድ ተቀባይነቱን አበፈትና ሲደረጅ፣ ሥነ-ግጥሙ ዘላቂ ኪነት (አርት ወይም ጥበብ) ወደመሰኘቱ ቀዋሚ ደረጃ ደረሰ ማለት ነው።

በዚሁም ይዘታና ድርድር፤ በአንድ አንጻር፤ እንደሌሎቹ ኪነ-ጥበባት ሁሉ፤ ሥነ-ግጥምም ከየትውልድ ሀገሩና ከየወራሹ ወገን የሥልጣኔ ዘመናት፣ ግሥጋሄና ውድቀት ጋር ታድሞ፤ አብሮ ገሥግሦና አብቦ አብሮ ወድቆና ተደምሶ፤ ወይም ደጋግሞ ታድሶ ወይም ከነአካቴው ጠፍቶ ቢቀርም እንኳ፤ አብዛኛውን ጊዜ የመሠረተ-ቋንቋውን ቅድመ-ድንጋጌና የራሱንም ስያሜ ይዞ እናገኘዋለን። ይሁንና፤ በሌላው አንጻር ደግሞ የግብርና ተግባር ሆነ የልቅሶ ሥነ-ሥርዓት፤ የእማካይ ሥነ-ግጥሞቹን የመሠረት ድርድርና ድንጋጌ ለይቶ ሳያስቀር፣ ያው እንደልጆቹ የየትውልድ ጨዋታና ተረብ፤ እንደጠርነት እስትራተኛና እንደወይዛዝርት የአለባበስ ወግ፤ እንዳንደ ስያሜውን ከነድንጋጌው፣ አንዳንዶ ስያሜውን ይዞ ድንጋጌውን ብቻ፣ ወይም ድንጋጌውን ይዞ ስያሜውን ብቻ እንደየዘመኑ የሥልጣኔ ዕድገትና ውድቀት፤ የምርጫ-ውርስና የገድፎ-ውርስ (ሚዩቴሽን ኤንድ ሲሌክሽን) ጣዕምና ዝንባሌ፤ ለውጧል-ይለውጧልም፣ ተለውጧል-ይለውጧልም። ምክንያቱም፤ በጠቅላላው የኪነ ጥበብ ወይም በተለይ የሥነ-ግጥም ታሪክ፤ የየቋንቋውን የአደራደር መሠረተ-ድንጋጌ በየዘመኑ አበላላጦ ማርቀቁ ብቻ ሳይሆን፤ በየዘመኑ ከሚወራረሱት የሌሎች

ቋንቋዎች ልዩ ልዩ የአደራደር መሠረተ ድንጋጌዎች ጋር፤ ከይዘታቸው ምዳቤና (ዲስፕሲን)፤ ከየምዳቤአቸውም ቴክኒክ ጋር ያደረገው የዕድገትና የውድቀት ታሪክ ጭምር ነው መባሉ፤ “የኪነ-ጥበብ መልእክት ከሰው ተፈጥሮ ወደሰው” ሆኖ፣ ተቀባይነቱም እንደየዘመኑና እንደየትውልዱ የጣዕምና የዝንባሌ ዳኝነት የሚመጠን ስለሆነ ነው።

ለምሳሌ፤ ክክርስቶስ ልደት በሬት በሰባተኛው ዓመተ-ዓለም ግድም በሆሜር የተቀመረው የኢልያድና የኦዲሴ ‘ኤፒክ’ የተሰኘው የግሪክ ሥነ-ግጥም፤ አለቀድሞ የነማንን ሥርዓተ-አምልኮ-ባዕድ ተንተርሶ የተገኘ የዜማ ምዳቤ መሆኑን ብቻ ሳይሆን፤ ከነማን ቋንቋ የግጥም ሥርዓተ ድንጋጌ ጋር ተወራርሶና ተዳቅሎ የወጣ መሆኑንም ጭምር፤ የቅድመ እሌናውያን ባለታሪኮች ሲነግሩን፤ መጀመሪያ ወዲያው የሆሜር ‘ኢልያድና ኦዲሴ’ ተቀምጦ ሠላሳ ዓመት ሳይሞላው ባለቅኔዎቹ ካሲኑስና ቴይራታኦስ የኤፒክን “ሄክሳሜትር” (የኤፒክን የሰንኝ ስልት ቁጥር) ድንጋጌ ለውጠው ወይም ቀላቅለው “ኤሌጂ” ባለኙት የሰንኝ ስልት ቁጥር ድንጋጌ ሲቀኙ፤ ደራሲው ሴፕቲሲ ደግሞ ሰማንያ ዓመት ባልሞላ ጊዜ ውስጥ፤ ከሥርዓተ-አምልኮ ባዕዱ የዜማ መሠረተ-ምዳቤ ውስጥ የተካፋዮቹን አደራደር ቀይሶ ጻፈ። ዛሬም፤ እንኳንና የነሆሜር ‘ኤፒክ’ የቀድሞው የአደራደር ሥርዓተ ድንጋጌ አያሌ ጊዜ መለዋወጥ ቀርቶ፤ የምዕራባውያን ሥልጣኔ ምንጭ’ ተብሎ የሚታመንበት ቋንቋው ጭምር እያደር ተትቶና በትውልድ ሀገሩ እንኳ ሳይቀር እጅግ እስከሚያሳስት ድረስ ቢቀያየርም፤ የኤፒክ ሄክሳሜትር የመሠረት ሰንኝ ስልት ቁጥርና ስያሜው ግን እንደነበረ ለማታወቁ ያህል ያው አሁንም ይታወቃል። በቀድሞው ደረጃ ከቶውኑ አይሁን እንጂ በጥንታዊ የግሪክ ቋንቋ ጥናት ትውስታ ጊዜም ይሠራበታል። ነገር ግን፤ ከእያሌ ቋንቋዎችና ከየሥነ-ግጥማቸው የመሠረተ ሥርዓተ ድንጋጌዎች ጋር ለአያሌ ምዕተ-ዓመታት ተወራርሷልና በቅድመ-ፍጥረት አባትነቱ ዛሬም ተከብሮ ይኖራል። በጊዜው እንደሱ ገናና ከነበሩትና፤ ለምሳሌም ክርስቶስ ራሱ መጀመሪያ ለብከበት ነበር ተብሎ እንደሚታመነው እንደአረማይክ ቋንቋ ግን ከነሥነ-ግጥም ድንጋጌው ጋር ጨርሶ አልጠፋም። የሁለቱ የታሪክ

ልዩነት ይኸ ነው። እንደዚሁም፤ የአክሱማውያን ሥልጣኔ ተነስቶ በደመቀበት ከክርስቶስ ልደት በፊት በበድሰተኛውና በደበልጥም እስከ አራተኛው ዓመተ-ዓለም ግድም እንደነሰታርና አልሙጋህ ያሉትን የሳባውያን ሥርዓተ-አምልኮ-ባዕድምና የኩሽንም ወገን ሥርዓተ-አምልኮ-ባዕድ ተንተርሶ፤ ከኒህና ከሌሎችም ቋንቋዎች ተወራርሶና ተጻቅሎ የተፈጠረው የግዕዝ ቋንቋ፤ በየጊዜው ቀምሮት ከነበረው ከሥነ-ግጥሞቹ የመሠረት ሥርዓተ-ድንጋጌዎች ውስጥ፤ ባሬም በኒሁ ቋንቋዎች በተለይም በኩሽና በሳባዊው የአረብ የሰንኝ ስልት ድንጋጌዎች ውስጥ መገኛታቸው፤ የታሪክ እንጂ የአጋጣሚ ጉዳይ ሆኖ አይደለም። ለምሳሌ፤ ከግዕዝ ቅኔ በተለይ የወል ቤት የምንለው ባለሰድስት የሰንኝ ስልት ቁጥር ድርድር፤ በአረብኛ፤ በሱዳንም የዳንጉላዊሰና የመሀሰ የጥንት ኑባውያን፤ በሶማሌ፤ በኩሽ፤ በኢትዮጵያም የኩሽና የሲም ዲቃላ ቋንቋዎች የግጥም ድንጋጌ ውስጥ ልክ እንደግዕዙ ድርድር በጥራት ተሳክቶ እናገኘዋለን። 'አሰታር' የተሰኘችደቱም የሳባውያኑ ሴቲ ጣየት በሥርዓተ-አምልኮ-ባዕድ ዜግና በጽላትም ቅርፅ፤ ከጥንተ-ምሥርቀ ሴቲ-አምላክ ከ 'አሰቶር' ጋር ስለምትመሳሰል የሚቶሎጂ ምሁራን መወራረሳቸውን ይነገራሉ።

እንግዲህ በጠቅላላው፤ በአንድ ፊት፤ እንደኪነ-ጥበባት ሁሉ፤ የሥነ-ግጥምን ድንጋጌ ይኸኛው ዓይነት ብቻ መሆን አለበት፤ ወይም ደግሞ ከዚህኛው የቋንቋ መሠረተ ድንጋጌ በተወረሰው ዓይነት ብቻ መመራት አለብን ብሎ መወሰን፤ ያው ከተወሰነ እእምሮ የሚወጣ ድፍረት ነው ብንልም፤ በሌላው መልክ ደግሞ፤ ቁጥሩን (ሚተሩን ወይም 'ምቱን') የተመደበ የሰንኝ ስልትና ቤት ባልደነገገው የቃላት መረን አሂዶ እነሆ ሥነ-ግጥም ማለቱም የባሰ ጸያፍ ማሰኘቱ ሳይሳነገን፤ ከላይ እንደጠቀስኩት እንደምእመኑ ሃይማኖት ዓይነት፤ ባለቅኔም የሥነ-ግጥሞችን የአደራደር ድንጋጌ ከግተቱ ይልቅ ቅኔውን (ተቀኝቶ) ደርሶ ማበርከቱ ይበልጥበት ይመስለኛል። ስለሆነም ለምሳሌ፤ አብዛኛዎቹ የኔ ግጥሞች ካሁን ቀደም ብዙዎች ጠይቀውኝ እንደመለሰኩት ሁሉ፤ እሰካሁን ከተለመዱት ከዋነኞቹ ከግዕዝ እስከ አማርኛ ውርሰ የሥነ-ግጥም ድንጋጌዎች ውስጥ፤ ግለት፤ የወል ቤት እንዳልነው ባለሰድስት (ሁለት ባለሦስት ሐረግ)፤ እንደ ቡሂ በሉ ቤት ባለ ሁለት ወይም እንደ በገና እንጉርጉር

ቤት ባለ ሰድስት (ሦስት ባለ ሁለት ሐረግ) እንደሆኑሆኑና እንደ ሰንገ መገን ቤት ባለ አምስት ወይም ከኒህ ከዋነኞቹ ተቀላቅለው በመዋለድ እንደተባዙት፤ ለምሳሌ እንደመዲና (ከነሰሙ 'መዲና')፤ ከሰንገ መገንና ከቡሂ በሉ ቤት አፈራርቆ እንደሚደረደረውና እንደሚደረደሩት ብዙዎች የኩሽና የሳባውያን አረብ ዲቃላ ቋንቋዎች የዘልግድ ሕግጋት ሳይሆን፤ የቁጥሩን መለያ መሠረት እንድ ራሱን በሰምንት የሰንኝ ስልት ድንጋጌ ሳይ ስለምደረድረው ብቻ ነው። ይኸም በአደራደርና በሠረዝ ነጥብ ተከፍሎ ይታያል። አንዳንድ መምህራን የዚህን ድንጋጌ ዘይቤ (ስታይል) ስም ሰላላገኙለትና እኔም ሰላልሰየምኩት "የጸጋዬ ቤት" ይሉታል። ስምንቱን ሰንኝ አብዛኛውን ጊዜ ቀዋሚ አድርጌ የምከፍለው በአራት-በአራት ሐረግ ነው። አልፎ አልፎ ግን፤ በሦስት-በሁለትና-በሦስት፤ በሁለት-በሦስትና-በሦስት፤ በሦስት-በሦስትና-በሁለት በማፈራረቅ እየከፈልኩ መደርደርም የለውጥንና ያለማሰልቸትን ጠባይ ማሰገኘትን ስለገመትኩ ነው። በተጨማሪም፤ በተለመደው የወል ግጥም ድርድር የጻፍኳቸው ጥቂት ግጥሞች አሉ። ከዚህ ሌላ፤ ስለቦርጌና ስለ ከፋ በጻፍኳቸውና በተረጉምኳቸው ሦስት ግጥሞች ብቻ፤ ያንኑ 'የእሮሞን ኩሽ' "ማክማክሳና ሙርቲ" የተሰኘ፤ በሁለት-በአራትና- በአራት፤ በሁለትና-በአምስት፤ በሁለት-በሦስትና-በሁለት ሐረግ የሚፈራረቅ የሰንኝ ስልት ድንጋጌ ተከትዬ፤ ለምሳሌ ያህል ያሰፈርኳቸው አሉ። እንግዲህ ቀድሞ እንደተባለውም፤ ባለቅኔም የዚያው የባህሉን ቅርስ አቆይቶና መግባ ላወረሰው የገዛ ሕዝቡ የሰሜት ጫፍ ተቀጥላ እንደመሆኑ፤ ከጆሮና ከአንደበቱ ድምፅ የቀመረውን ስልት በራሱ ዘይቤ እያሰተጋባ ቅርሱን በልዩ የምስክርነት መለዩ ሲያድሰና ሲገልጽ ቆይቶ-ናሮ ማለፉ የተለመደ ሲሆን፤ ሁለት ባልቴቶችም ሦስተኛይቱ ቤት በቀመሉት የቡና ጣዕምና ቃና ባይሰማው፤ የሕይወት አካል ከነ-ጥበብም እንደ ሕይወት ቅመም ቃናው በልዩ ቀማሾች የተለያየ ሆኖ መታየቱን እንጂ ባሕርዩ ከቶም ያልተሰመደ ጉዳይ መሆኑን አይነገረንም። ይሁንና ባለ ቅኔው አልፍሬፍ ሀውሰማን "መድኃኒት ቀማሚዎች ጩ የሚለውን ቃል እንደሚያሰቡት፤ እኛም 'ሥነ-ግጥም' የሚለውን ቃል እንዳናሰቡው አደራ እንጠብቅ!" ሲል በሌላ መልክ የዚሁኑ የነበረ የልዩነት ነገንት መንገሩ ይመስለኛል። በዚህ

መጽሐፍ የተጠረዙት ግጥሞች ጠቅላላ የግጥም ሥራዎቹ ሳይሆኑ፤ ከድምሩ ውስጥ ከየዓይነቱ መርጫ ያቀረብኳቸውን ብቻ ነው። ከዚህም ሌላ ለአንጻብያን ላባታውስ የምወደው፤ ለምሳሌ “እናት” ማለት “ህዳ” ለሚለው የአርምኛ የኩሽ ቃል፤ “ዳ” ለተሰኘው ትክክለኛ የልሣን ምልክት፤ በቀደምቱ በኢርግሊፊክ ፊደል እንጂ በጳለኞቹ ወራሾች በሴማውያን፤ ወይም በግሪክና በላቲን ፊደሎች ውስጥ ስላልተመደበለት፤ እነሆ ለጊዜው “ደ” በተሰኘው የሳባውያን ወይም የግዕዝ ፊደል አናት ሳይ “” ይኸን ቁም-ሠረዝ በማከል “ደ” እያሰኘሁ መጠቀሚያን ነው።

ለ/ ሥነ-ግጥምን እንደ ቃለ-ሕይወት ፈለግ ፍሬ-ሃሳብ

የኪነ-ጥበብ ፈለግ በሚውተበተብበት ዋዜማ ጠንቋይ ጠቢብ ነውና፤ በአፈ-ሊቃውንቱ ወረርሽኝ ብዛት እንደኮካ-ኮላ የማሰታወቂያ ግጥም ዓይነቱ ጭምር የነገውን ትውልድ የሥነ-ባህል ሥፍራ ተክቶ፤ የሕፃናቱም እንደበት በእንቁቅልሹ 'አ-ቡ-ጊ-ዳ' ሊታጠንና ሊታነፅ እያየነው፤ የባለቅኔው ብዕር መልእክቱን ሁልጊዜም ወደተረሳው ወደአበው ጥንተ-ድንጋጌ እንጂ ወደ አዲሱ ዓለም ሕይወት አይላክ ብንል፤ ሌላው ቀርቶ እነድራይደን እንኳ፤ “የሞራል እውነታም የባለ ቅኔው ፍቅረኛ እኮ ናት፤” ይሉናል። ይህም ማለት፤ የዘልማድ ንፍገት ያጥላላውን እውነታ ደሞ አባብሰን በይበልጥ ለማጥልደፍ ሳይሆን፤ ይልቅስ፤ ውስጣዊና ሕያዊ ባሕርዩን መርጦ እንቅቶ፤ ውበት አክሎ፤ በአስተዋይ ኅሊናችን ውስጥ ቁሰሉን የመፈወሱም ጥረት፤ ለሥነ-ግጥም ያው የኖረ ጠባይዋና ደሙ-ሕይወቷ ነው። መቸም ቢሆን የእውነት ፍቅር ያነጠራትን ዘለዓለማዊት ኪነ-ጥበብ አእምሮ የገራው ስሜት ይፋ ያወጣታል ይላልና ኮለሪጅ።

ግሪኮች ባለቅኔዎቻቸውን ለሁለት ከፍለው፤ የአንደኛውን ወገን ድንጋጌን ተከባክበው - እሚቀርፀ፤ ሊሷቸው፤ የሁለተኛውን ደግሞ ቃለ-ሕይወትን አንቅተው-እሚፀንሱ እንደሚሷቸው ይገልጽና ደራሲው ጊልበርት፤ “ሁለቱም ወገን እኩዮች ናቸው። ያም

ሆኖ ያንዱ እኩያነት ከሌላው ያይላል” ይላል። የሥነ-ግጥም ኅሊና፤ በየትውልዱ የሕይወት ተአምር የመደነቅ ሕዋሰዋን፤ እያደር ቆዳውን በሚቀይርባት ንፍገት ስትገደብ፤ ሁሉን-አወቅ የምጽተኝነት ባሕርይዋ ይተናነቃትና ለጋ ሃሳብ የምትፀንሰበት ልቦናዋም እየጠበበ ትነጥፋለች። “ሁሉን-አወቅነት፤ የእኔነትን (የኢጎን) ሕልውና፤ ሁሉን-ጠየቅነት ደሞ የመፍጠርን (የልብ ወለድን) ፅንሰ-ሕልውና ያስከትላል፤” እንዲል ባለቅኔው ብሪሪን። ዘለቂታ የሚኖረው ሥነ-ግጥም የሰውን ልጅ ዘለዓለማዊ የሕቅ እውነታ ሊያቅፍና ሊያበሥር ይሻዋልና። ምርድሰዋርዝ ለጆን ዊልሰን በጻፈለት ደብዳቤው ይኸን ጉዳይ ተመራምር ሊመልስ፤ የግጥም ኪነት ሰብአዊነታችንን የሚያስደሰት ትርኢት ነው ስንል ሰብአዊ ፍጥረታችንንም የማይሸነግል መሆኑ ይታወቀናል፤ ካለ በኋላ፤ ይህንኑ እንደት ከመንፈሳችን እንደምናገናዝበው ሊያሰረዳ “...እርቃነ ልቦናችንን ወደ አልባሌው ሰው የየዕለት ሕይወት ገልጠን ተፈጥሮአችንን በተፈጥሮው ገጽ ከማስተዋል...” የምንቀምረው ሲሆን ነው ይላል። በከላ ሠሪ ጡጊን፤ ተፈጥሮ እኛን ከልዩ ተቢያ እንደምትቀርጽ ሁሉ፤ ባለቅኔም ኪነትን ከምርጥ ቃለ-ሕይወት ዳግመኛ ፈጠረ ሲባል፤ ተፈጥሮ የለገሠችው ዕድሜውንም በሕይወት ዋጋ ሳይ እንደ ማዕድን ፈትኖና አንጥሮ ፍሬዋን ብቻ የማብሠር ግለኛ ጥረቱን፤ “ያ ለማንም ሰው ከሚሰማው ይፋ ስሜት፤ ለሕፃኑ እንኳ ከሚሰማው ይፋ ስሜት፤ ሌላው በተደሰተ ከሚያሰደሰተን፤ ሌላው ባዘነ ከሚያሳዝንን፤ ነፍሱን ከነፍሳችን ከሚያጣምረን ‘የፈለቀ’፤ ያ ነው የኪነ-ጥበብ ደሙ-ሕይወት፤” ይለዋል ተልሰቶይ። በኪነ-ጥበብ የተስጥም ግዳጁ ተዳክሞ ተጭለምልሞ ነፍሱን ሊያሳድፍና የሰሙን ጩኸት በምጥ በማስተጋባቱ ብቻ ዕለታዊ ተደማጭነትን እንደጥቅም ሊቃርምና ሲዘርፍ ግን፤ “...ያም የኪነቱን የእውነታ አቅጣጫ ስቶ ብዕሩንም አሳተ፤” ማለት ነው ይላል ብሮኖውሰኪ።

ያም ሆኖ፤ በሌላ መልካ፤ ሥነ-ግጥም ሕይወትን ተቻችሎም ሆነ አተኩሮ ለመዝለቅ ሲባል ኅሊናን በኅሊና የመፈተን ውጤት ስትሆን፤ አንዳንድም ከብቸኝነት ሕልውናችን ውስጥ ብቻ የምትደመጥ ሙዚቃዊ ፊደል ናትና፤ የኑርን

ውትብትብ ጠላቅን፣ ሠርሥረን ገብተን አገኘን የምንለውን ፍሬ-
ሃሳብ መንጥቀን አውጥተን በአደባባይ ስንገልጥ፤ 'ቃልን' በውበት
በድቀትና በአክብሮት እንዲንጸባረቅ ካደረግነው፤ የየራንታችንን
ፀንሰን አሳልፈንዋልና፤ 'ቃልን' ገደፍክ አንባልም። ቃል ኃይል
ነውና። ቃል ውበት ነውና። ቃል እውነት ነውና። ቃል
ሕይወት ነውና። "አስቀድሞ ቃል ነበረ፤ ቃልም በእግዚብሔር
ዘንድ ነበረ፤ የም ቃል እግዚአብሔር ነበረ፤" እንዲል።

ጸ.ገ.መ.

ማ ው ጫ

<u>አርእስት</u>	<u>ገጽ</u>
ደድረሰ ለወንድሜ ለማላውቅሀ	21
ለበጌምድር ወይጦ ባላገር	፲፱፻፳፫ - ደባርቅ
አይ መርካቶ	፲፱፻፳፭ - መርካቶ
ቃል ቃተተ	'
ለአበራ በነበር	፲፱፻፶፮ - ጉለሌ
የብዕር አግጧት ሌላ	36
ለካሣ ተሰማ	፲፱፻፶፱ - ቆቃ
ክልሰ አባ-ልበ-አግረኛ	39
ለማዳም ሄለን ደጉ ወ/ጊዮርጊስ	፲፱፻፳፭
መውደድ አባ ጸጸት	፲፱፻፶፪ - ሁሉ-ቃ
መተማን በሕልም	፲፱፻፳፪ - እንዳሥላሌ
በቃኝ	51
ለኢታፋ ዋላጋ	፲፱፻፶፮ - ቀበና
በረን (የሃዩ አላኬ ሊበን ቀረርቶ)	53
ለአሥመርም ለገሠ	፲፱፻፳፪ - ሊበን
ዋ! ያኛ ዓድዋ	፲፱፻፳፱ - ዓድዋ
ሕይወት ቢራ ቢሮ	፲፱፻፳፩ - ስድስት ኪሎ
መሸ ደሞ አምባ ልውጣ	፲፱፻፶፩ - ቢሾፍቱ
ማነው 'ምንትሰ'?	፲፱፻፳፫ - እዲባባ

'እኩካም ተማሪ'	፲፱፻፶፩	78
ለእንዲት የቅኔ-ምሽት	፲፱፻፶፩	
ረሃብ ሰንት ቀን ይፈጃል?	፲፱፻፳፭ - ዋልዲያ	87
ምነው አምቦ?	፲፱፻፳፭ - እምቦ	90
'አቴቴ ዱብራ አርሞ'		91
ለአቴቴ ዱብራ አርሞ	፲፱፻፳፪ - ባሌ-ጎባ	
ምንም አልል	፲፱፻፳፫ - 'ፒያባ'	94
አዋሽ		96
በጋማቹ ቃማሊት	፲፱፻፳፱ - አዋሽ	
አግር እንይ!		103
'ለእግረተኞች'	፲፱፻፳፫ - 'ፒያባ'	
አንኮበር		106
ለተፈራ ደገፌ	፲፱፻፳፭ - ደብረ-ብርሃን	
ደገና ዋይ እማማ	፲፱፻፶፫ - ሎንዶን	110
ሲግ-ሲግ		114
ለፈረደ ዘሪሁን	፲፱፻፳፫ - ተከዜ	
ጎል!		116
ለኳሰ 'አርበኛ'	፲፱፻፳፭ - አዲላባ	
አዲ አዳዩ		119
ለአዲና ለጎርምቲ ጉቴ ዳኛ	፲፱፻፳፭ - ቦሎ	
የት አባቱ! ሞትም ይሙት!	፲፱፻፳፫ - ዶርዜ ሠፈር	128
ሰቆቃው ጴጥርስ	፲፱፻፳፩ - ቀበና	131
እንቅልፍ ነው እሚያስወሰድህ		136
ለኢድዋርዶ ሞንድሌን	፲፱፻፶፱ - ዳራ-ባላም	

እባት ወይ አበባ		139
ለአባዎነው ገብረ ወልድ	፲፱፻፳፰ - አራት ኪሎ	
አስቀመጡህ አሉ!	፲፱፻፳፩ - አምቦ	155
አባይ		159
ለየኔታ አሥረሰ የኔሰው	፲፱፻፳፮ - ቴቤሳ ሙታን ከተማ	
መሄደ ነው	፲፱፻፳፰ - ቤልግራድ	164
ዶጋሊ	፲፱፻፳፭ - ጉርጉሴም	165
ቦረን (የሙርቲ - ጸሎት - ጥሪ)		166
ለግዳ ጋልግ-አባ ጋዳ	፲፱፻፳፱ - ዲሬ	
ወሽታም	፲፱፻፳፱ - ስድስት ኪሎ	166
ከፋ	፲፱፻፶፱ - ጂማ	170
'እባት ዐመድ ወለድ'	፲፱፻፳፩ - አዲሳባ	171
'አተግሩ-ለግይዎሩ አረ-ሊቃውንት		
ሐረር		174
ለከበው አሻግራ	፲፱፻፳፫ - ሐረር	
እውነት ለሁን እንቺ እሷ ነሽ!	፲፱፻፶፰ - አዳማ	176
በራ፣ የመስቀል ደመራ	፲፱፻፳፫ - መስቀል አደባባይ	179
ጌራ	፲፱፻፳፱ - ፓሪስ	161
ግይጨው	፲፱፻፶፰ - ግይጨው	190
ድራ-ዳዋ	፲፱፻፳፭ - ድራዳዋ	192
ተወኝ	፲፱፻፶፯ - ኒውዮርክ	194

ድንቅም አደል?		196
'ላብቸኞች'	፲፱፻፶፱ - አዲሳባ	
አብረን ዝም እንበል	፲፱፻፳፩ - ቆቃ	196
አሥመራ	፲፱፻፶፰ - አሥመራ	201
ወንድ ብቻውን ነው እግረኛላቅለ		202
ለዘውዲ ሸዋጥልቶት	፲፱፻፶፰ - አምቦ-ኮልሬ	
ትዝታ	፲፱፻፶፱ - ጋርባ ጉራቻ	205
አዘቦን ዳግም አየላት	፲፱፻፳፭ - መቀሌ	206
እንዳይነገርህ እንዳች እውነት!	፲፱፻፳፫ - አዲሳባ	208
የቴዎድሮስ ሰንብት ከመቅደላ		210
ለዓለግየሁ ቴዎድሮስ	፲፱፻፶፯ - ደሴ	

በየገጡ አርእስትና ጽሑፍ አትግጥና ግርጌ የተጠቀሰው ቀንና ሀገር እያንዳንዱ ገጥሞ የተደረገበትን ጊዜና ቦታ እንጂ በመታሰቢያነት የሠረዘላቸውን ሰዎች አይጠቅሙ።

ይድረስ ለወንድሜ ለማላውቅሀ

ይድረስ ላንተ ለማላውቅሀ

ለወንድሜ ሩቅ ለማልፍሀ

ለምታውቀኝ-ለማላውቅሀ፥ ለምታየኝ-ለማላይሀ....

ግንህ ባክህ?

ላትወደኝም ላታምነኝም፥ አጠነህ ለምትፈራኝ

ለናገርህ አጠንቅረህ፥ አተኩረህ ለምትሰማኝ....

ይድረስ ለከቡር ወንድሜ፥ ለአረህ ሂሪው ለገታሩ

ለሩቅ ገጠሬ ነባሩ

ለማላውቅሀ ለዳርዳሩ፥....

ግንህ

ከሩቅ የምታስተውለኝ

የማልለይህ-የምትለየኝ

ተግተህ የምትገምተኝ፥ ያላየኸኝ አስመስለህ

አቀርቅረህ ተግ ብለህ

ባንደበትህ የእርግማን መርዝ፥ በልብህ ትእዝብት ቋጥረህ....

የፀጥታው የዋሻው ሱቅ

ግንህ አንተ የቅርቡ-ሩቅ

ግንህ....

ከረን ነህ መለሎ ብሌን

ከአሰብ ወደብ እሰከ ሰሜን

ሰትሳብ ሰትሰበሰብ

ሸንጦ ሰንበሌጦ-መርገብ

ከኢ-መ-ራ ነህ ከመረብ

አኑአከ ነህ ወይስ ገለብ

ከዘር ተገፍተህ ተሰደህ

በሐሩር ሰደድ ተጥለህ

በንዳድ መቀመቅ ታጥረህ

በእልቂት አፋፍ ፈፋ ያለህ

ግንህ

'አጋው' ነህ ወይስ ሺናሻ

ቅግንቴ ነህ ወይ ፈላሻ

ሰምህ የሆነብን ግርሻ፣

ግራ ጉንደር ነህ መተከል

ባላዋቂ የምላስ ቅርብ፣ የዘር ንፍገት ሰትቀበል

ያለዕዳህ ሰምህ ሲበከል

እምትችል እምትቀበል፣ እግትጥት እግትነቀል

ግንህ

ቆለኛ ሸክላ ሠሪ ነህ

ያገር ዕድል ያገለለህ።

ለጥበብህ እንደመካሰ

በደባትር ትንታግ ምላሰ

ዘለዓለም ልብህ የግላሰ

ግንህ

ገባር ነህ የሙከት ሳቢ

እረኛ ነህ የከብት አርቢ

አራሽ ነህ ያገር ቀላቢ

አግል ነህ የግመል ሳቢ

ባክህ ግንህ ወንድምዬ፣ እንድም ቀን የግንወያይ

በውል፣ በጣይ፣ ባደባባይ

በፎቶ ግራፍ ዓይን እንጂ፣ ዓይን ለዓይን የግንተያይ

እኔ ለወሬ እንተን መሳይ፣ እንተ ለጭንቅ እኔን መሳይ።

ግንህ እኮ የግላውቅህ

ግዶ ለግዶ ሩቅ ለሩቅ፣ በመኪና ዓይን የግይህ

የግትቀርበኝ የግልቀርብህ

ጠረንክን የምጠየፍህ

በጋዜጣ በመጽሔት፣ ወሬህን የምተርክህ

ሥዕልክን ፎቶግራፍክን፣ ላገር ጉብኝ የምሸጥህ፣

ግንህ እንተ ወንድምዬ፣ የግላውቅህ የምታውቀኝ

ሶዶሬ ግዶ እምታልፈኝ

በዝምታህ የምትከሰኝ

ባይንህ ጦር የምትገሥፀኝ

የሆድክን የግልጠይቅህ፣ የሆድክን የግትነገረኝ፣

ግንህ

ቦረን ነህ አባ ጋናሌ

የኛጳ ጠር አባ ጣሌ
ወይ 'ሳፋር' ንጥረ ሰማሌ፥
ከረን ነህ ወይስ ዳንካሌ
አፋር ነህ አባ ቱማታ
ማታሐራ ወይ ከምባታ
ወይስ ኩናማ አባ ዱታ፥
ማነህ ጉብዝ ማነህ እያ
ኢማኑ ነህ አባ ራያ
ወይስ ኢቱ አባ ሎቲ
የአዳል ሞኦ የአዳል ሞቲ፥
እኮ ማነህ ሩቅ ያለሽው
ማንነትክን የማላውቀው
እማልሰማ እማልጠይቅህ
እማትነግረኝ እማላውቅህ፥
ማነህ ጉብዝ ሳስተውልህ፥ አተኩረህ ጭጭ እምትል
እማትታጠፍ ቅምጥል
መሃል አገር ያልሸተተህ
ባሻገር ዙር ድንበር ያለህ
የእህል ደላላ እሚበላህ
ባለሚዳን እሚያዋክህ፥
ማነህ
የዝምታ መደብር ነህ?....

እኮ ማነህ ሰምህ ማነው
የዘር ግንድህ የሰየመው
ተበጥሶ ያልተቀጠለው
ሥርህ ማነው?....
በልቦናህ የምታማኝ
ታዝበህ የምትስማኝ
ባትወደኝም ባታምነኝም፥ አጢነህ የምትፈራኝ
ማክበር እንጂ እማታሰጠጋኝ፥
ማንነትክን ምንነትክን፥ ላልሰማህ የምጠይቅህ
ለጉልበት ለላብህ በቀር፥ ላንተነትህ የማልቀርብህ
ከዓይነ-ጥላዬ እምትሸሸኝ፥ ከዓይነ-ጥላህ እማልርቅህ
ላፌ እንጂ ለልቦናዬ፥ የማትመስለኝ የማልመስልህ
ከመንፈሴ እምገልጻለሁ
ከአለላዬ እማሸሸህ
ቦታህን የማትረሳ፥ ቦታህን የማስታውሰህ....
ማነህ
ይድረስ ለክቡር ወንድሜ፥ ሕመምክን ለማታዋየኝ
በጸጥታህ ለምትወቅሰኝ
ጉፈሬህን እንደአባትህ፥ እንደሞያህ አጉፍረህ
በወለባ እንቆጥቁጠህ
ሎቲ አጥልቀህ ጠር እንግበህ
በመኪና አገር እማልፍህ

የማትጠራኝ የማላውቅህ፤
ማነህ
በየቀሪስቀ ካርድ ላይ
ከበህ ሰማያዊ ሰማይ
አተኩረህ የምትታይ
ውሸትክን ፈጠህ ላቅሁ ባይ፤
እንደቴክኖክራሲ አገቦ
ኩሪያህ በሀሰት ጌጥ ታጅቦ
እፎይታ ያቀፈህ መሰለህ
ትእዛብት በዓይንህ ጦር አዝለህ
ርቀህ ተቀብረህ ሰንብተህ
የቱሪስት ካርድ የሳበህ
አንተ ማነህ?
እኮ ማነህ ወንድምዬ፤ ደራሲ የሚቀኝብህ
ሠዓሲ የሚነድፍብህ
ቀሲስ የሚቀሰሰብህ
የቱሪስት የጋዜጠኛ፤ ካሜራ እሚጋበዝብህ
የሚተኝ የሚተረጉም፤ የሚነድፍህ የማንም እጅ
የማነህ ደም የማነህ ቅጅ?...
አንተ የማማ ኢትዮጵያ ልጅ
እኔማ ሆኜብህ ፈረንጅ
አሳብ ለአሳብ ስተጣጣን
ምን አጣላን ማን አጣላን

ማን እንዳንወያይ ገራን
እንደባቢሎን ኬላ ግንብ፤ ለመተላለፍ የቀባን
አንተን የዘልማድ ዘላን፤ እኔን የመኪና ዘላን
እንድንሆን የገፋፋን?
ማነው ምንድነው ወንድሜ፤ ሆድ ለሆድ የሚያናክሰን
ሳንርቅ የሚያራርቀን፤ ሳናኮርፍ የሚያኳርፈን!...
ይድረስ ለክቡር ወንድሜ፤ ለምትሳብ ናጻ ጥጉን
ፈፋ ኩሪያ ሸንተረሩን
ሸለቆውን ፈረፈሩን
ዳር ድንበሩን ፍቁን-ፍቁን፤
ከዘር ተገፍተህ ተሰደህ
በሐፍር ሰደድ ተጥለህ
በንዳድ መቀመጫ ታጥረህ
በእልቂት አፋፍ ፈፋ ባለህ....
እኛ መሀል ለሌለኸው
ታሪክህ ለተሸፈነው
ሁሉን ከሩቅ አብሰልሰለህ፤ አጠንቅረህ ለምታየው....
ይድረስ ለክቡር ወንድሜ፤ ለምታየኝ ለማላይህ
ለምታውቀኝ ለማላውቅህ
ማነህ ባከህ....
ማነህ

አይ መርካቶ

አገር ከየጎራው ወጥቶ
 አንቺን ብሎ ነቅሎ መጥቶ
 ግሣንጉሠን ጓዙን ጥልቶ
 ጎልቄ መሣፍርትሽ ፈልቶ
 ባንቺ ባዘኛ ተንከራትቶ
 እንደባዘቶ ተባዘቶ
 ተንጠራውዞ ዋትቶ ዋትቶ
 አይ መርካቶ፤
 የምድር ዓለም የእንጀራ እናት
 ላንዱ ርካሽ ለሌላ እሳት
 ላንዱ ፍትሃት ላንዱ ምትሃት
 ላንዱ ሲሳይ ላንዱ ፍርሃት
 ላንዱ ተስፋ ላንዱ ሥጋት
 የግርግር የሆይታ ቋት
 አይ መርካቶ፤
 ያንዱን ወስዶ ላንድ ሰጥቶ
 ያንዱን ገፍፎ ላንዱ አብልቶ
 አንዱን ነቦቶ ላንዱ አድልቶ
 ስንቱን ፈርቶ ስንቱን ሸሸቶ
 ባፈራራ ተሸልቶ

አይ መርካቶ፤
 ቢያዋጣ ወይ ባያዋጣ
 ከስንቱ ተንጣጥቶ ጣጣ
 ተነታርኮ ተገዛግዞ
 ተብለጥልጦ ተብዛብዞ
 መርካቶ ያገር ድግሱ
 የገጠር ስንቅ እግበሰብሰ
 ለከተሜው ለአባ ክርሱ
 በትሬንታው በአውቶቡሱ
 በቁሳቁስ ግሣንጉሱ
 ለቴጃር የጥጋብ ቅርሱ
 ለኔ ብጤም የቀን ጉርሱ
 አባ መስጠት እጦት ቢሱ
 አይ መርካቶ፤
 ተሻምቶ ተገብያይቶ
 ወይ ተፈራርሶ ተጣልቶ
 በእንካ ስላንቲያ ተማትቶ
 እንዳንዴም ተፈነካክቶ
 ወይ ተመራርቆ ተሰማምቶ
 አይ መርካቶ፤

የኤሰፔራንቶ የቋንቋ አገር
ያ ሲነገር ያ ሲሰበር
የሰንቲ ልሣን ሲቀመር
ያንዱን ሲያከር ያንዱን ሲያቀር
ያንዱን ሲያውስ ያንዱን ሲያስቀር
ያ ሲደቀል ያ ሲፈጠር
የልሣን ሽማቾች ለብቻ
ከዕቃው ጭምር በስልቻ
ሲመዘርጥ እንደገቻ
ቶሎ በል ቶሎ በል ብቻ፤
ዝግ በሉ እግይባልበት
መርካቶ የእንደበት ፍላጎት
ግርግር እግይባልበት
ክርክር እግጥቅባት
ወዝ እግንጠፈጠፍባት
ሸቀጥ እግጋታመቅባት
ደላላ የግይዳውቿባት
ቸርቻሪ እግጋታምባት
ሌባ ላብክን የግይዳብባት
አይ መርካቶ፤
መርካቶ የገበያ ጎራ
ላንዱ ምድር ላንዱ ጣራ

ያ ሲዘረፍ ያ ሲደራ
ያ ሲወሰን ያ ሲፈራ
ያ ሲሸሸግ ያ ሲያወራ
የንግድን ጠፍ ወይ የአዝመራ
የጎጂን ምጥ መከራ፤
የከሰረ እንደመረዋ፤ ረብጣ አፍኖት ሲያሰገመገም
የከሰረ እንደ ፈላስፋ፤ በቁም ቅዠት ሲያልጉመጉም
የኔ ብጢም ጠብሻን መቶት፤ በየጥሻው ሲያስለመልም
ቸርቻሪ ዝርዝሩን ቋጥሮ፤ ቅንጣቢውን ሲቃርም
የወር ሽማቾች ሰንቱን ጭኖ፤ ሲመርቅና ሲረገም
ግጅራት መቼ ከጀርባው፤ ጥሻውን ዘሎ ሲያዘገም
ከዚህ በርሮ እዚያ ሰብሮ፤ ያዝ ሲባል ሲሸሸ ሲጣጣር
ካማትኤል እራጉኤል፤ ሾልቱ ዶሮ ማነቂያ ዳር
ከመሰጊድ እስከበረንዳ፤ ከአራተኛ እስከነፍሰ ይግር
የሉኡታው የጡሩምባው፤ የጨሽቱ የፈሽካው ሣገ
የሰው የመኪና የከብት፤ የፍግ የቁሳቁስ ትንፋግ
ሲገፋተር ሲመሃረጥ፤ ላቦት ለላቦት ሲላላግ
ትንፋሽ ለትንፋሽ ሲግግግ
አባ ሽብሩ መርካቶ፤ ያለውን በገፍ አጣጥቶ
የሌለውን ከሌለበት፤ አስጉልጉሎ አስወጥቶ
ሰንቱን ከዳር ዳር አዛምቶ
በግድም በውድ አስግምቶ

አገርን ካገር አካትቶ
ሁሉን አቀፍ ባይ መርካቶ
ያቻችለዋል አሻምቶ፥
አይ መርካቶ

፲፱፻፷፭ - መርካቶ

ቃል ቃተተ

ቃል አይሞትም ይሏል እንጂ፤ እስትንፋስ ይሞታል ቅሱ
ቃሌ በፅንሱ በነነ፤ እፍ አልሺውና በሽሉ።

ለካስ በቁጠማ ነደ፤ ዕርግብ ፍላግ ደብቃ

በንሥር ልቦና መጥቃ

አለላልላ አማቅቃ

አምኗት ሲታበይ ነበረ

ያየር ያድማላት ገሞራው፤ ያ እንደጋሬጣ የሾረ

ርቱእ ጥፍሩ የነፈረ።

ፍጡርሽን መለኮት ብዬ፤ በሥጋ ለበስ ዝንጋኤ

እንደ ብሩክታዊት እንባ፤ ተማጽኜሽ በሱባዔ

‘ዝውእቱ ዳግማዊት ሞት፤ ወእስመ አልቦ ትንሣኤ’።....

ምጤን ጭንቁን እንደእንክርት፤ በልቦናሽ አጠንጥኜ

ከባዕድም ከወዳጅም፤ ዓይንና ጆሮ ሸፍኜ

እንደጉድ ፍቅሬን ቀብሬ፤ በእምነትሽ ጥላ ከድኜ

የእንጀት ፍጫን ነበልባሌን፤ አዳፍኜ ተዳፍኜ፤

አዬ ሥጋ ለበስ ተሰፋ

እንዲህ ላም አለኝ በሰማይ፤ የምኞት ዘር አላቅፋ

ያም በምድረ-በዳ ፈፋ

ካልላምናት የዕፁ-በለስ ዛፍ፤ ከማንደርለባት ተቀርፋ

በሕልም እንኳ ግጠን ላንወጣት፤ በቁም ቅዠት ሲታበለፋ....

ምነው ረቂቅ ሽል መቅጠፉ? የውን ውሳኝን ስ ይጥፋ
ቃላትንን ካስጉሰበትን፣ እንደ ሥራ-ቤት ልፈፋ
እንደቀፈፋ አቆማዳ፣ ምሥጢር ካርቱ ከሰፋ
እንደባሰን መቀነት፣ ውሉ በልፊያ እየገፋ
እንደአቃቢት ግብር ውሀ፣ ገበያ የትም ሲደፋ፤....
ብቻ ጡሩ የግፍ ግፋ
ከበደልም በደል ዕድፋ
ከቶም ረቂቅ ሽል መቅጠፉ።
ገና በቆላው በእምቡጡ
ቡቃያው ከማቆጥቆጡ
ገና በሽል ገና ባፍላ
ዓይኔ ከዓይንሽ ብሌን ጥላ
የቋጠረው ወዝ ሳይሞላ
ሕልሜ ብልጭታው ሳይጠራ
ጭላንጭል መቅረዝ ሳይበራ
ሲቃዩ እስትንፋሱን ሳይረጭ
ደሜ፣ የልቤ ፅንሰ እንጭጭ
ምነው ሳይፈጠር ይቀጭ?
በመዳፍሽ የጠለሰው፣ የዕንባ ወዜስ ይምክን፣ ይምጠጥ
የብሌንሽ ወላፍን እጭ፣ እርግብግቢቱ እንዴት ይፍረጥ?...
ለካስ በቁጠማ ነዶ፣ ዕርግብ ፍላግ ደብቃ
በንሥር ልቦና መጥቃ

ሕዋሱን ደባብሳ አድቅቃ
አሳሳልሳ አማቅቃ

አምኗት ሲታበይ ነበረ
ያ በሞገድ ድባብ መጥቆ፣ ሁሉን ቁልቁል ያተኮረ
አናምርትን ነጌያትን፣ እንስሳትን ያሸበረ
አለዋፍን በደመና፣ አውሬን በደን ያሰገበረ
በነበልባል አክናፋት ጦር፣ ያየርን ሰርጥ የሰበረ
የየብስ የእድማሳት ገሞራው፣ ያ እንደ ጋሬጣ የሾረ
ፍላግ ዓይኖቹን ታውሮ
ርቱእ የጦር-ጥፍፍን ነፍሮ
አውራ-ገንን ከብሩን ከስሮ
ቅስሙን ውጦ፣ ባከኖ አፍሮ
ኩፍ እንዳለች ዶር፣ ጓሮ
ሊለቅም ግብስ-ብስ ጭሮ
የጀገና ሐሞቱ ታልቦ
ገሞራነቱ ተሰልቦ....
አምኖሽ ሲታበይ ነበረ
የየብስ ያድማሳት እሳቱ፣ ያ እንደ ጋሬጣ የሾረ
ፍላግ ዓይኑ የታወረ?
ርቱእ ጥፍፍ የነፈረ?
ገሞራነቱ የከሰረ?

ሳለበራ በነበር - (፲፱፻፶፮ - ጉላሌ)

የብዕር አግግት ሌላ

የቃለ-ልሳን ቅመሙ

የባለቅኔ ቀለሙ

ነጠቦ እንጂ ፈሰሰ አንበል፣ ቢዘነበል እንኳ ደሙ

ሰከነ እንጂ ከሰሰ አንበል፣ ቢከሰከሰ እንኳን እፅሙ

የቃለ እሳት ነበልባሉ

እልባከነምና ውሉ

የዘር-ንድፉ የፊደሉ

ቢሞት እንኳን ሞተ አትበሉ።

እሰካልተዳፈነ ፍሙ

እሰካልተሰበረ ቅሰሙ

እሰካልተቀበረ ሰሙ

የደራሲ ዐፅሙ-ወዙ

የብዕር ቀስተ-መቅረዙ

ሕዋሳቴ እሰካልቀዘዙ

አልፏልና ከሥጋ-ሞት

በቃሉ ሚጦት ስልባቦት

በፊደሉ እድማሰ-ፍኖት

በጎብረ ቀለሙ ማጎቶት

በሥነ-ግጥሙ ምትሃት

በግሥ ንጥረ-ልሳናት

በነባቢቱ ነፍስ እሳት

ይነዝራልና ደም-ሥፍፍ፣ አይሞትምና ፀዳሉ

ቢሞት እንኳ ሞተ አትበሉ

የብዕር አግግት ሌላ፣

ሲፈስ የብሌት ኪላ

የፊደል መቅረዝ አግግት

ከውስጥ ነው እንደጋን መብራት

በቁም ነው እንደቁም ፍትሐት

የሚያጨልም የነፍስ እሳት፣

እንጂ ብዕር ሞተ አትበሉ፣ እሳቱን ሳያሰለመልም

ነበልባሉን ሳያከሰም

ውጋጋኑን ሳያጨልም፤

ቃለ-ምንጩን ካልመሰነ፣ ሥለቱን ካልጉለደፈ

መቅረዙን ካልተዳፈነ፣ ከፊደሉ ካልነጠፈ

ዐፅሙ-ወዙን ካልደረቀ፣ ጧፉን ቀልጦ ካልሰፈፈ

ጡጦ እንደጠፋበት አራስ፣ ቁም ተዝካሩን ካልሰፈፈ

ብዕሩ ቀርቶ ምላሱ፣ በሃሜት ካልተንጠፈጠፈ፣

የቃለ-እሳት ነበልባሉ

የድምፀ ብርሃን ፀዳሉ

የጎብረ ቀለማት ኃይሉ

አልባክነምና ውሉ
የዘር-ንድፋ የፊደሉ
ቢሞት እንኳን ሞተ አትባሉ።

ለካሣ ተሰማ - (፲፱፻፶፱ - ቆቃ)

ክልስ - አባ - ልቦ - እግረኛ

ከብቸኞችም ብቸኛ

ያንድ ሃሳብ-ግዘት-ቁራኛ

ከግለኞችም ግለኛ

ክልስ አባ-ነፋሱ-አትተኛ

የመንፈስ-ራብ ግዙተኛ

ባክና በእምነት ፈለግ-እርከን

የወዳጅ ቀፋፊው ዘላን፤

ክልስ የእምነት-ምስኪን ድንዝዝ

ግንጥል የቂም-ቁስል ምርቅዝ

ግንዝ፣ ክልስ ፍቅረ ግንዝ፤

የበቀል ነፍሱ-ጡር ትኩዝ

ግልል ያገር ሕመም ግዑዝ

ብቸኝነት ያሰጨክነው

ያም ያን ሲለው ያም ያን ሲለው

ከብቸኛ ልቡ ሌላ፣ ወዳጅ ያለው የማይመስለው፤

ከቆዳው ወይ ከምላሱ

የማይረሳለት ድጉሱ

ከሁለት ዘር መታመሱ

ከሁለት ደም መደገሱ፤

ያየኝ አስታወስኝ ብሎ፣ የነፍሱን ቁስል ደብቆ

በሥጋና በወዝ ቀርቦ፣ በውስጠኝነቱ ርቆ
በግለኝነቱ ማቅቆ
ከሁለት እንደወደቀ፣ ነፍሱን ከነፍሱ አስተራርቆ
አንዳንዴም ልቡን አግዞ
አንዳንዴም ቂሙን አርግዞ
ያቺን የሰው እምነት ራቡን
የብቸኝነት እርቃኑን
በእድገት የተጠገኑ ነፍሱን
ተገንጥላ እንደዋተተች፣ በእምነት ረሃብ ስትገረግ
ብድሩን ሊከፈልላት፣ እንደተቀጣች ሊቀጣ
በብሩ ወይ በሥልጣኑ፣ የማታ ማታ ሊወጣ
እምነቱ እንደተባዛተ፣ ድንጉጥ ባንዳ ሊያነበንብ
እንደቤት-ውልድ የበቀል ልብ፣
ያን የመንፈሱን ቀርነት፣ በገንዘብ ጠግኖ ሊከብ
እንደጠበቃ በድብቅ፣ እንደሞጃ በክንብንብ
አንዳንዴም ባለቤት ሆኖ
በተቆርቋሪነት ገንኖ
ሕዝባዊነቱን አጋኖ
በአደባባይ አስተማምኖ
ሊፈወስ ሲል ከቂም ድኖ
ባሉ-ደልታ ምጽተኞች
በወግ ታዛቢ አፈ-ጊንጦች

ተጠልፎ በወጥመዳቸው፣ በሰው ሊቃ ተለብተኞች
አፍ ላፍ ሲመሰግጠሩ፣ በፈገግታ በዓይን-ጥቅሻ
በውስጡ-ዘ ከገፈር ገክሻ
በሌነቱ እንዳይታመን፣ የልብ እርካታ እንዳይሻ
በግንባር እሱን ጠቁመው
ተጠቃቅሰው እሱን ጠቅሰው
በምጽት ልቡን ፈርፍረው
የምሳቸውን አቁለለው
እንዳላየም ሆኖ እንዲያየው
እንዲያውቀው እንዲያስታውሰው
መለየቱን እንዲለየው፤
ላገም ለሰው ቁጭተኞች፣ መለለው ቀርቦው እንዲያድጉበት
በአእምሮው ወይ በገንዘቡ፣ ወይ በሥልጣኑ ሊያውቁበት
ጠላታቸውን ጠላቱ፣ አርገው ጠላት ሊገዙለት
ወላጃቸውን ወዳጁ፣ አርገው ወዳጅ ሊሸጡለት
እምነቱን ሊታመኑበት
ልድገቱን ሊታደጉበት
ውስጡን ሆድ ለሆድ ሊለቁ
ለሆዳቸው ሰላወቁ
እሱ ውሉን መጠበቁ
ለነሱ ልቡን ግውለቁ
የግፍ ድርብ አሳልጻቸው፣ በሰው ስለሚደነቁ፣

ዘንግተውት ወይ አውቀውት
ነሊናቸውን ሰልበውት
የእምነት ከልሶች እነሱ
በመሆን እንደሚብሱ
ተሸነጋግለው ሊረሱት
ያንዱ ርቆት ያንዱ ንቆት፣ ከሁለት ወገን መውደቁ
የዘር ሕመም መነጠቁ
ሰለማይመስላቸው ብቁ
የግል ሕመሙን ላያውቁ
ጥቃቱንም ላይጠቁ
ለጥቅማቸው እንጂ ለሱ፣ እንዳችም ላይጨነቁ
የምጸቱ ሞያተኞች
የጎሲና ጸንደረቦች
መሆናቸውን ሲረሱ
እሱ ላይቀር ማስታወሱ
ጠርጣሪ ሆናበት ነፍሱ፣
አንዱ ስሙን ሲያልከስከስ
አንዱ ደሙን ሲያቀናገስ
ሌላው ቅስሙን ሲያከላከስ፣
ከልሱን እንደዘር-ቅዳጅ
'የቤት ውልዱን' ፍናጅ-ቅናጅ
ከማለት ላይታገዱ፣ ላይቀር ያፈ ልማዱ ጠንቅ

ያም የቆሽቱን ቁስል ላይድን፣ ከቂም ፅንሱ ላይላቀቅ
አድርገውት ፍቅረ-በድን
ከመንፈሱም ሕመም ላይድን
መለዮው ከቶ ተቃርኖ፣ እውነታው ከቶ ተማጥቆ
ባቀፈው ቂሙን አምቆ
በጣሉት ልቡን-አሙቆ
ሲያርቁትም ባፍ-አጥላልቶ፣ ሲያቀርቡትም ውስጡን ንቆ
ከፃለም ተጣራሪ ጠባይ፣ ያለውዱ የፈለቀ
ከሁለት ዛፍ የወደቀ
አንድ የጣለው ካንድ የራቀ፣
ከልስ አባ-ልብ-እግረኛ
ያንድ ሃሳብ-ግዞት-ቁራኛ
ከግለኞችም ግለኛ
የወዳጅ ቀፋፈው ዘላን
ባከኖ በእምነት ፈለግ-አርካን
ያም ያን ሲለው ያም ያን ሲለው
ብቸኝነት ያሰጨከነው....
ያለገዙትኛ ልቡ፣ ወዳጅ አለኝ የማይለው፣
ከልስ ግዑዝ
ከልስ ትኩዝ
ግንጥል የቂም ቁስል ምርቅዝ
ግልል ከልሰ ፍቅረ-ግንዝ

የመንፈስ-ራብ ግዙተኛ
ከግለሞቻችን ግለኛ
ከብቸኞቻችን ብቸኛ...
ከልብ-አባ-ልብ-አግረኛ።

ለግዳም ሂለን ደጉ ወልደ ጊዮርጊስ - (፲፱፻፳)

መውደድ አባ ጸጸት

ዋሽቼ እንደነበር፣ ምነው ባወቅሽብኝ
ጉዲን ባየሽብኝ።
“ባቃኝ” ስልሽ ሙኬ፣ መርሬ አግርሬ
አርሬ አሳርሬ
“አክ እትፍ!” ስልሽ፣ ስተፋሽ አንቅሬ፣
ምነው ባወቅሽብኝ
ጉዲን ባየሽብኝ።
“ጌታው ዘራፍ” ስልሽ...
“ግንን በደኝ” ስልሽ፣
ወይ አለግየትሽ
ወይ አለግየቴ
ባላንጣ እንደሆነኝ፣ የገዛ አንደበቴ፣
በገዛ ልሳኔ፣ ያንጀቴን ግነቄ
ወይ አለግወቅሽ፣ ወይ አለግወቄ...
ለካስ አፍ ባዳ ነው፣ የልብ እውነት ደፍኖ
የላንቃን አጋኖ
ያንጀትን አባከኖ...
በቃ እንግዲህ በቃን፣ አንቺም ሽር እኔም ሽር
አንቺም ብር እኔም ብር፣
አንቺ ቢል!

እኔ ቢል!

አንቺ እርር!

እኔ እርር!

ዕድሜ ድንብር ግትር

“ሳይቸግር ጤፍ ብድር”

እውነት ያፍ እፍ ሆኗል፣ የልባችን ይቅር።

‘ብጥስ ቅንጥስ ነው! ታድያሰ! ጸረ ንሳ!’

“ወጉሱ-ማዕረጉሳ!”።....

ሆኖስ፣ ምን ተረፈን?

ሆያ ሆዶው ብቻ፣ ፋንፋሩ ጨረሰን!....

ተስፋ መፍለቅለቋ፣ ከነምንጭ ሲበልዝ

ነፍስ እርግብግቢቷ፣ ከደም ሥሯ ሲቀዝ

ሕልማችን ከዋዣ፣ በሕሲኖችን ከሰ

ዓይን ያይን ዓዋጅ ነው፣ አንጀታችን ያልቅሰ።

የገደል ማሚቶው፣ እፍ በተነፈሰ

“ከብሬን ነክተ!” ብለን፣ ልጅነት ፈረሰ።

እውነት ደፈረሰ

“ዳቦ ተቆረሰ”

እውነት ያንጀት እውነት፣ እንቆቅልሽ ሆነ

እንደ ዓመድ በነነ፣

ያለእምነታችን ባሕል፣ ጊዜ ያስለላዳጊ

የሰማሽውን ነው፣ ‘ሆዴ ምን ታረጊ’....

ወሬ ካሸነፈን

ጉራ ግርግሩ፣ ‘ኤክሲፓው’ ይማርክን?

ጠፋን ላሉ ዓልታ

ለይስሙላ እምቢልታ?....

ተሸጠ እንደ ተረብ

በቧልት ሲነበብ

የነፍሴ የነፍሰሽ፣ ገበና ታተተ

በመበለትና፣ ባዋጅ ተተረተ

አንቺም የኔ እፍታ፣ ወዝሽ ተጨለፈ

አበባሽ ረገፈ

ልጅነት አለፈ

መውደድ አባ ጸጸት፣ በዕድሜ ተቆለፈ

ጠና፣ ጉብደፈ

ጫጫ፣ ገረጀፈ።

መውተርተር ተረፈን፣ ቢያስጠቃም ቢያስከፋም

“እንግዲህ ልጅነት፣ ተመልሶ አይመጣም።”....

“አልወድሽም ያልኩሽ፣ ውሽቴ ውሽቴ”

“ሳይሽ ብንን፣ ብንን ይላል አከላቴ”

ሳጣሽ እርር ኩርምት፣ ይላል ሆዴ እንጀቴ።....

ወይ አጉል እርግማን፣ ወይ ከንቀ መገደር

ያንጀቴን ቀብሬ፣ ያፈን ብቻ ነበር።....

ወይ በነቃሁብሽ ፣ ወይ በነቃሽብኝ

ዋሽቼ እንደነበር፣ ምነው ባወቅሽብኝ
የሆድሽን ባየሁት፣ ሆዴን ባየሽብኝ።

ገደደደ - ሁሉቃ

መተማን በሕልም

መተማ የጎንደር ዘግቶ
ተቸግሮ በሕልም አፋቸ
ትርጉሙ ተወሳሰበበት
የሄሮድስ ልጅ ሰሎሜ፣ ተገልግ ገለጠችለት።
እንዲህ በትል፡-
“ግቸ የገዛ ሕልሙን ሥዕል
ቀን እያስታወሰ ሲበል
ትርጉሙን መፋጠጥ ሳስቶ፣ ያልመሰለው እንዲመስል
ሐቁን በተሰፋ ሲያጣጥል
ቆሜ እሻል ሞቼ እሻል እንዲል፣
እንደሞት ሁሉ ላንድ ሞት፣ መተማ ሁለት ፊት ትገል
ያንዱን ዕድል በሌላው ድል
ለታሪክ ገለፍ ቁበል
በዕድሜ ምዕራፍ በታዋውል፣
ሐለስተ-ዓዲት መተማ
ጊዜ ባንቺ ቀን ታድግ
ነጋጠባ ስታትግግ
ደግሞ የፋሲል ከተማ።”...
ከራስ ዳሽን አድግሰ ግርጌ፣ ከዙባል መቃብር ግዶ
መተማ የተኛ ዘንዶ

ተምዘግዝኑ ጠረፍ ንዶ
እንደሰሎሜ ምሳሌ፣ እንደሂሮድስ ሴት ልጅ ሽንጥ
በኖባ ተራራ ጥምጥም፣ ሠራ-አካሉን ቢያንቀጠቅጥ
እርባራብዶ ቢያቅበጠብጥ
ጎንደር ይዟት የብቻ ምጥ፣
አዋላጂቱ ሰሎሜም፣ ሰዒት የግዝፈቱ ግርማ
የመጥምቅ ደም ብትጠግ
የጂሃድ ሰይፍ እቅዘምዝማ
ዮሐንስን በመተማ
ባረከች ፋሲል ከተማ።
ጎለተ-ዝሙት ሰሎሜ
አድራ ከደርቡሽ ቅማሜ
ከቅንዝር በቀል ሰያሜ
ምሰለ በለሰ የእንስት አሣች
ሕልሙን ለጎንደር ሰው ዘማች
መቅደሳ ላይ ፊት ያማታች
በመተማ ቆርጣ ፈታች።

፲፱፻፳፪ - እንዳሥላሴ

በ ቃ ኝ

በቃኝ የኑሮ አጉራሀ ጠናኝ፣
እፎይ የዕድሜ-አዜሜ ጠራኝ።
እስለመለመ መብራቱ
በሕይወት የመዋተቱ
ከነግ-ነግ መንከራተቱ
መንከላወሱ ልፋቱ....
መከራ ሻማዋ ጠፋ
መሽ ቀኔ ላንቀላፋ።
የዕድሜ-ጀምበሬ ጠለቀች
ቅድመ-ፍጥረቱ አሸለመች
ልደቱ ተረመረመች
ተጭለመለመች በበርኖስ
እንደጭጋግ ደፍ ጥቀርሻ፣ ተዳፍኖ የዕድሜዬ ፋኖስ
ጠራኝ፣ የዕድሜ አዜሜ ጠራኝ
እኔም በቃኝ እፎይ በቃኝ፣
መሸች ጠለቀች ፀሐዶ
የሕይወት ከረምቴ ወጣች፣ ጉም ተላበሰች ጥላዬ
እረፍቷን ተከናኘሽ፣ ተሰለመለመች ዕጣዬ፣
በቃኝ ትግሌን ተገላገልኩ
ውጣ ውረደን አከተምኩ

እጩ ደከምኩ አሰለመሰምኩ....
ተሸነፍኩ አዎን ተሸነፍኩ+
የከበደኝ ጣር ቀለለኝ
ያታከተኝ ያደከመኝ
ያሰለፋኝ ዕድሜ ተወኝ
እጩ ቀለለኝ ቀለለኝ....
ባለወር ተራ ተተካ
ተቀበለኝ ትግሌን እንካ+
ግነህ አንተ ባለላምንት
ያሰጠምድህ ባሰራ ለድስት
በዕድሜህ ያሰጠምድህ....ወይኔ
በልደትህ ያስፈርድህ....መጥኔ
ለኔስ መሸቶልኛል ቀኔ።
በቃኝ የኑር አጉራህ ጠናኝ
እጩ የዕድሜ-አዘሜ ጠራኝ።

ለኢታፋ ዋላጋ - (፲፱፻፶፮)

በረን (የሃዩ አላኬ ሊበን ቀረርቶ)

ዳምባል! ጋላልቻ ሬሮ!
ኢግጂ ዲና! አባ ጋናሌ!
“ዳምባል!” እሰ
(“የሀሪያውን” - የዕድሜ እኩያ ጓዱን ስያሜ ነው)
ዳምባል! እንዲያው በስመ ዳምባል
የከረምቱን ጉርፍ አይደል....
የዘንካቶቹን እንጂ
የአሬሮን ምንጭ ቅጂ
የነጋላልቻን ቅጂ!
የዲናው መቅሠፍት እላት
ዱታው የነጉዮ እባት
ዳምባል! ድምፀ አባ ሮሮ
እንደምንሽር አምሮ
ሸንቃጣው ግዳይ-ጣሌ
ሮሮዬም እንደቃሌ
ዳምባል! አባ ጋናሌ!
መልሼ መላልሼ
ደጋግሜ አሠልሼ
ደጋግሞ ገዳይ ሸጤ
መላልሰ ጣይ ስተቴ

ብላ ወልዳኝ እናቴ
ዳምባል ገደል-ከሣቴ!
እንደአይጥ ፈፋ ምሶ
እንዳይሞት ትቢያ ልሶ
ሲቀር በጉዲፈቻ
ነበር ያረኩት አቻ።
ዳምባል! የሚያውቅ ይወቀኝ
ወትርም የበረን እሳት+ እምሰኘው እኔ ነኝ!
የሚያውቀኝ ወትርም ያውቃል+ ጹታው የነዲና ጣር!
የማያውቀኝ ያው ይማር
ያውሬን ጭለማ ጠሰል
የደኑን ዋሻ ገደል
መንጥር-ገባን ዳምባል!
ባንዲት መካን ሴት ኩራት
አልሰማ ብዬ ጥቃት
የቆንጨር ፍም እላት
ሌሊት ጀምበር ሳትወጣ
ገባሁት በጨበጣ!
ጨረር ሳትቀላ በደን
በዋርሲቱ ልጆች ቀን
የሰባት ንድ ሁለት ረድፍ
ጭለማ ሰብሶ ሲከንፍ

እኔ የመቅሰፍት እጁ
ከነጉልማሳ ልጁ
ተግ ሲል እንዳየሁት
በገዛ ደሙ አጠብኩት!
ስመሰሰ ቀን ሳይነጋ
ብቻውን ካውሬ መንጋ
ጥንድ አውራሪስ አድፍጦ
ቢጋፈጠኝ አፍጥጦ
በከረዮ ሴት ኩራት
አልኖር ብዬ በጥቃት
ቤቴን በረቴን ትቼ
ሉጋ ጦሬን አንግቼ
በዳምባል ሰም እንደማልኩ
ኮርማ አውራሪስ ተንተራሰኩ።
ሸንቃጣው ግዳይ-ጣሌ
ዳምባል አባ ጋናሌ!

ዳምባል! ሮርምሳ ላራ!
ዳምባል! ጋላልቻ ሬር!
ኢማጂ ዲና! አባ ጋናሌ!

ዋ! ያቺ ዓድዋ

ዋ!

ዓድዋ ሩትዋ

የዓለት ምሰሶ አድግሎ ጥገዋ

ሰግይ ጠቀሰ ጭጋግ ዳሰዋ

ዓድዋ

ባንቺ ብቻ ሕልውና

በትዝታሽ ብፅፅና

በመስዋዕት ክንድሽ ዜና

አበው ታደሙ እንደገና....

ዋ!

ዓድዋ የዘር ዐፅመ ርስትዋ

የደም ትቢያ መቀነትዋ

በሞት ከባርነት ሥርዩት

በደም ሰነፃነት ስለት

አበው የተሰውብሽ ለት!

ዓድዋ

የኩሩ ትውልድ ቅርስዋ

የኢትዮጵያነት ምስክርዋ

ዓድዋ

የኩሩ ደም ባንቺ ጽዋ

ታድማ በመዘንበልዋ

ዐፅምሽ በትንሣኤ ነፋስ

ደምሽ በነፃነት ሕዋስ

ሲቀሰቀሰ ትንሣኤዋ

ተግ ሲል ሲንር ትቢያዋ

ብር ትር ሲል ጥሪዋ

ድው-አልም ሲል ጋሻዋ

ሲያስተጋባ ከበርዋ

ሲያስገመግም ዳኘው መድፍዋ

ያባ መቻል ያባ ዳኘው

ያባ ነፍስ ያባ ቃኘው

ያባ በለው በለው ሲለው

በለው-በለው-በለው-በለው!

ዋ! ዓድዋ

ያንቺን ጽዋ ያንቺን አይጣል

ማስቻል ያለው አባ መቻል

በዳኘው ልብ በአባ መላው

በገበየሁ በአባ ጎራው

በአባ ነፍስ በአባ ቃኘው

በለው ብሎ+ በለው-በለው!

ዋ! ዓድዋ
 ዓድዋ የትላንትናዋ
 ይኸው ባንቺ ሕልውና
 በትዝታሽ ብፅዕና
 በመስዋዕት ክንድሽ ዝና
 በነፃነት ቅርሰሽ ዜና
 አበው ተነሥ እንደገና።
 ዋ! ያቺ ዓድዋ
 ዓድዋ ሩቅዋ
 የአለት ምሰሶ አድማስ ጥግዋ
 ሰማይ ጠቀሰ ጭጋግ ዳሰዋ
 ዓድዋ

የካቲት - (፲፱፻፷፬ - ዓድዋ)

ሕይወት ቢራቢሮ

ቢራ ቢሮ ከአበባው ላይ፣ ምን አይተሽ ነው ከቅጠሉ
 ከቄጠማው፣ ከለምሰሙ፣ ሰምረሽ፣ አቅፈሽ መመሰሉ
 ለምንድነው ቢራ ቢሮ
 አበባሽ ከአበባው ሠምሮ፣
 በፀደይ ከፀደይ ጋር ፈክቶ
 በርቶ፣ ተጥለቅልቆ ደርቶ
 እንደ ጮራ ተንዣርግጦ፣ በመንጸባርቅ ተንጣሎ
 ፀደይ እክሎ ፀደይ መሰሎ
 ውሎ፣ ጳላ ቀኑ ሲመሽ
 ፀሐይ ግንባሯን ቀልላ፣ ከጭሰማ ክንፍ ስትሸሽ
 ብርሃኗ በሌት ተዳፍኖ፣ ዓይኗም ፈገግታዋም ሲሰንፍ
 አዝርአቱ እርጭ ብሎ፣ ጸጋውን ከመልኩ ሲገፍ
 አበባው ምድሩን ሲንተራስ፣ ያፈር ጽዋ ዕረፍቱን ሲገድፍ
 ቢራ ቢሮ ያንቺስ ሞገስ፣ ለምንድነው አብሮ እሚረግፍ?
 ምን አይተሻል ከቄጠማ፣ ምን አይተሻል ከለምሰሙ
 ቀን አብረሽ አብበሽ ውለሽ፣ ሲመሽ አብረሽ መለለምሰሙ?
 አስተምሪኝ ቢራ ቢሮ፣ ሰው ለመባል አስኝታዬ
 ቀድሞ የት ነው መነሻዬ
 ሲመሽ የት ነው መድረሻዬ?
 ሲተረትማ ሲወጋ፣ ከየብልጭታው ውጋጋን

የሰው የእራዊት የአለምፍተ ውሰብሰብ ነገደ ጉንዳን
ሲነሣ ሲሮጥ ሲደፋ፣ ሲያጋድል ሲያዛባ ሚዛን
በማይመጠን ታላቅ ኃይል፣ በተፈጥሮ ግዙፍ ሥልጣን
ሊፍተለተል ይወለዳል፣ ሳይነቃ ይወድማል ይባላል
ልደቱ ዕድሜና ሞቱ፣ አለማቋረጥ ይጓዛል፣
ይኸ ይሆን አልፋ-አሜጋ? ይኸ ይሆን አስቀድሞ ቃል?
ያንቺሳ ምሥጢር ምንድነው፣ ቢራ ቢሮ እንወያይ
አንቺ የዕፀዎት አዋዋይ
ከፀደይ ጋር ፀደይ መሳይ
ከአበባም አበባ መሳይ....
ምን አለበት ሳንዲት ሰሞን
ቢራ ቢሮ እኔ አንቺን ብሆን
በፍሰሃሽ ብጥለቀለቅ፣ ብነግሥባት ባንቺ ጽዮን?
ጸጋ ሞገሰሽን ለብሼ፣ እኔ ባንቺ ሰም አልፌ
እኔ ባየርሽ ሰፍፌ
እኔ በአክፍፍሽ ከንፌ
ምን አለበት ቢራ ቢሮ፣ አንቺ ቀለም ለበሰ ቅጠል
የብርሃን ጮራ ጠለል
ተወርዋሪ ሂሳይ መሰል፣
ምነ አለበት ቢራ ቢሮ፣ ዕድልሽን እኔ ብታደል?
ትንኞች፣ ዝንቦች ያሙሻል
ወረተኛ ነሽ ይሉሻል!

ከአበባ አበባ መክነፍሽ
ከፀደይ በጋ መዝለቅሽ፣
ከሾህ፣ ከጉድፍ ስትሰቂ
ከየሰንጥሩ ስትወድቂ
ስትሳዳሪ፣ ወግ ስትነጥቂ
እያወቅሽ እንዳላዋቂ
የወረት ነው ብለውሻል፣ ቢራ ቢሮ ተጠንቀቂ።
የበጋው እንኳ ገድየለም፣ የሀጋይ አሰድ እሳቱ
ቢያነድሽ፣ ቢያክነፈንፍሽ፣ ቢያጤንብሽ ትኩሳቱ
ተፈታትኖሽ ነው ፍትወቱ
አለውልሽ መዋተቱ
ከጉድፍ ጋር መጋጨቱ።
ምነው ታድያን ቢራ ቢሮ፣ በዝንቦች ወራት በበልጉ
አበቦች ሲጠወልጉ
መስኩ ቦዘን ሲከፍነብ፣ በትንኝ ጨስ ሲታፈን
አረንጓዴው ሲገረግ፣ ያሸበረቀው ሲሸፈን
ፀሐይ የጎዘን ማቅ አጥልቃ፣ በጉም በርኖስ ስትዳፈን
አንደ ደስታዋ ጊዜ፣ መከራዋን ሳትካፈይ
ጭንቋን አብረሽ ሳትቀበይ
ከትንኝ ጋር ስትጋፈ፣ አልቀመጥ ብለሽ አርፈሽ
ይኸው አጉል ስም ተረፈሽ።
ቢራ ቢሮ ተናገሪ፣ ሞያው እንዲህ ነው ባንቺ ዓለም

ከፀደይ የፀደይ ቀለም፣ ከበልግም የበልግ ቀለም
ከአበባውም፣ ከጉድፋም፣ ከትንንዥም መስሎ መግጠም?
ለካ እንዲህ ነው ያማርሽባት፣ የሕይወትን እገም ጠቀም
ቢራ ቢሮ ሆኖ እማይበር፣ ፀደይ ሆኖ የሚዘልቅ የለም?!
ላንቺ ይብላኛልኝ እንጂ፣ ለኔስ ክረምት ደረሰ
በሰማያት ዕንባ ምድርን፣ ሊጠርግ እያጋበሰበሰ፣
አበባውን እንደጉድፍ፣ ጉድፍን ከዝንብ ጋር ሲያሰስ
ሁሉን እኩል ሲያግበሰብሰ
አጥርና ጉጆ ሲድስ
ሜዳውን በደለል ሲምስ
ግንዱን በዶፍ ሲገረሰስ
ክረምት አያ እናት አይምሬ፣ ማመዛዘኛም የለህ ወይ?
ጉድፍ፣ ጽጌ-ረዳ፣ ዐደይ
ማንንም ከማንም አትለይ?
አየን የሁሉ እኩል ቤት ወግ
መደምሰሰ፣ መገርሰሰ፣ መጥረግ!
ቢራ ቢሮ እንዴት ነበር፣ ያንቺስ የክረምቱ ውሎ?
መቸስ ለይቶ ፈጥሮኻል፣ ክሁሉ አድረሽ ኑሪ ብሎ
የመመሰል ሞያ ክኖ፣ የመጠጋት አቅል አድሎ
ከረምሽ አሉ እንደ ሌት ወፍ
ተለትመሽ ከቤት ክፈፍ፣
እንደ ግንደ-በል ምስጦች፣ ከምሰሰ ተገን መግባት

በየጣራ እንደ ሸረራት፣ በምድጃ እንደ እሳት እራት
ዕድልሽ የዋዛም አደል
ክፉ ፈተና ነው መምሰል

በርቺ እንግዲህ ቢራ ቢሮ፣ ክረምት ላንቺ ብቻ አለፈ
መስሎ አላድር ያለውማ፣ በጎርፍ ዘቅጦ ጎረፈ
ለካ ምሥጢርሽ ይኸው ነው። በቃኝ እኔም አልላሳት
ሲነገር እንደሰማነው፣ ከየብልጭታው ውጋጋን
የሰው፣ የአራዊት፣ የአእዋፍ፣ ውስብስብ ነገደ ጉንዳን
በማይመጠን ታላቅ ኃይል፣ በተፈጥሮ ግዙፍ ሥልጣን
ሊፍተሰተል ይወለዳል፣ ሳይነቃ ያልፋል ይባላል
ልደቱ ዕድሜና ሞቱ፣ አለማቋረጥ ይጓዛል
ይኸው ነው አልፋ-አሜጋ? ይኸው ነው አስቀድሞ ቃል?
በጎሊና መሳከሩ፣ ላይሆን የቆሽት ሕመም ማብቀል
በአለብላቢት መለብለቡ፣ ልቦናን በሣግ መቀቀል
ይሁን ያለን ዲብ-ኩሉ፣ የኑሮ ግማደ መስቀል
ለካ እንዲያው ነው መርበትበቱ፣ ሥራ-ቃሉ ላይነቀል?

በይ ብር በይ ቢራ ቢሮ፣ ክረምት ላንቺ ብቻ አለፈ
ሌላው በጎርፍ ጎረፈ
ሞተ፣ በተኛበት ረጋ
ፀደይ ላንቺ ብቻ ነጋ
ሽር ብለሽ መንቆጥቆጥ ነው፣ ከዚያም፣ ከዚያም፣ ከዚያም ሠምሮ

አወቅሁብሽ፣ ነቃሁብሽ ፣ አንቺ ሕይወት ቢራ ቢሮ
ቀናሁ መሰል አንች ወላዎይ?
ነይ ብር በይ እንወያይ
አንቺ የዕፅዋት አዋዎይ
ከፀደይ ጋር ፀደይ መሳይ
ከአበባም አበባ መሳይ
ምን አለበት ላንዲት ሰሞን
ቢራ ቢሮ እኔ አንቺን ብሆን?

፲፱፻፳፩ - ስድስት ኪሎ

መሽ ደሞ አምባ ልውጣ!

አምባ ወጥቼ እኩለ-ሌት፣ ስለት ገብቼ በሰሟ
ከርሞ ሰይጣን በደ አስቶኝ፣ ልገላገል ከሕመሟ
ጠበሷ አፋፍ በጨረቃ፣ ደጋግሜ፣ ማሕሌት ቆሜ
ሆዴ ቃትቶ ባር ባር ብሎ፣ እርቃኔን ከሷ ታድሜ
ደጀ ሰላሟን በአራት እግር፣ ተንበርከኬ ተሳልሜ
በሥጋዬ እሚነደውን፣ በጸሎት ላቤ አጣጥሜ
እፎይ ብዬ አመስግኜ፣ ውዳሌዎን ደጋግሜ
ገና ከደጅዋ እልፍ ሳልል፣ ደሞ ይምጣ የቁም ሕልሜ?
ሌት በጥምቀቷ የነጣው፣ ነጋ፣ ደፈረስ ደሜ።
ሰሷ እንጂ ለኔ አልያዘልኝ፣ አዬ የስለት አታምጣ!
በውጣ ውረድ በጠበል፣ ባሣር ወዜ ቢገረጣ
ልክፍቷ እንደሁ አልለቀቀኝ፣ መሽ ደሞ አምባ ልውጣ!

፲፱፻፶፩ - ቢሾፍቱ

ማነው 'ምንትስ'?

ያው መቸም እኔም እንደሰው

አንዳንዴ፣ አንዳንዴ ብቻ፣ ሕሲናዬን እውነት ሲያምረው

ሰብሰብ ብዬ እማለበው

"ቀድሞስ ቢሆን ለኔ ብጤ፣ ለኔ ብጤ የሕዋን ዘር

አዳሜ በኔ ላይ በቀር፣ ለኔ መስክሮ አይኖር"

ብዬ ከልቤ ለማክር

እኔው ክኔው ስከራክር

ተጨብጦ እማብላለው

ያው መቸም እኔም እንደሰው

የሐቅ ራብ ነፍሴን ሲያከው

ልቤ ልቤን ሲሞግተው

"እውነትስ ምንትስ ማነው?"

እያለ ነው።

ያም ሆኖ ነገራ ከልብ

ያልወጣ ነውና ለሕዝብ

ለማንም ያልተገለጠ፣ የራሴ ድብቅ ሱባዔ

ልቤ ከልቤ ጋር ብቻ፣ ያረገው የዝግ ጉባዔ

ከቶ የናንተን ዳኝነት፣ አልጠይቅምና ሰሙኝ

ፋይል ክፈች እንዳትሉኝ።

ያው ብቻ በዘልማድ ሕግ፣ በእንቶ-ፈንቶአችሁ ልረታ

እውነቱ ከእውነት ተፋጭተ፣ ሐቅ ሆኗልና ሽውታ

ለለዚህ አንዳንዴ ብቻ፣ አልፎ አልፎ ብቻ ላንዳፍታ

አሳቤም ሥጋዬም አብሮ፣ ትንፋሼም ሲያገኝ እፎይታ

ምንትሶች ለምትሉን፣ የለንምና ጸጥታ

ከዚያ ከሌት ውጣ ውረድ፣ ከቀን መኝታው ድውታ

ላመል ታህል ብቻ ድንገት፣ ለሃላብ ንቃት ለትዝታ

ገለል ቀለል ሲለኝ፣ ከሰንቱ ሆይታና ዋይታ

'ከዳር ዋጋው ካንድ ጊዜው'፣ ከሃላብ ዛቻው ቆይታ

ከግራ-ማ-ፎን ቀረርቶው፣ ከድም-ድሙ ካካታ

ከሙዚቃው ሆያ ሆዬ፣ ከናላ-ወቀጣው ፋታ

ከዳንኪራው ውትር ግትር

ከመጠጡ ብኻ ድንብር

ትንሽ የሕሊና ሰላም፣ አገኘሁ ለል የሚለኝ ቅር

እንደገና ለብቻዬ፣ የልቤን ቁሰል የሚያጭር

አለብኝ የሐቅ ብትር

ነፍሴን ከስሶ እሚያከራክር

እንደዛር እሚጎነትል፣ ሐቅ እንድጠይቅ የሚያስጥር፣

ያራቡኝን፣ ያጠሙኝን፣ የነሱኝን የሐቅ ፅድር

እንድጠይቅ፣ እንድጠይቅ፣ የሚያረገኝ እርር ክርር

ነፍሴን ከልቤ እሚያሟግት፣ በሐቅ ራብ እለካጣጥር

መንፈሴ ውስጥ የሚያቃጭል

'እውነትሰ ማነው ምንትሰ?'+ እስቲ እንጠያየቅ የሚል

ሕመም አለኝ+ ይኸም ሆኖ+ እግዜር ያሳያችሁ ላልል

ለይታችሁ አጥራችሁኝ+ ከዳኝነታችሁ ባሕል

ከፍርድ አደባባይ ክልል+

ለኔ ከቶ ላታውቁልኝ

ነውር በቀር ላታዩብኝ

ጠር በቀር ላታሰቡብኝ

የሕሊናችሁን በደል+ በኔ ለምትወጡብኝ

ምንትሰ ከማለት በቀር+ ሌላ ምን ላታስገኙልኝ

መቸም ቢሆን እኔ እናንተን+ እግዜር ያሳያችሁ ላልል

እዘልቃት እንደሁ ነው እንጂ+ ከልቤ ጋር ላብሰለሰል

ምንም! ቃል ለምድር ለሰማይ

ያሳያችሁሰ ብላችሁ+ አየን ላትሉ አለብካይ

መሃላ አለኝ+ ትናንት እንኳ+ የእህቴ ልጅ እንኳ ትላንት+

የሥጋ የዘመድ ያጥንት+ የደም መተሣሠር ገፍቷት

አገር አቋርጣ ልታየኝ

ልታጫውት ልትጠይቀኝ

ልታዋየኝ ልታቀርበኝ

ችግርሽ ገባኝ ልትለኝ

ከዘመድ ልትደባልቀኝ

የወግ መሰላል ልትሆነኝ

ካገር ልታመሳሰለኝ

አዲስ ዘዴ ልታሳየኝ

እንደመጸሕፍቷ ብርሃን+ አርቃ ልታሳሰብኝ

በመንፈሰ ውድቀት እንዳልርቅ+ በርቺ ልትል ልታቀርበኝ

መጣች ብዬ ሳሳስቃት

ሳጉርላት ሰገባብዛት

ልቤ ፈክቶ ሳዳምጣት+

....የእህቴ ልጅ እንኳ ትላንት

ለካ እሷሰ 'ቦይ-ፍሬን' ብጤ+ 'ዳር-ልግ' እምትሉት ሽቷት

ምሥጢር የሚያመሣጥራት

አሳስቧት+ አሰኝቷት

የሚያሳውቅ+ የሚያስተምር+ ልቦና የሚከፍትላት

ለጊዜው+ ለጊዜው ብቻ+ በኔው ቴፕ እያራመዳት

በኔው መጠጥ እያጣጣት

በኔው ሰፋ እያሰጠናት

ችግሯን ከተረዳላት

ኋላ ደብተር መግዣ እሚላት

አሰኝቷት+ አሳስቧት

ነበር ለካ የደከመችው

ያገርን የወግ ድልድል+ ድንበሩን የዘለለችው

የባሕሉን የሥርዓቱን+ ክልል የተሻገረችው

የሥልጣኔ መጽሐፏን+ ድርሳኗን የዘረጋችው ...

እና አንዳንድ፣ አንዳንድ ብቻ፣ እኔው ከኔው ስመካከር
ከልቤ ጋር ስከራከር
ያው መቸም እኔም እንደሰው
የሐቅ ራብ ነፍሴን ሲያመው
እኔንሰ ያሉትን አሉኝ፣ “ግን የእውነት ምንትሰ ማነው?”
እያልኩ ነው።
ይህ ነው አንዳንድ እሚያጽናናኝ
ከሃሰት ሃፍረት የሚያዋጣኝ
ከንፈሩን ለሚመጥልኝ፣ ለሚያዝንልኝ እንዳዝንለት
ከንፈሩን ለሚነክሱብኝ፣ ለሚያዝንብኝ እንዳዝንበት
ለወረት ይፍታሽ ስሚለኝ፣ ወረት ይፍታህ እንድልበት
በሚያሸፍ እንዳሸፍበት
በሚሰቅ እንድሰቅበት
በቀን ለሚንበላጠጠ
በሌት ለሚብለጠለጠ
እንደቀንድ እውጣ ሰንኮፈን፣ እንጭጭ ሕሊና ያወጡ
የሴቶች አብሮ አደጉቼም፣ ባሎች እየፈረጠጠ
በጭሰማ እየወጡ፣ እያዋጡ እየዋጡ
ሁሉም በተራ ከመጡ
በወሬም በማሸቃበጡ
በኔው ሥራ እኔን ሲበልጡ
ሴቶቻቸው ፈንታቸውን፣ ከኛው ጋር ሲበላጠጡ

ሰይሰሙላ ሰወግ ብቻ፣ እኛኑ እያሸጧጠጡ
ስልካቸውን መዋዋያ፣ እያረጉ ቢያሸቃብጡ
ቢሮአቸውን ሱቅ እድርገው፣ እየዋሉ ቢጋለጡ
ያው አልፈው በወረታችን፣ በእንጀራችን ላይ በመጡ
በገንዘቡም በሌላውም፣ ስጦታ እየተሰጣጡ
በምሥጢር ሲቀማመጡ
ባልና ሚስቱ በገሃድ፣ በንግዳችን በገቡብን
ገቢያችንን ወስደውብን
ሰሙን ብቻ በተውልን
በዚህ ላይ ጩኸታችንን፣ ጭምር ነጥቀው ሲጮኹብን
መልሰው ደሞ ሲያዝኑልን
ለወግ ሲመጸደቁብን
ሕሊናቸውን ባይሹት፣ ጎዘን የሚሹት እነሱ
ለሰባት እምነት ሲምሉ፣ በሰባት ምላሽ ሲያወሱ
ባንደኛው ሲነካከሱ
በሌላው ሲሞጋገሱ
በሦስተኛው ሲካሰሱ
ሌት ዓይኑን ላፈር ያሉትን፣ ሳይነጋ የሚያወድሱ
እነሱን አርጉብን ጨዋ፣ የሸንጎ የባሕል አዋይ
የሥነ-ሥርዓት ደላዳይ
መራጭ ቆራጭ ቀናን ከአባይ
ጨዋ መሳይ፣ ንጹሕ መሳይ

ከኔ ምንም ላይሻሉ፡ ደሞ እኔን ምንትስ ባይ!
“ከሌባ ሌባ ቢሰርቀው
ምን ይደንቀው” እንደሚባለው
እኔንም የሚያስደንቁኝ
ከኔ አንስው እኔን ሲያወግዙኝ!
በገዛ ስማቸው እኔን፣ ባፍ ሙሉ ምንትስ ሲሉኝ!
ይደነቅላቸው እንጂ፣ ያም ቢሆን በቃንጣይሉ
ወኔአችንን ካልበከሉ
በሥጋችን እንደጣሉን፣ መንፈሳችንን ካልጣሉ
ቅስጫችንን ልባችንን፣ ሌት-ተቀን ካላቃለሉ
ዓሜን ብለን እስከናምን፣ ምንትስ ነን በሉ እያሉ
ሲያሸቃብጡ ሲያዳልሉ....
ስንቱን በኛ ላይ ማጋፈር፣ ለይስሙላ መካካሻ
ወይ ለንዴት መቀነሻ
ወይ ለበቀል ማስታገሻ
ወይ ለመሃላ ማፍረሻ
ኧረ ስንቱ፣ ሞልቶ ስንቱ፣ ብኩን የመንፈስ ምንትስ
ለሥጋውም አብሮን ወድቆ፣ ዳግም በአእምሮው ሲረከስ
በልቦናውም ሲሰሰን፣ በሕሊናው ሕግ ሲድስ
‘ፍራ-ደሜ’ ነው እያለ፣ የኔት ደም ሲያልከስከስ
በቃሉና በመንፈሱ፣ ወድቆ ደቅቆ ሲበሰብስ
ቴህ ወዲያ ማነው ምንትስ!

ከሥጋው አልፎ በአእምሮ
ዘሙቶ ወድቆ ተሰብሮ
ከኔ እኩል ለገንዘብ ሰከሮ
በቃልና ባንደበቱ፣ ከኔ ይበልጥ አመንገሮ
ገበናው እንዳዋጅ ቅዳጅ፣ ከቤት ሾልኮ የትም ሲታይ
ልቅሶ ላይ ሆነ አደባባይ
ጎረቤት ሆነ ገበያ፣ ቤተ-ታቦት ቤተ-ጠንቋይ
በመኪና ወይ በጫካ፣ በጭለማ ወይ ጣይ ለጣይ
ዝም ብንል ብናደባ፣ ዘመን ስንቱን አሸክሞን
የጅልነት እኮ አደለም፣ እንድንቻቻል ነው ገብቶን
ገልጦ ታይቶን ሁሉ ታውቆን
እንጂ፣ አደለም ተሰናን
ጫዋ እሚባል ማን አለና፣ ደሞ ማን ምንትስ ሲሆን፣
አማማና አባባ አንኳ፣ የልቤን የምነግራቸው
ምንም የማልደብቃቸው
አንዳንዴም ሲቸግራቸው
ገንዘብ ቋጥሬ ይገርላቸው
መጦሪያ የሚሆናቸው
ድካምና ሽምግልና፣ ጎረቤት ፊት ሳይጥላቸው
ጎጆ ልቀልስላቸው
የግብር ልክፍልላቸው
ሄጂ፣ ዘመድ አዝማድ መሃል፣ ተፈራርቀው ሲመርቁኝ

ጉልበታቸውን እንደሳምኩ፣ ቡራኪአቸውን ሳይሰጡኝ፣
.... አባባና እማማ እንኳን፣ ካንድ ልቤ እኩል የሚያውቁኝ
ዝቅ እንዳልኩ ሳልነሳ፣ ተንበርክኪ ሲመርቁኝ
እዚያው ተጠቃቅሰው አሙኝ፣
በዓይንና በግንባር ጥቅሻ፣ ከዘመድ አዝማድ ጋር በሉኝ፣
ጉድ ብለው እያሰታወሱ
በገጻቸው እያወሱ
ከንፈር እየተናከሱ
በዓይን እየተጠቃቀሱ
የልጅነቴን ሳይረሱ
ከጉረቤቱ መሃከል፣ እነማን እንደለመኑኝ
እምቢ ስልም የሰደቡኝ
እሺ ስል ጉድ-ፈላ ያሉኝ
ወይም ከኔው አድረው ውለው፣ ኋላ ያች ምንትሰ ያሉኝ
እነማን እንደነበሩ፣ ሁሉንም አሰታውሰው አሙኝ፣
በጉረቤቱ መሃከል፣ እንዳችም ወሬ ሳይረሱ
በዓይን እየተጠቃቀሱ
ከግራቸው ሥር ሳልነሳ፣ ቡራኪውን ሳይጨርሱ
አሙኝ
ሥጋዬን ከተፋኝ
ከዘመድ አዝማድ ጋር በሉኝ።....
ታዲያን እኔንም እንደሰው

እንዳንዴ፣ እንዳንዴ ብቻ፣ ሕሊናዬን ሀቅ ሲያምረው
ዳኝነት የእግዜር ነውና፣ ልቤን ፍረደኝ የምለው
“እውነትስ ምንትስ ማነው?”
እያልኩ ነው።
ግን እንዳንዴ እምዘነጋው፣ ሳሰታምም የሰሜን ቁሰል
አለነሱም የለኝም ብል
ቢያሙኝ ነውና የባህል
ምነው በተለይ በነሱ፣ ብቻ ስምን ይቅርባቸው
እያልኩም ነው።
.... ደሞ ያባባም የእማማም፣ አልፎ ቀርቶ ደሞ ዛሬ
እንዲህ የሰም ማቅ ሰብሼ፣ ነፍሴን ጭምር ተዘክራ
ተገንጥዬ ተነውራ
አይሰበሩት ሰብራት፣ የሰም ቅጭት ተሰብራ
ከብሬን እንገቴን ቀብሬ
አንድ ልጄን አስተምራ
አሰጨርሼ ተቸግራ
አልፎ፣ 'ግራ-ዱኤት' ሲሆን፣ ደሞ አዲስ ችግር ያሳየኝ!
የሠርጉ ዕለት ከእሌኞቹው ዋር፣ ጠርቶ እንዳያስተዋውቀኝ
..... ማን ይበለኝ፣ ምን ይበለኝ
ስም አጠረው፣ ስም አጠረኝ።
እኔን፣ ልጄን፣ ግራ ይግባኝ!
እኔን እናትክን ስም ይጥፋኝ፣

አትጥራኝ አልኩት፣ አትጥራኝ
አታስታውሰኝ አልኩት እርሳኝ ...
ይህም ሆኖ እኔ ልጀን፣ እግዚአብሔር ያሳይህ አላል
ቢከብደው ይሆናልና፣ ማለፍ ከትምህርቱ ከላል
ከሥልጣኔውን ኬላ ደፍ፣ እሱም ከሱ ዘመን ባህል፣
እግዚር ያሳይህም ብለው፣ ቢጥርም ሊያሳዩኝ ላይችል
በእውቀቱ ብስለት ተቆርጦ፣ ተበጣጥሶበት የኔ ውል
እንደገና የሱም ዘመን፣ አዲስ ባወጣው ድልድል ...
ታጥር የኔ ዕድል ከሱ ዕድል፣
እና ምንም ቢሆን ልጀን
ፍቅሬን የመጨረሻዬን
ስም ያጣልኝን እንድደን
ባላዋሰኝ ውል እንዳልውል
ያውጣህ እንጂ ከዚህ እክል
ይኸው ቃል ስምድር ለሰማይ፣ እግዚር ያመልከትህ ላልል!

ብቻ እንዳንዴ እየረሳሁት
እንዳንዴ እኔም እንደሰው፣ ልቤን እያስዘነጋሁት
ለትንፋሽ ያህል ለእጩይታ፣ ፋታ ብጤ እየሰጠሁት
ከዳንሱ ዳንኪራ ርግደት
ከሙዚቃው ዋይታ ግዝፈት
ከፍካሬ ኢየሱስ ጥሪ፣ ከፋንፋር ነጋሪት ግለት

ከገላዊ መሲሃን ጩኸት
ከነጉግ ግንጉግ መለከት
እኔም እንደሰው እንዳንዴ፣ ልቤን እያስዘነጋሁት
ሕሊናዬ እያመለጠኝ፣ ያ በመጠጥ የሸፈንኩት
በውሰኪ እንፋሎት ያፈንኩት
በዕድሜ ቱሰል የጠቀምኩት
ተግ ይልና፣ ብቅ ይልና፣ በገሃድ እያስተዋልኩት
የሐቅ ራብ እንደፈራራሁት
ግትር ብሎ ግንባሬ ላይ፣ በቁም እየተፋጠጥኩት
ልቤ ልቤን ሲያማከረው
“በቁም መረሳት፣ መጥፎ ነው!”
እንኳ ቢለው
ዳኝነት የእግዚር ነውና፣ እኔም ፍረደኝ የምሰው
“እውነትስ ምንትስ ማነው?”
እያልኩ ነው።

‘እከካም ተማሪ’

አንባቢው ጀመረ፣ ደብተሩን ጨበጠ፣
 ገጽ አገላበጠ፣
 በቃላቱ ምትሀት፣ ሃሳቡ ተዋጠ፣
 አንባቢው ጀመረ፣
 እኔም ቢራዩን ያገዙ፣ አበባ አየሁ አለ፣
 እያሰላሰለ፣ ይተኛ ጀመረ፣
 ያነብ ጀመረ፣
 እኔም ቢራዩን ያገዙ፣ አየተመቻቸሁ፣
 ሃላቤን ጠቅልዬ፣ እየተገንጠሁ፣
 ትዝታው ፈለቀ፣ እያሰላሰለ፣
 አበባ አየሁ አለ።
 ታምሜ ተኝቼ-ሆሰፒታል ገብቼ
 አበባ አየሁ አለ፣
 አንዲት ውብ አበባ፣ ለም ያወጣሁላት፣
 ውብነሽ አሰኝቼ፣ ብቻዬን ተኝቼ
 አበባየሁ አለ!
 አንደእንቁጣጣሽ ቀን፣ እንደመስቀል መዓልት
 ስም ያወጣሁላት፣ እንደ አበባ ወራት፣
 አበባየሁ አለ። ብቻዬን ተኝቼ፣
 ሆሰፒታል ገብቼ።

እኔም ቢራዩን ያገዙ፣ በሃሳቡ አየተያዘኩ
 እንደሱ እያሰታወስኩ፣ እንደሱ እያስተዋልኩ፣
 እንደሱ ትዝ አሰኝ፣ እንኳን እማውቃቸው፣
 እማላውቃቸውን፣ ጭምር አስታውሰኝ፣
 አበባ አየሁ ሲለኝ፣ ግጥሙን ሲደረድር፣
 ቅኔ ሲደረድር፣
 እማላውቃቸውን፣ ጭምር አስታወሰኝ፣
 ቢራዩን አንደያገዙ፣
 እንደሱ አያስተዋልኩ።
 እኔንም ትዝ አሉኝ፣ በድምፁ ተሰሙኝ፣
 በከንፈሩ ሳሙኝ፣ በዓይኖቹ አልፈው አዩኝ፣
 ጎንጨት፣ ጎንጨት እያልኩ፣ እንደሱ አያስተዋልኩ።
 እኔንም ትዝ አሰኝ፣
 እንኳንና እማውቀው፣ እማላውቀው ታየኝ፣
 በከንፈሩ ሳሙኝ፣
 በዓይኖቹ አልፈው አዩኝ፣
 በድምፁ ተሰሙኝ።
 ዳባ የለበሱ፣ አቆማዳ የያዙ፣
 በትረ-አሮን፣ መቋሚያ፣ የተመረከኩ፣
 ከክ የወረሳቸው፣ ከቶ እማላውቃቸው፣

በድምፁ ተሰሙኝ፤ በዓይኖቼ አልፈው ታዩኝ።
ደሙ የቆረቆዘ፤ ወዙ የቆረቆዘ፤
በትረ-አርን፤ መቋሚያ፤ የተመረኮዘ
ዳባ የለበሰ፤ አቆማኔ የያዘ፤
ልብሱ የታረዘ። ዳባ ያጠለቀ፤
በርኖስ ያጠለቀ፤ እኮካም ተማሪ፤
አንጀቱ የራቀው፤ በራብ የደቀቀ፤
ታዩኝ በእንባቢው ዓይን፤ ግጥሙን ሲደረደር፤
በድምፁ ተሰማኝ፤ ሳሙኝ በሴ ከገፈር።
ያ ለማኝ ተማሪ፤ እኮካም ተማሪ፤
በሴ ተመሰሎ፤ ባንተ ተመሰሎ፤
እሱ ኖሯል ኗሪ፤
እሱ ኖሯል ቀሪ።
በኛ ተመሰሎ፤ ባንተ ተመሰሎ፤
ዳግመኛ ተፈጥሮ፤ ሁለተኛ በቅሎ፤
እበባው ሲዘራ፤
የግጥም እዝመራ፤
የቅኔ አደባባይ፤ ገበያው ሲደራ።
እንባቢው ቀጠለ፤
እያሰላሰለ፤
አበባየሁ አለ፤
“ኢዮሃ አበባዬ፤ መሰከረም ጠባዩ!”

ዳባ የለበሰ፤ ግላደር ያነገተ፤
በጭቶ የነኩተ፤ በእኩክ የነኩተ፤
‘እኮ ዘተምሀረ፤ ይከውን መምሀረ’
እንባቢው ቀጠለ፤
አበባየሁ አለ፤
ፊት-ለፊቱም ያለው፤ ጭጭ ብሎ አዳመጠው፤
ዘጉ ቅንድቦቹ
ለዘብ አሉ ዓይኖቹ።
ለሽ እሉ፤ ፀጥ እሉ፤ እርጭ እሉ፤ ተኙ፤
በባሕረ-ሃሳብ ስጥመው፤ ጠልቀው፤ ቀዝፈው ሞኙ፤
በቁም ሕልሙ ምሥጢር፤ ተአምር ሲኖኙ።
ወይስ ለሱም ታዩት?
ዳባ የለበሱት።
ጢማሙ ከጎኑ፤ ዓይኖቹን ቀልሶ፤
በከናፍሩ ጫፍ፤ ትምባሆውን ነክሶ
ተከዝም እያለ፤ ፈካ እያለም ጥርሱ
ያንባቢውን ግጥም፤ ላሚው ከነጢሱ፤
እለ ግን አምላያ፤ በእንባቢና በሱ፤
ግጥሙን ሲደረድር፤ ሲያነብ አንበልብሎ፤
“የባሕር ቅርድዶች፤ የፍቅር ቃጠሎ”
ሲያነብ አንበልብሎ፤ ሲተኝ ዝግ ብሎ።
ቢራዩን እንደያዝኩ፤ እንደሱ እያሱተዋልኩ፤

ያ ባለአቆማዳው፣ እከካም ተማሪ፣
በዚህ ተመሰሎ፣
በዚያም ተመሰሎ፣
ያ ለማኝ ተማሪ፣ ቅማላም ተማሪ፣
በኔም ተመሰሎ፣ እሱ ኖሯል ኗሪ፣
እሱ ኖሯል ቀሪ።
ያ ዳባ ለባሹ፣ እከካም ተማሪ፣
አለ መሃላችን፣ ከኛ ተመሰሎ
ምንተ-ማርያም ባዩ፣ የሌለው ማደሪያ፣
አለ መሃላችን፣ በዛሬው ገበያ
በግጥም ድርድር፣ በቅኔ ገበያ፣
በአእምሮ መስተዋት፣ ራስን በመለያ
ራስን በማወቂያ፣ ራስን በመለኪያ፣
በቅኔ አደባባይ፣ በቅኔ ገበያ
በየአንዳንዱ መንፈስ፣ በየአንዳንዱ ማላ፣
ምሥጢር ሲያቆጠቁጥ፣ ተአምር ሲዘራ፣
አደባባይ ቆሞ፣ ገበያው ሲደራ፣
በየአንዳንዱ መንፈስ፣ በየአንዳንዱ ማላ፣
አለ ያ ተማሪ፣ አለ ያ 'ኮላላ'።
ባንተም በኔም በሱም፣ እየተመሰለ፣
አንባቢው ጉን ባለው፣ እየተመሰለ
ሕልም አየሁ በሚለው፣ እየተመሰለ

አንባቢው ጉን ሆኖ፣ እያለሳለ፣
ሕልም አየሁ እያለ፣ ትዝ አለኝ እያለ
የልጅነት ገጹን፣ የልጅነት ወጉን፣
ያን የድሮ ሕልሙን፣
እያለሳለ፤
በቅኔው መስተዋት፣ ዛሬ እያስተዋለ
ትዝ አለኝ እያለ፣ ሕልም አየሁ እያለ።
ከሕልሜ ነቅቼ፣ ያለምኩትን ልነድፍ፣
ልቃኘው ቅዠቴን፣ ላስቀምጠው በረድፍ፣
ከሕልሜ ባንኛ፣ ከእንቅልፈ ነቅቼ፣
እርሳሴን መዝገር፣ ደብተራን ዘርግቼ፣
የግጥም ድርድር፣ ገበያው ሲደራ፣
ሲደራ - ሲደራ - ሲደራ-
አሁን ያለምኩትን ከሃላቤ ላውጣጣ፣
ልነድፈው-ልነድፈው-ልነድፈው ስቃጣ
ያን የቅዠት ፍሬ፣ ደብተር ላይ ልዘራ፣
ገበያው ሲደራ፣ ጉባዔው ሲደራ
....ብዥ ይልብኝ ጀመር፣ ሕቅ አለኝ - አነቀኝ!
አልፈጠር አለኝ፣ አልወለድ አለኝ።
ባምጠው ባምጠው፣ አልወለድ አለኝ!
አንባቢው ጉን ሆኖ፣ እያለሳለ፣
እያቅበጠበጠው - እያቁነጠነጠው-

እያበሻቀጠው - ሳቡ ችፍ እያለ፤
እንደዚያ ሲያወጋ፣ ሕልም አየሁ እያለ
የልጅነት ገጹን፣ የልጅነት ወጉን፣
በቅኔ መስተዋት፣ ሲያስተውል ራሱን፣
ያ ባለ አቆማዳው፣ እከካም ተማሪ፣
“እኮ ዘተምህረ ይከውን መምህረ፣
ብዕሲት እእመረት፣ ተማሪ እእመረት”
በሱ ተመሰሎ፣ በዚያ ተመሰሎ፣
ዳግመኛ ተፈጥሮ፣ ሁለተኛ በቅሎ፣
ያ ለማኝ ተማሪ፣ ቅማላም ተማሪ፣
በኛ ተመሰሎ፣ እሱ ኖሯል ኗሪ፣
እሱ ኖሯል ቋሚ፣ እሱ ኖሯል ቀሪ።
ደዋም ጉኔ ያለው፣ ዓይኖቹን አጉልቶ፣
ድምፁን አጎርጎቶ፣
ከባለቅኔዎች፣ ራሱን አስተያይቶ፣
በሕይወት ካሉትም፣ ካሉትም በመንፈስ፣
“ቻሌንጅ” ነው አለ፣ እንዴት? ከማ ልነሰ?
ራሱን እነጻጽሮ፣ ከነሱ ተዋህዶ፣
ቻሌንጅ ነው አለ፣ ማ ለማን ተዋርዶ?
ውድድር ነው አለ፣ መዝኖ፣ አስተውሎ፣
እኛን ተወክሎ፣ ራሱን ተወክሎ፣
ተማሪውን መሰሎ፣ ተሚም እሱን መሰሎ፣

ያ እከካም ተማሪ፣ ያ ዘኔ ለቃሚ፣
ያ ዐርብ ሮብ ጧሚ
ያ በተከሲያን ሳሚ፣
እኛን ተመሰሎ፣ እሱ ኖሯል ቋሚ፣
በአንባቢው ዓይን ያየኝ፣
በግጥም ድርድር፣ በቅኔ ገበያ፣
በየአንዳንዱ መንፈስ፣ ተአምር ሲዘራ፣
ምሥጢር ሲያቆጠቁጥ፣ ገበያው ሲደራ፣
ምንተ-ማርያም ባዩ፣ የሌለው ማደሪያ፣
እለ መሃላችን፣ በዛሬው ገበያ፣
በያንዳንዱ ቅዠት በቅኔ ገበያ
በአእምሮ መስተዋት፣ ራሱን በመለያ
ራሱን በማወቂያ፣ ራሱን በመለኪያ፣
በየአንዳንዱ ምሥጢር፣ በየአንዳንዱ ማላ፣
እለ ያ ቅማላም፣ እለ ያ 'ኮላላ'፣
በአንባቢዬ ቅኔ፣ በአንባቢዬ አለማት፣ በሃሳቡ እንደተያዝኩ፣
ቢራዩን እንደያዝኩ፣ እንደሱ እያስተዋልኩ፣
ያ ከካም ተማሪ፣ አቆማዳ ያያዘ፣
በትረ-አሮን፣ መቋሚያ፣ የተመረከዘ፣
ያ ዘኔ ለቃሚ
እሱ ኖሯል ቋሚ፣
ዳግመኛ ተፈጥሮ፣ ሁለተኛ በቅሎ፣

እሱ ኖሯል ቀሪ፣ እኛን ተመስሎ፣

ያ እከካም ተግራ።

እኛን ሆኖ ኗሪ።

ለአንዲት የቅኔ ምሽት - (፲፱፻፶፭)

ረሃብ ስንት ቀን ይፈጃል?

ረሃብ ቀጠሮ ይሰጣል?

ወይስ ቀን ቆጥሮ ይፈጃል?

"የሆድ ነገር ሆድ ይቆርጣል"

ይባላል፣ ድሮም ይባላል፣

ይዘስዝላል ይከትፋል

ብቻ እስከሚጨርስ ድረስ፣ ሆድ ለሆድ ጊዜ ይሰጣል?

ወተት እንጀት ነጥፎ ሲላብ

ሆድ ዕቃ ደርቆ ሆድ ሲራብ

ተግጦ እንጀት በእንጀት ሲላብ

የጣር ቀጠሮው ስንት ነው

ለሰው ልጅ ሰው ለምንለው

ላይኛል ሰጥቶት ለሚያሰኙለው

ስንት ቀን ነው? ስንት ሌት ነው?

የግዕዱ ወዝ ሳታጥጥ

አድባሩ አብዳ ሳትፈረጥጥ

ጥንብ ሳይተርፋት ሜዳ-አይጥ

የቤት ድመት ሳታግምጥ

በእመቤቷ አሰከሬን ብካይ

እሷም ዋይ እንጀቷም ዋይ-ዋይ

ውሻም በጌታው ሥጋ ላይ

ቸነፈር በጣሰው ሲሳይ

አይ!

ሰንት ቀን ትሆን የራብ አዋይ?

እስቲ እናንተ ተናገሩ፣ ተርባችሁ የምታውቁ

ከቸነፈር አምልጣችሁ፣ ተርፋችሁ እንደሁ ሳታልቁ

ትንፋሽ ቀርቷችሁ እንደሆን፣ ያሰችላችሁ እንደሁ ጥቂት

ቀጠሮ ይሰጣል እልቂት?

ሰንት መዓልት? ሰንት ሌሊት?

ጥንብ እንሳው ሳይወርድ በፊት፣ ሳይሞገርጣችሁ ጥፍሩ

በጣራ-ሞት አከናፋቱ፣ እንህቦ በመቅሰፍት እግሩ፣

አንደበት ተርፏችሁ እንደሁ፣ ሳትነገሩን ከምትቀሩ

ካሰቻላችሁ ተናገሩ።

ቆሽት-ሊቃው ሳያጣጥር፣ ሰቀቀኑን ሳያጋግል

እስትንፋሰ ስልምልም ሳትል

ቀጠሮ ይሰጣል ረሃብ? ስሰንት ቀን ስሰንት ያህል?

ሰንት ሰዓት ነው የራቡ አቅሙ?

ሰኔ ብጤማ ትርጉሙ

የሁለት ፊደል ድምፅ ነው፣ 'ራብ' የሚሉት ከነሰሙ

እንጂ የኔ ብጤማ

የት አውቆት ጠባባንግ፣

ብቻ ሲነገር ይሰጣል

ይህንን ሁለት ፊደል ቃል፣

ቃሉም ያው በዘልማድ፣ ይነገራል ይሰፈፋል

ይተረካል ይዘከራል

ይደጋገማል ይተቻል

እንጂ እንኳን ጠባባንና፣ የራብ ዕድሜውን የት ያውቃል?

እና እምታውቁት ንገሩን፣ እውነት ራብ ሰንት ቀን ይፈጃል?

በጣር እፋፍ ላይ ያለህ ሰው፣ ራብ እንዴት ነው የሚያዛልቅ

ሰሰንት ቀን ቀን ይሰጣል፣ አንደበትክን ሳይሸመቅቅ

ሽረሪት በልሣንህ ላይ፣ የድር ትብትቡን ሳይሠራ

ቁራና ቀበሮ በቀን፣ ከቀየህ ድባብ ሳይደራ

ጥንብ እንሳ ሊጭር ሳይመጣ፣ ቅምቡርስ ከጉጂህ ጣራ

እንደፍካራ ኢየሱስ ቃል፣ በጣር ምፅአትን ሳትጠራ

እንደበት ሳለህ ተናገር

የምታውቅ የራብን ነገር

እስከሬንህ ከየጥሻው፣ ተርፎ እንደሁ ሳይቀረቀር

ሰንት ደቂቅ ሰንት ፋታ፣ ቀጠሮው ሰንት ትንፋሽ ነበር

ቆሽት አርሮ ሳይፈረፈር

ትናጋህ በድርቀት ንዳድ፣ ጉሮሮህ ሳይሰነጠር?

የሆድ ነገር ሰንት ያቆያል? ቀጠሮ ይሰጣል እልቂት?

ሰንት መዓልት? ሰንት ሌሊት?

ሰንት ሰዓት ነው ሰቆቃው፣ ሰንት ደቂቃ ነው ጭንቁ

እስቲ እናንተ ተናገሩ፣ ተርባችሁ የምታውቁ

ሰንት ያቆያል? ሰንት ያዘልቃል?

እውነት ራብ ሰንት ቀን ይፈጃል?

ምነው አምቦ?

ምነው አምቦ

የደማም አምባዎች ቁጥሮ፣ እንዳልነበርሽ የደም ገንቦ
 እንዳልነበርሽ ንጥረ-ዘቦ
 ዙሪያሽ በምንጭሽ ታጅቦ
 በተራሮችሽ ተከብቦ
 ከጠበልሽ ሂሳይ ታልቦ
 ከአዝርእትሽ ፍሬ ዘንቦ
 ከዓመት ዓመት ጤና አብቦ
 ሕይወት ደርቶ ሰላም ቀርቦ
 የአየር ትፍሥሕት እንዳልነበረሽ፣ የዘር ሆነ የእሸት የአትክልት
 ከመጫ እስከ አዋሽ እምብርት
 ምንጭሽ ሲያጥጥ ሲፍለቀስቅ፣ ከዳንዲ እስከ ዋንጫ እትብት
 እንዳልነበርሽ የምድር አድባር፣ የዘር ድባብ ያገር ችቦ
 ዛሬ እንደዚህ ምነው አምቦ
 የቀትር ጥላሽ ተሰቦ
 የጡቶችሽ ወዝ ተሰልቦ
 ውስጥ እንጀትሽ ተለብሰቦ
 የመዓዛሽ መፍለቅለቂያ፣ መንጸባርቅሽ ተሸብቦ
 ተረምርሞ ተተብትቦ
 ምነው? ምነው አምቦ?

፲፱፻፷ - አምቦ

“አቴቴ ዱብራ አርሞ”

ለካ እንደትዝታ አስታምሞ
 እንደዘነጉት የእናት ጡት፣ ከዘመን ጋር አገግሞ
 ምንም ቢርቅ ምንም ቢሸሽ፣ ሕልጫ ከሕልምሽ ተዛሞ
 በዓይንሽና በዓይኔ መሃል፣ የሃሰት ሥልጣኔ ቆሞ
 ባንተያይ ባንወያይ፣ አቴቴ ዱብራ አርሞ
 እንደልጅነት ሰመመን፣ ለካስ ዕድሜም ያማል ከርሞ።
 ተግ ሲል ያንቺ ሽውታ
 ብሻ ሲል እንደአድባር ጥሪ፣ እንደተረብ ቅርስ ሽታ
 እንደእሳት ዳር ተረት ግርሻ፣ እንደእንቆቅልሽ ትውስታ
 የጥቅምት እሸት አወደ፣ ነቃ ደሞ ያንቺ ትዝታ
 አውድማው ተንደረከከ
 ሰንበሊጥ ተንተረከከ
 ነይ አከርማ እንነቃቀል፣
 ከወንዞችን ሾላ ጠሰል
 ነይ ጢሎሽ እንንጠላጠል፣
 መስኮቻችን ሰብሎቻችን፣ ግጦሾቻችን አባቱ
 የአቴቴሽ ላሞች አጋቱ
 በሮቻችንም እጓሩ፣ ኮርማዎቻችንም ነቁ
 ገደሮቻችን ለጥቃት፣ ለይዘታ ለከብደት በቁ
 የሁዳድ ድርቆሽ ሠፈር፣ ጥገቶቻችን በረቁ፣

አቴቴ ዱብራ ኦሮሞ፣ እጅን በትዝታሽ ያገርኝ
በሕልም ጣቶችሽ ላቢኝ
መቸም ... በውን አልሆንሽም፣ እንዲያው በሰመመን ዳሺኝ።
የኔ እጅ እኮ እርፍ አይጨብጥም
የኔ ክንድ ተልም አይተልምም
የኔ ጣት አረም አይነቅልም
በፊደል መፈደል በቀር፣ ጉልጓሎ እኮ አይጉሰጉልም
ለሰልሻለሁ፣ ሠልጥኛለሁ፣ ሰይጥኛለሁ አልሆንሽም፣
አቴቴ ዱብራ ቦረና
መቸም ሁሉን ቻይ ነሽና
አጥንቴ ከአጥንትሽ ማዕድን፣ ቢመነጭም ተቀምጥ
ከ"ሀና" ከ"አሐዱ" በፊት፣ ከቃል በፊት አስቀድሞ
ዛሬ በዓይንሽ በዓይኔ መሀል፣ አጉል ሥልጣኔ ቆሞ
ሰየጠንኩና አልሆንሽ አልኩ፣ አቴቴ ዱብራ ኦሮሞ፣....
አዎን መቻል ባንቺ ያምራል፣ ያን የትዝታ ሰቀቀን
ያን የልጅነት ሰመመን
ምንም በውል ባንደርሰበት፣ ጭላንጭሉ እየታወሰን
ውል ሲል እንዳልጠፋ ቀን
ከዓመት ዓመት ተሸጋግረን፣ እዳዲሰ ዘመን ሲሰለፍ
ሰንበሌጡ ሲንተረከክ፣ የአዝመራ እሸት ሲትረፈረፍ
የግር እሸት እንቁረጥ ተይ፣ የጥቅምት አበባ እንቅጠፍ
ነይ ሸንዬ አብረን እንግዘፍ

ጣት ሰጣት እንቆላለፍ
በዓይን ጥቅሽ እንገራረፍ
ከአውድማችን አፋፍ ሰአፋፍ፣ በዳሰላ እንጠላለፍ
ተይ ፍቅር እንዘራረፍ
በሕልም አንኳ እንተቃቀፍ፣
አቴቴ ዱብራ ቦረና፣ አቴቴ ዱብራ ኦሮሞ
የቀን የጊዜ እንቆቅልሽ፣ በሕልም መርፌ ተጠቅሞ
በየመከሩ ተተልሞ
ከትዝታ ጋር አስታምሞ
እንደዘነጉት የእናት ጡት፣ ከዘመን ጋር አገግሞ
ምንም ቢርቅ ምንም ቢሸሽ፣ ሕልሜ ከሕልምሽ ተዛሞ
በዓይንሽና በዓይኔ መሃል፣ አጉል ሥልጣኔ ቆሞ
ባንተይይ ባንወይይ፣ እንደጥንቴ እንደቀድሞ
እንደልጅነት ሰመመን፣ ዕድሜም እኮ ያማል ደሞ....
አዎን ዕድሜም ያማል ከርሞ
"አቴቴ ዱብራ ኦሮሞ።"

ለአቴቴ ዱብራ ኦሮሞ - (፲፱፻፷፪ - ባሌ-ጎባ)

ምንም አልል

እሺ እንግዲህ በዝምታ
 የልቤን ደም ሥር ትርታ
 የደቂቅ ዕድሜን ትዝታ
 ትር ሰትል አፍታ ለአፍታ
 እያዳመጥኩ እያሰታመምኩ፣ ጊዜዬን እያሰላሰልኩ
 ሳልናገር ሳልጋገር፣ እየደገምኩ እያሰለሰኩ
 ሳልሰለኝ እየመላለሰኩ
 እሺ እንግዲህ በጸጥታ
 የልቤን ደም ሥር ትርታ
 የእስትንፋሴን ቃል ጉምጉምታ
 ትር ሰልት አፍታ ለአፍታ
 ሳልሰለኝ እየደጋገምኩ
 በእግረ ሕሊና እያደቀቅኩ
 እየቆጠርኩ እየቆጠርኩ
 እሺ እንግዲህ አልናገርም
 በአንደበቴ አልተነፍስም
 በልሳኔ አልመሰክርም
 አልልም። ምንም አልልም
 እንዲያው ዝም እንጂ ዝም ዝም
 የልቤ ደም ሥር ሲያቃጭል

ልሳኔን ሲያሰነሳ ሲያሰጥል
 ቃላቴን ሲቃኝ ሲያጋግል
 ትንፋሼን ሲያንገር ሲያዳውል
 ከል ሲል ትር ድም ሲል
 ማዳመጥ ማሰታመም እንጂ፣ ሌላ ምንም ምንም አልል።

ጥቅምት - ፲፱፻፷፫ - 'ፒያሳ'

አዋሽ

እስከመቼ ይሆን አዋሽ? ...
 አዋሽ፣ የመጫ ሥር ፍላሽ
 የለም አፈርሽ ደም ቅናሽ
 የሸዋ የእምብርትሽ ላቦት፣ የምንጫቸሽ የምጥ አማጭ
 የአለትሽ የተራሮቸሽ፣ የጉልጥምጥሚትሽ ፍላጭ፤
 አዋሽ ሕመምህ ምንድነው? ሕመምክሰ አንተሰ ምንድነህ?
 ከውሀ ወዝ የተለየ፣ መቸሰ ልዩ ንግርት የለህ
 እንደ-ሴቴ ሽረሪት ፅንሰ፣ ራስክን በራሱህ ዋጥ ያለህ፤....
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ? ሲያሳድድ ሲያቅበዘብዝህ
 ላትዘልቀው ሳያዛልቅህ፣
 አሸዋ ለአሸዋ ድኸህ
 ውስጥ ለውስጥ ምሳሌ ጠልቀህ
 የምድርን ማገፀን በርቡረህ
 ዋልታዋን ቁልቁል ሰንጥረህ
 እናትህ ውቂያኖስ ማገፀን፣ ላትገባ ትባክናለህ፤....
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ?... አዋሽ ቡርቃው፣ መጫ ምንጫ፤
 ዳዳ ፅንሱ ሸዋ ፍንጫ፤
 ውጠህ፣ ተውጠህ እርጫ፤
 የንዳዱ የበረሀ ዕጫ፤
 ንግርትህ ምድነው አዋሽ፣ አባ ብቻ አባ እቅጫ?

ዘለዓለምክን ፈሰሰህ ባታልቅ
 ምነው ተሰፋ መቁረጥ አታውቅ?
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ? ... አዋሽ በቃኝ አትል ቆራጥ
 ማን ያስተማረህ ፈሲጥ ነው፣ አረህ ለማለምለም መዋጥ
 እሻቅበህ ወደ ምሥራቅ፣ ወደ ጀምበር መውጫ መናጥ
 ሰምጠህ ልትቀር በሀሩር ማጥ?
 አዋሽ፣ ቡቡ ሮር ብርቁ
 የዘለዓለም ንዳድ ስንቁ፣
 አዋሽ አባ ብቻ ጉዞ
 ዘለዓለም ብሶት አርግዞ፣
 እነዋቤ ሸበሌማ፣ ሰብረው ውቅያኖስ ሲዘልቁ
 እነግሩን ወርደው አልፈው፣ ሱዳንን ምሥርን ሲያጠምቁ
 ምነው ያንተ ጉዞ ብቻ፣ በረሃ ላይ መታነቁ?
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ? ... ወዘክን አሸዋ ሲውጥህ
 ደምክን በረሃ ሲመጥህ
 ዘለዓለም ሲመዘምዝህ
 መቸ ይሆን በቃኝ እምትል፣ መቸ ይሆን በቃኝ እሚልህ?
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ?...
 አዋሽ የመጫ ሥር ፍላሽ
 የዳዳ የቱለማ ደም

በረሀ እምትደመደም?

የሰባት ቤት ጉራጌ አድባር

የከረዩ ቅቤና ማር

ፈሰሰህ ለአሸዋ እምትዳር?

አሰቲ አንዴ አንኳ እንደነዋቤ፣ ባክህ ሂድ ውቅያኖስ ግባ

ዘለዓለምክን በአሸዋ ሆድ፣ ተውጠህ ከምታነባ፣

ቆራጡ እንኳ አንተ ነበርክ፣ የጀግኖች መፍለቂያ ኩሬ

የሠንጋ ፈረሰኞቹ፣ የነኦርዶፋ ጨንገሬ

የሰንቱ መጠጊያ ዋሻ፣ አዋሽ ደኔ አዋሽ ዱሬ

የጥንተ ፍጡራን መደብ፣ የቅድመ ማልካ ካንቱሬ፣

አዋሽ በታኝን አታውቅም?

በምድር ግንፀን ከአድማስ አድማስ፣ ዘለዓለምክን ሰታዘግም

ወርደህ፣ ሟጠህ፣ ተንጠፍጥፈህ፣ አሜን፣ ታከተኝ አትልም?

መጫ ቋጥሮ ሸዋ ፀንሶ፣ ሰባት ቤት ጉራጌ አርግዞ

ከዳዳ ምንጭ አሩሲ እምብርት፣ ከነቅሪቱ ተጉዞ

ከአላባ ጣፋ ሼህ ሁሴን፣ አዳል ሞቲ ሽሉን ይዞ

ከከረዩ ማታሐራ፣ ከኢቱ እሰከአፋር አምጦ

አሸዋ ነክሶ ቀረ አዋሽ፣ ላይገላገል ሸምጥጦ

እንደወላድ ሳይታረዝ፣ ከነፅንሱ አረህ ሰምጦ

በምድረ በዳ ጉረሮ፣ በረሃ ላንቃ ተውጠ።

እሰከመቼ ይሆን አዋሽ? ... አዋሽ አባ ሮሮ ቅርሱ

የዘለዓለም ንዳድ ጉርሱ፣

አዋሽ ቡቡ በረሸኛ

የአረሀ ሸለቆ በረኛ

የአሸዋ ዋሻ መተኛ

የበረሀ ዋነተኛ

የምድረ በዳ ብቸኛ

የዘለዓለም መንገደኛ፣....

የአበቅቱ መወራረሻ፣ የዕፀዋት ዕድሜ መቁጠሪያ

በፀደይ የአልባሳት ማዕጠንት፣ የዘመን ላቦት ወዝ ማጥሪያ

የእንቁጣጣሽ ማዳበሪያ

የአዝርእት ሰብል ማጥለያ፣

በክረምት የደፍ ረከቦት፣ የሰማይ ምጥ መቀበያ

የደመና እምባ ማጠቢያ፣ የማዕበል ሰደድ ማከያ

የተራሮችን ለቅሶ ቻይ

የጅረት የምንጮች አዋይ፣....

ጭምት መሳይ፣ ያለዐመሉ

ዘራፍ ባይ በመሰክ ሙሉ፣

አባ ጭራቅ-አክናፍ ቀንዶ

አዋሽ ዘጠኝ ራስ ዘንዶ

ቁልቁል እንደምሽት ጥላ፣ ከሰማየ ሰማይ ወርዶ

ጥልቶ ተንደላቆ ኮርቶ፣ የሰንት ዓለም ምድር ጉርዶ

ቀይ ደመና ተክናንቦ፣ ጋራ እንደአሻንጉሊት አዝሎ

ሰንቲን በረት እንደጉድፍ፣ አውተፍትፎ እንጠልጥሎ
አውድግውን አንገዋልሎ
ወርካውን ግቻ አሳክሎ
አመንምኖ አስልሎ
እንደዘጠኝ በገና አውታር፣ በየረድፋ ተሰድሮ
በአገር ምድር ዙሪያ ጥምጥም፣ እንደመቀነት ተቋጥሮ፣
አዋሽ ቁጣ አባ ዱታ
የሰማይ ጥጉ ቱማታ፤
አዋሽ አባ ሻኛው ጋራ
ኩሩ እንደነማታ ሐራ፣
የግርማ ሞገሰ መርገፋ
እስከምድረ-አቀፍ ዘርፋ
አባ ገርሰስ ሞልቶ ደራሽ፣ አባ አደፍርስ አባ ኩርፋድ
ከተፍ እንደመብረቅ ግማድ
በምድር ቁና ድንገት ሲጣድ፣
አዋሽ ንፋግ አባ መዓት
የገጠሬ አታምጣ ምጣት፣
አዋሽ ደርሶ-ቀማው-መብረቅ
አባ መዝረፍ-መውሰድ-መንጠቅ
ግሣንግሱን አግባሰብሰ፣ በምድረ በዳ ለማጨቅ
ሀሩር ጉረሮ ለማመቅ
የአሸዋ ሆድ ለመጠቅጠቅ

ሀራም ብሎ አብሮ ለመጥለቅ
እምድረ ከርስ መቀመቅ፣...
እስከመቼ ይሆን አዋሽ? ... አዋሽ ብኩን ምሥጢረኛ
የጠፍ-ፋኖ አባ ብቸኛ
የበረሃ መንገደኛ
የጨረቃ ግዙተኛ፤
ካገር ሞት ወዲያ ላትሞት፣ ካገር ምጥ ወዲያ ላታምጥ
እስከመቼ ይሆን አዋሽ፣ ራስክን በራስህ እምትውጥ?
አዋሽ አባ ሮሮ አገሩ
ያሸዋ ማኅፀን ድንበሩ
የምድረ ዓለም ኬላ በሩ
ኩሩ፣ ብሶት እንደልቡ
ቅምጥል የሸዋ ቡቡ
የሰማይ አድማስ ግድቡ
ንዳድ ሰንቁ አረሀ ግቡ፤
እስከ መቼ ይሆን አዋሽ? ... አዋሽ ቡቡ አባ ብሶት
የሰው ችግር ሳይደርስብህ፣ ሳይቸግርህ የእውነት እጦት
ላትዘልቀው ላያዘልቅህ፣ ለማንም የትም እምትሞት?
ታድያ እስከመቼ ነው አዋሽ?
አዋሽ፣ የመጫ ሥር ፍሳሽ፣
የሸዋ የእምብርትሽ ላቦት፣ የምንጮችሽ የምጥ አማጭ
የአለትሽ የተራሮችሽ፣ የጉልጥምጥሚትሽ ፍላጭ፣

እስከመቼ ይሆን አዋሽ፣ ወዝክን አሸዋ እሚውጥህ?
 ደምክን በረሃ እሚመጥህ
 አጥንትህን ምድረ በዳ፣ ሀሩር እሚመዘምዝህ?
 መጫ ቋጥሮ ሸዋ ፀንሶ፣ ሰባት ቤት ጉራጌ አርግዞ
 ከዳዳ ምንጭ አሩሲ እምብርት፣ ከነቅሪቱ ተጉዞ
 ከአላባ ጣፋ ሼህ ሁሴን፣ አዳል ሞቲ ሽሉን ይዞ
 ከከረዩ ማታ ሐራ፣ ከኢቱ እስከ አፋር አምጦ
 እንደወላድ ሳይታረዝ፣ ከነፅንሱ አረህ ሰምጦ፣....
 በምድረ በዳ ጉረሮ፣ በረህ ላንቃ ተውጦ፣....
 አሸዋ ነክሶ ቀረ አዋሽ፣ ላይገላገል ሸምጥጦ።
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ፣ ተስፋ መቁረጥን እማታውቅ?
 ፈሰሰህ ተሟጦህ እማታልቅ?
 ጉዞህ በረሃ ሲታነቅ
 ሀሩር ጉረሮ ሲታጨቅ
 አጥንትህ ጉልጥምጥሚትህ፣ እምድረ-በዳ ሲታመቅ
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ፣ ቆርጠህ ቀይ ባሀር እማትዘልቅ?
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ? መቸም ሌላ ንግርት የለህ
 እንደ ሴቲ ሸረሪት ፅንሰት ራስክን በራሱህ ዋጥ ያለህ፣
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ?

ለጋማቹ ቃማሊቲ - (፲፱፻፳፬ - አዋሽ)

እግር እንይ!

አርቀን ማስተዋል ማለት፣ የኛን ሥልጣኔ ድልድይ
 እግር ማየት ነው ብለዋል፣ እስቲ እንግዲህ እግር እንይ!
 ያባቶችህ ያይን ድንበር፣ ክተረከዘ ሎሚ ሳያልፍ
 አንተ ግን ጆቢራው-ዘራፍ
 ጠረፍ አይወሰንህ ጉብል
 ጥሎህ በዘመንህ ዕድል
 ዓይንህ ባት አልፎ እንዲዋልል!
 ቲህ ወዲያ ጀግንነት የለ፣ ተዚህ የከረረ ግዳጅ
 ባደባባይ የዱር ገደል፣ ስትናደፍ የእግር አዋጅ
 ሌሊቱን በየሌት- 'ግለብ'፣ ቀኑን ጭምር በጠራራ
 ለነጋ እንደጧት ጆቢራ
 በክተማህ ስታቅራራ
 በዕድሜህ መንከራተት ሥራ፣
 ካንዱ ቢሮ ሌላው ቢሮ፣ አበል በረካውን ብለህ
 ያገሩን ወሬ ተንትነህ
 ተጨቃጭቀህ ተስፋልፈህ
 አመሳጥረህ አቆላልፈህ፣ የዚያን ጉዳይ ከዚህ ጉዳይ
 ዘጋግነህ በቡና ምገህ፣ አምተህ ደክመህ ስተሰያይ፣
 በዚህ ብቻ ሳታስቀረው፣ ደሞ አዲሱን የአገር ጠባይ
 ከልማድ የቡና ሱስ ጋር፣ የዘመኑን ሳትሰያይ

እስቲ ደሞ አራዳ ወጥተህ፣ በክተማው አደባባይ
ያንዷን ካንዷ ዳሌና ባት፣ እግሯን ከእግር ጋር አስተያይ!
ደርቶህ ያገር ልጅ ቅልጥም
ዳሌው ባቷ እስኪፈረጥም
እየናረ እስኪያስገመግም
አንተ አድፍጠህ ከጳላዋ፣ በዓይንህ ሣግ ስታነፈንፍ
ያቺን ልክፍ ያቺን ንድፍ
አያረክ ስታሾልቅ፣ አንዷ ፈርታ አንዷ ስታፈጥ
ተጠግታህ ባቷ ሲያገምጥ
“ዘራፍ” ቀርቶ ቀልብህም “ውይ!”
እያለ ወኔህ እግር ይይ!

“በሠየጠኑትማ ዘንድ
አንዱም የባላንጣ ዘዴ፣ የባዕዳን ሥውር መንገድ
ዘመናይ ጦር መሣሪያ ነው፣ ታዳጊ እግር ለማንጋደድ
እምነቱን ለማወናበድ
ያንድን ትውልድ የሕልም አቅጣጫ
ወደፊት ሳይሆን ወደታች፣ አመንምና ማቀጨጫ!”
ቢላህ ፈጥጦ በግልምጫ
ለጎሲናህ ማጋለጫ
ናቀው እርግፍ አርገህ ተወው፣ ቴህ ብጤው ጋር አትንጫጫ።
ሠልጥነን ንቀን አልፈነው፣ የይሉኝታን መቀጣጫ

የኛ ዓይን የእግር ነው እንጂ፣ በቅቶት ገለና መግለጫ።
አርቀን ማስተዋል ማለት፣ የኛን ሥልጣኔ ድልድይ
እግር ማየት ነው ብለናል፣ አሜን በቃን እግር እንይ!

‘ስእግረተኞች’ - (፲፱፻፷፫ - ‘ፒያላ’)

አንኮበር

አንኮበር የአምላክ በር
 አድማስ-ፈጠር ኪላ-ሰበር+
 አንኮበር የአምባ ላይ አገር+
 የኮረብታ ዲብ ያድባር ዛፍ
 አንኮበር የአሰት ላይ አጥናፍ
 ስውር ምድር የአድማሳት ጫፍ+
 ባሥራ ሁለት አገር ሺዎ፣ እንዳሞራ ከግንድ አፋፍ
 የተንሠራፈትሽ እመቤት፣ እንደታወቀ በእምነት ድጋፍ
 እንደራዕይ በከንፍ እርካብ
 እንደጽላት በአየር ድባብ፣
 አቀበት የደመና አዘል
 መቀመቅ ዝንጀሮ ገደል
 የመዲናች ጭፍግ ጠለል።
 መንገህ ደጫ ጌራ ምድር
 ሮይ-አንጀትላ ላሎ ቁጥር፣
 ከወልቃ በር እስከጠራ
 ከደንገዜ እስከአፍቀራ
 ባለመጣቀሻ ነፍጥሽ፣ ከካራ-መገን አይራራ፤
 ግድም ኤፍራታ አንጸኪያ
 የጎበዛዝሽ መፍሰቂያ፣

ከተጉለት ዳር እስከ እንግሮ፣ ከነይገባዋል መግቢያ
 ከጉራች በመለስ ማዶ፣ ከሙቀጫት ጅረት ወዲያ
 ከጀራ እስከሰላላ፣ እስከጥዱ ሞረት አገር
 አንኮበር የአሰት ድንበርሽ፣ የምድረ ገጽሽ ፈረፈር
 ከመልክአ-መሬት ደርዝ ጋር፣ አምባጓሮ እንዳለሽ ነገር
 እንደአዞ መጋዝ መንጋጋ
 ከኤፍራታ እስካርጉባ፣ ከቆላ እስከወይናደጋ
 ከቤቶ እስከሸባቶ፣ ከጥቁር አባዬ ቡልጋ፣
 ከወላስማ እስከንግሮ
 በፈፋሽ አነባበሮ
 ዙሪያ ጥግሽ ተተርትሮ
 ሽቅብ ቁልቁል ተከርክሮ
 ተረተርሽ ተባርቡሮ
 መቀመቅሽ ተሠርሰሮ፣
 አንኮበር የአምባ ላይ አገር ፉ
 አድማስ-ፈጠር ኪላ-ሰበር፣ ፊ
 ጠራ-ሲቄ የሠረቁ፣ ጠራ አምላካ የአምላክ
 የኩሩ አገር ጋሜ መለስ
 የገር አገር ዳባ ለበስ
 የነቸር አምላ ፈስስ፤

አንኮበር 'ያታከልት' አገር፣ የነጻምዬ ምኒሊክ ፍንጭ
የመርድ ዘሜ ቅኔ ምንጭ፣
ለወረሴክ መገናኛ፣ ለነጣይቱ ሰያሜ
በመላክ-ሣንቃ ጎዳናሽ፣ ለጎንጸደሬ ለጎጆአሜ
ለትግራይ አባት ለአጋሜ፣
በሞፈር ውሀ ክናድሽ
በቀጭኔ ጅረት ሽንጥሽ
ከመገዘዝ ይፋት ግርጌ
የነወልዱን መርሐቤቴ፣ ከአርግቢያት አሰከገደልጌ፤
ሰነፍ የደባ ሰው ሲሉ፣ ላም የጋላምታ ሲሉ
ከአባ ዳኘው ከሥዕሉ
እንደአባ-ጉራች ጉዲሳ፣ ሺዋን ሲፈጥራት በምሰሉ
ኃይለ-መለኮት ፀበሉ
ዕድልሽ ሆኖ ነው ውሉ
"አንኮበር ዕድገ" መባሉ?...
አንኮበር የኪላ ለበር
ከዓይኔ ከተማ ዳር-አገር
ዘመን ወደ አንቺ ሲሻገር
የነበርሺው ደን ውድማ፣
እትብትሽ እንዲህ ሲለማ
ማማ ምድርሽ መንገዝ ማማ
ጌራ ምድርሽ መንገዝ ይጫ፣ ላሎ ምድርሽ መንገዝ ጭማ
ከማፋድ እስከሮቢት ዳር፣ እስከ ዶቃቂት ከተማ፣
ከሾላ ሜዳ እስከዓዋዲ፣ ከጣርማ-በር እስከአራድማ

ከገፈገፍ እሰካንጋቻ፣ ከይፋት እሰከወላሰማ
ከአውሳ አብዬሰ ግሼን ማዶ
በደጋሽ አናት ላይ በርዶ
ጉንሽ ቡልጋ ተገድግዶ
ፍርኩታ ንዳድ ተወርዶ
በከሰም በረሃሽ ነዶ፣
ከሸንኮራ እሰከምንጃር
አንኮበር "የመሄዶ" አገር-
ከመረሬ አፋፍ መልሶ፣ እሰከጨበሬ ምሐይ ዳር
ከወግዳ ከነባሮ አገር፣ ከታላቅ አምባ ነጭ ሣር፤
አንኮበር የአለት ላይ አጥናፍ
ሰውር ምድር የአድማላት ጫፍ
የኮረብታ ዲብ ያድባር ዛፍ፣
እንደራዕይ በክንፍ እርካብ
እንደጽላት በአየር ድባብ፣
አቀበት የደመና አዘል
መቀመቅ ዝንጆር ገደል
የመዲናች ጭፍግ ጠሰል፤
አንኮበር የአምባ ላይ አገር
አድማሰ-ፈጠር ኪላ-ሰበር
አንኮበር የአምሃየሰ በር።

ደኅና ዋይ እማማ

አይ፣ እማም፣ ደኅና ዋይ

ያሳወረሽ አሳወረኝ፣ ቀን የተጣባብን ሥራይ፤

ዓይኔ ዓይንሽንም አያይ ...

ያለ ጠር መጣረር ዕዳ፣ ወይ ያለባላንጣ ግዳይ

አቆላልፎን፣ አቆራርጠን፣ በዕንባ በትካዜ ብካይ

ዘመን የተፋው ሾተላይ፣

አይ፣ በቃሽኝ፣ በቃሁሽ፣ ዓይኔህ ዓይንሽንም አያይ....

በቃ እማማ እናት ዓለም፣ እማትነፍጊ እማታቅማሚ

እማታሳጪ እማታሚ

አኔን በራቦኝ፣ በጠማኝ፣ እንዲያ አብረሺኝ ስትጠሚ

ምነው ወተቱን ከጡትሽ፣ በጊዜ-ገፊ ታስቀሚ?

አንጀቱ ያንጀትሽ ቁራጭ፣

አጥንቱ ያጥንትሽ ፍላጭ

ሕይወትሽ የሕይወቱ ምንጭ፣ ወዜ የፍቅርሽ ወዝ ምጣጭ

ማገፀንሽ የፍጥረቱ እማጭ....

ከእንግዲህ በቃሁሽ፣ በቃኝ፣ እማማ የነፍሴ ቁራጭ

ይበጠሰ ውልሽ ከውሌ፣ ቃሌ ከቃልሽ ይፈለጥ

ዓይንሽ ባይኔ ትል ዘነበ፣ በቃኝ፣ የኔው ብሌን ይፍረጥ

ብቻ በምን አንጀቱ ነው፣ አንጀቱን ባንጀቱ እምቆርጥ?

ይቆረጥ እንበል፣ ይገርለል?

ይረሳ፣ ይሙት፣ ይደምሰስ?

እርም አፈር እንበል ይበጠሰ?

ማገፀንሽ ጽዋው መረዘኝ፣ ዘጠኝ ወር ያጠባኝ ገንቦ

ጡትሽ የደም ወተት ዘንቦ

ሆድሽ የቁሰል ምጥ ታልቦ

ባዳ ቅሪት ተመትሮብሽ፣ የእንብርቱ እልባት ተለብሮ

ደሜ በፋፋቦት እትብት፣ ገፊ ዲቃላ ተቋጥሮ፤

በቃ እማማ፣ እማማዬ

መቀነቱ፣ ገበናዬ

በቃሁሽ አድባሬ፣ መቅኔ

ከእንግዲህህ ላንቺ መጥኔ

አዬ ላንቺ አዬ ለኔ

ጫቅላዩን ባዘለ እቅፍሽ

ገፊ ጉግ ማንጉግ መፅነሰሽ

ጉምቱ ሾተላይ ማብቀልሽ....

አይሆንም አንጂ ከሆነሽ፣ ካለልሽ ካዘለቀልሽ

እግዚአብሔር ያሳድጋልሽ፤

አዎን፣ ቃል ለምድር ለሰማይ

ደገና ዋይ፣ በቃ፣ ደገና ዋይ
ዓይኔ ዓይንሽንም አያይ፤
ክፉም በጉም አናሰማ
እንዲያው ደገና ዋይ እማማ
እናት ዓለም የሰሜ አርማ
የሕይወት ወዝ የዓይኔ ማማ
እማትነፍጊ እማታትማማ
እማታሳጪ እማታማ
እኔን በራብኝ በጠማኝ፣ አብረሽኝ እምትጠማ
ጥቃቴን እምትጠቂ፣ ቁስሌን እምትታመማ
ፍሥሃዬን፣ ፈገግታዬን፣ ሳቂን ብቻ እምታልማ
አንቺ እማማ
አንቺ የነፍሴ ልብ ዓልማ
የዓይኔ ማማ....
ምነው ጡትሽ ተጣረረኝ?
በጊዜ-ገፈ ሰወጠኝ?
እንዴት ይንጠቀኝ ሾተላይ?
ቀን የተጣባብን ሥራይ
ያሰኝታ ገብስተ-መና፣ የወገን የአጥንቴን ሂሳይ
የደሜን ምንጭ የሕይወቴን ማይ
የማገፀን የእትብቴን አዋይ?....

አዎን፣ ይብቃን እናት ዓለም፣ አንጀቴ ባንጀቴ ይቆረጥ
አጥንቴም በአጥንቴ ይደፈጥፈጥ
ቃሌም ከቃልሽ ይፈሰጥ
የዓይኔም ውሃ በዓይንሽ ይፍረጥ
ይረሳ፣ ይጥፋ፣ ይደምሰሰ
እርም አፈር እንበል ይበጠሰ....
በቃ እማማዬ ደገና ዋይ
የደሜ ምንጭ የሕይወቴ ማይ
የማገፀን የእትብቴ አዋይ
አሜን፣ ቃል ለምድር ሰሰማይ
ዓይኔ ዓይንሽንም አያይ።

፲፱፻፶፫ ሱንዶን

ሊማ-ሊሞ

የሰማይ የምድሩ ኬላ፣ የየብስ የጠፈሩ ዋልታ
 አይበገር የአለት ጣራ፣ አይመከተው መከታ
 ሊማ-ሊሞ አድማስ ሰበሩ፣ በጉማ ፈለግ ይፈታ?
 በትሬንታ እግር ይረታ?...
 ሊማ-ሊሞ የቁም እርሙ፣ ሰማይ-አዘል ሊማ-ሊሞ
 ክንፋ ከነካሰማው ዘሞ
 ከጠፈር ውሃ ገድቦ፣ ለየብስ እንደማገር ቆሞ
 ተጠማዝዞ ተጠምጥሞ
 ከጽንፍ ጽንፍ አረምሞ
 ከደባርቅ እስከ አዲ አርቃይ
 አለት ከደመና በላይ
 አዘንብሎ እንደ ሰማይ
 እንደጠፈር ሽቅብ ሲታይ፤
 ጉም አጥልቆ እንደቀሚሱ
 ፀሐይን እንዳገነት ልብሱ
 ተከናገቦ ተሸላለሞ
 ተንደላቆ ሊማ-ሊሞ፤
 ጨረር ባደመቀው ጭጋግ
 ዙሪያ ዘርፉን እንደገዳግ
 በንዳድ ሀሩር ምድጃ

ፍም አንጥፎ እንደ ሥጋጃ፤
 ሰማይን ቁልቁል ዘንጥፎ
 በብብቱ ጉም ታቅፎ
 የእድማላቱን ፍንጣቂ፣ ለእግሩ መርገጫ አርከፍከፎ፣
 እንደፍካሬ ኢየሱስ ቃል፣ እንደሙታን የግዞት ሕግ
 ተውተብትቦ ተጥለፍልፎ፣ ተቆላልፎ እንደዛር ድግ
 በምድር በሰማይ ዳር ድንበር፣ በሕዋው ዓለም ክልል ጥግ
 በሲኦል ጠፍር መሰላል፣ የብስ ከጠፈር ታድሞ
 ጥጉን እንደራእዩ አውታር፣ ከነአከናፋ ቁልቁል ዘሞ
 እንደእንጦርጦስ በር አጥር፣ በአለት ናዳ ተረምርሞ
 የጉም ከናዱን እንደጣር፣ ወደ ምድር ማላግን ቆልምሞ
 እንደባቢሎን ግንብ አጥር፣ ቋንቋ ለቋንቋ አላድሞ
 እልበገር አልደፈር፣ አልሰበር ያለን ከርሞ
 ሊማ-ሊሞ የቁም-እርሙ፣ ጠፈር-አዘል ሊማ-ሊሞ
 ዛሬ እንደሰለት ሃጅ ፈለግ፣ በግብረ ጉንዳን ተተልሞ
 ሰማይ ከምድር ተደላድሎ፣ ተኮትኩቶ ተከርከሞ
 በዲማሚት ተፈልፍሎ፣ ድልድይ ይሁን ሊማ-ሊሞ?

ጎል!

ያንዱ ደስታ ላንዱ ዋይታ+....

እባዎው ጎል! እረገኝ ጎል!

ያንዱ ገነት ላንዱ ሲያል።

እንዲያ ነው ጎል አባ ቁርጡ

ያንን ሁዳድ ሙሉ ጀግና፣ ሲገላገለው ከምጡ።

አጫዋቹ ያፋን ፊሽካ፣ ሲነፋ ሲል ገና ሲያሾል

ሠራዊቱ ተሸቀዳድሞ፣ ከቅምጡ ሲኮለኮል

ዓይንና እጁ ከነነፍሱ፣ ብን ብሎ ሲንጠለጠል

ከአራጋቢው ጨርቅ ጋራ፣ ብትን ሲል ሲንጅለጅል

ልቡ ከኳስ ቀድሞ በሮ፣ ሽቅብ ሲጉን ሲሸቆለቆል

በገና እግር የተለጋ፣ የፊኛ ሩር ሲደባለባል

በሁለት ማዕዘን መካከል፣ ሾልኮ ተውዘግዝጉ ሲደል

“ጎል!” ይባላል፣ እንዲያ ነው ጎል!....

ከዚያም ጎል አባ ቁርጡ

ያንን ሁዳድ ሙሉ ጀግና፣ ከገላገለው ከምጡ....

ምኑ ቅጡ! ምኑ ቅጡ!

ውጥንቅጡ፣ ብሽቅጥቅጡ

የጠርሙስ ሰባሪ ጉርጡ

የቡጢው ናዳ የፍልጡ

የተቺ አግቦ ብጥብጡ

የፈላስፋው መብለጥለጡ

የታዛቢው ማሽቃቢጡ

የእንካ ስላንቲያው ሽሙጡ

የእንካ እንጠጣው ጭልጥልጡ

ያፍና የጥፊ ድጡ

የሆድ ቁስል ፍርጥርጡ

ምኑ ቅጡ፣ ምኑ ቅጡ!

የተነፋ ሩር ተጉና፣ በእንጨት መካከል ባለፈ

ሰንቱ ጉድ ከተለፈፈ

‘ያራዳ ጉብዝ’ በከንቱ፣ እስከዚህ ከተማረረ

‘ጀግና’ እንዲህ ከተዋገረ

በነገር ከተዋቀረ

እከደከ! ማለት እንጂ፣ አንደዜም ጎል! እንዴም እረግ!

እበሽ ለእበሽ ሲጠራረግ

መቸሰ ሌላ ምን ሲደረግ?

ፊኛ በእንጨት ውል በገባ

‘ጉብዝ’ አጉል እየባባ

ነገሩ እንዲህ ከጠነባ

አፍና ደም ከተቃባ.....

ጭንቅላት እንደኳስ ሞልቶ፣ በኳስ ተላከሮ ቢታወር

እርሶ በርሱ ቢሰጠር
እረግ! እያልን የጎል መከር
ዝም ብለን ከማየት በቀር
አያሰችለን የሱ ነገር+
የተነፋ ፍር ማባረር።....
ያንዱ ዋይታ ላንዱ ደሰታ+ እሰየው ጎል! እረገኝ ጎል!
ያንዱ ገነት ላንዱ ሲያል።

ለኳሰ 'አርበኛ' - ፲፱፻፷

አዲ አዳዩ

አዲ አዳዩ እመ-ምኔት
የትውልድ መስታዮት
የዘመን ቅርቤ መክሊት
የዕድሜ አንቀልባዩ፣ ሞግዚት
ቀን ማገረሽ አንቺ እጣዩ
ጃጀሽ አሉኝ አዲ አዳዩ፤....
በሥጋትሽ ተንጠልጥዩ
በአንገትሽ ማተብ ታዝዩ
በዓይንሽ ጢሎሽ ተንጠልጥዩ
በጮሮሽ ተሞካሽቼ፣ በጉርሻሽ ውሽን ተብዩ
በአንጉቻሽ ተከባክቤ፣ በአንኮኮሽ ተደላድዩ፤
ካፍ ከወጣ አፋፍ ነው ሲባል
ለኳሰ ነገር ይገለማል፤
አዲ አዳዩ የአባዩ እናት
ለምን ይሆን ያሉሽ አያትዎ
ባፍ ዝምድናሽን ሲያቀርቡት
ለምሽን ሦስት አጥፍ ያራቁት?
ከዚህ ወዲያ ምን ይበሉ
አይሉት ነገር ብለውኝ፣ ዋ ዕድሌ አለመታደሉ
የአንቀልባ ማውረጃ እርካቤን፣ አዳዩን ጃጀተሻል አሉ።

የዓይንሽ ብሉን ያ ብረቱ
ያ የመለኮት ስለቱ
ካለማወቁ ያገደኝ
ከምድጃ እሳት ያፈለኝ፤
የእጅሽ ድባብ የሙቀቱ
የፍቅርሽ ንቃት ፍጥነቱ
መዳፍ ዳለሳሽ ድቀቱ
ተግብር ያለ ሥጋቱ፤
ክውድቀት አፋፍ ያቀፈኝ
ክጋሬጣ የጋረደኝ፤
ያ እጅሽ የልጅነት ክንፈ
ጣትሽ የድሆሽ መርገፊ፤
አዳዩ መዳፍሽ ዘርፈ
የትውልድ እም-አእላፊ
የዓለም መሻገሪያ ጠንፈ
ቀን ማገረሽ አንቺ እጣዩ
ጃጅተሻል አሉኝ አዳዩ።
የዘመን አጥር አጠረን?
የዕድሜ ግድግዳ ጋረደን?
ሳንጣላ ሳንኳረፍ፣ የትውልድ ማገር ለየን?
ጊዜ ለጊዜ ነው እንጂ፣ ዓይን ለዓይን አላሳይ አለን?...
አደ-አዳዩ አሙ-ምኔቲ

የትውልድ መስታየቱ
የዘመን ቅርሴ መክሊቱ
የዕድሜ አንቀልባዩ፣ ሞግዚቱ
የሕፃን ዓለም አጥላዩ
መከዳ መካበቻዩ፤
በቃ ላንቺ ወዮ አልልም፣ ይብላኝልኝ፣ ወየው እኔን
ሞተሽ ሳለ ግማሽ ኖረሽ፣ በእስትንፋሰሽ ግርሻ ሳጠን
በበድን ሕይወትሽ ሞገምት፣ በቁምሽ ግማሽ አስከሬን፣
ላልገፋው በዕድሜሽ ዕድሜዩን
ጊዜሽ ላይወሰን ዘመኔን
በሰምሽ ሰይሜ ሰሜን፣
እዎን ይብላኝልኝ አኔን
ወረቱ በምድር ለቀረው፣ ያንቺ ሲዘመት በሰማይ
ከእንግዲህ ቋንቋ ለቋንቋ፣ ላንጣጣም ላንወያይ
ባንቺ ገበያ ላልገበይ፣ ላላገግም ባንቺ ሢላይ
ዕቁብ ለዕቁብ ላንጣጣ፣ ላልሞካሽ ባንቺ ጠባይ
ዐመል ለዐመል ላንወያይ፣ ሳዕድሌ ዕድልሽን ላያይ
መቀነትሽ ላይመጥነኝ፣ ላጅዘልቂ በኔ አደባባይ፣
ያንቺሰ አካቷል አዳዩ፣ ይብላኝልኝ ለኔው አዋይ።
ይብላኝልኝ አዴ አዳዩ፣ ውለታሽን ላልከፈልኩት

በወዘሽ መጥፍቴን እንጂ፣ መጠንጠኔን ላልተማርኩት።
አቀርቅር ምድር ዓለም፣ ዓይንሽ አፈር ሲቆረቁር

ሕልምሽ ሲቃ ሲያፍተለት፤ ሃሳብሽ ጣር ሲቦረቡር፤
ጣትሽ ጉድፍ ሲያጉደፈድፍ፤ ሕሊናሽ ቁልቁል ሲያተኩር
አልፎ አልፎ እንኳን ቀና አትዪ
የኔን ቀሪ ዓለም ዘብ-አረብ፤ አስለምልሜን እንዳታዩ፤....
አዲ አዳዩ እሙምኔቴ
የቅድመ ፍጥረት ምክንያቴ፤
የሕይወት አማጭ ሰበቤ
የመኖር ክብካብ ድባቤ፤
ያንቺማ አካቷል እንግዲህ፤ የጊዜአችን ኬላ በሩ
የዘመን ግድብ ድንበሩ
የትውልድ አጥር ማገሩ
አምባ ከአምባ ከፍሎ አግዘን፤ የናት ባዳ ሆኖ አድባሩ፤
ታድመን እንዳልተጣመርን፤ ተሸልቶ እጣሽ ከአጣዬ
ተቆራርጠን ተገንጥለን፤ ባይተዋር ሆነን አዳዩ፤
በዕድሜ ናዳ ተገድቦ፤ የፍቅርሽ ሙቀት ጠልቆ
የሥጋትሽ ምንጨ ደርቆ
ያይንሽ ጨረር ለሉ ባርቆ
ብርሃን-ወሰፈንጥሩ ዳሽቆ፤
የሰሜት ሮራሽ ዳለጠ
የዕድሜሽ ውጋጋን ሟለጠ።

አዲ አዳዩ እሙምኔቴ
የትውልድ መስታየቴ
የዘመን ቅርሴ መከሊቴ
የዕድሜ አንቀልባዬ ሞግዚቴ
ቀን ማገረሽ አንቺ እጣዬ
ጃጀሽ አሉኝ አዲ አዳዩ።

አዎን፤ በትውልድ ኬላ፤ የዕድሜ ሕመምሽ እኔ አያመኝ
ቂም እንዳዘለ አበዳሪ፤ ካጥር ማዶ ነው እሚጠቅሰኝ፤
ላንተም ቀን አለህ እያለኝ፤ ላልረላው እያስታወሰኝ።
“ጊዜ የጊዜ ነው እንጂ፤ አንቺ እኔ ነሽ፤ እኔ አንቺ ነኝ”
ብልሽ፤ ላንደበት ወግ በቀር፤ እኔም አንቺም አንጠቀም
ሕመሜን ላትታመሚ፤ ሕመምሽን ላልታመም፤
የዘመን አጥር ክፍሎናል፤ አውቀነዋል፤ አንደለል
ታድያን ጊዜ የጊዜ እንጂ፤ ድሮም የዘለቁታ አደል።....
እና፤ የነገ ጥሪዬን፤ ዛሬ በጥሪሽ አየሁት
አዲ አዳዩ እሙምኔቴ፤ ጭንቁን በጭንቅሽ ለየሁት፤
እንጂ፤ ካንቺ አልቋፈልም
እኔ ቁሰልሽን አልቆስልም
ጣርሽን አልጣጣርም፤
በጉልበትሽ እንደጠናሁ፤ አንቺ በጉልበቴ አትጠኝም
በወዝሽ እንደለመለምኩ፤ በወዜ አትለመልሚም
ቁቤ ያንቺን መንጠቅ እንጂ፤ ዕዳ መከፈሉን አያውቅም

በጉርሻሽ መጥፍቱንም በቀር፥ መጠንጠኑን ከቶ አያይም፥
አዴ አዳዬ ብቻሽን ነሽ

ጣር እሚካፈልም የለሽ።...

ከናድሽን እንደ አለት ላይ ዛፍ፥ ቅርንጫፉን ለጭራሮ
ቦና እራቁቶት ተንጨፍርሮ

ለማገዶ ተሠንጥሮ፥

ሰዛው ተሟጦ እንደ ሁዳድ

ተንጋሎ በሀጋይ ምጣድ

አረህ ሥራ-ሥሩን ነድሎ፥ አጋልጦት ለቀትር ንዳድ፥

የዘመን ህሩር በሰለት

ግንዱን አክሰሎት በግለት፥

ከኛፍሽ ዘሞ እንደዛር ጥላ፥ መዳፍሽ እርሮ እንደኩበት

ጣትሽ እንደአሞራ ኩምቢ፥ ጥፍርሽ እንደጥፍሩ ጉጠት፥...

ሰሜ እንኳ እንዲያ የምትወጀው፥ እንደምሥጢር ግር ሲልሽ

እንቆቅልሽ ሲሆንብሽ

ገጥታዬ ሲያሳሰትሽ

ትዝታው ሲያሰበረግግሽ

ሃሳብ እንደትንፋሽ ሲያጥርሽ

‘ጥም እንደቁም ነገር ሲያንቅሽ’፥

ውሃ ስትይ የሰንቅ ውሃ፥ ለግብር፥ለጣረ-ሞት ምስሽ

ለመንፈሴ ፋታ ልሰጥ፥ ትዝታሽ እንዳያገረሽ

ከንፈሬን ጉንጭሽ አድርጌ፥ ከጭንቀትሽ በዚህ ልሽሽ

ሳትሞቺ ግማሽ ሙት ፊትሽን፥ በከንፈር ተሰናብቼ
ጣርሽን በዚህ ሸኝቼ

የወግ የይስሙላ አድርጌ፥ እርይ ብዬ ፋታ አግኝቼ
መንፈሴን አስተባብዬ፥ ዕንባዬን በዚህ ገትቼ፤

ተሰናበትኩሽ አዳዬ፥ የትውልድ መስታዩቴ

የዘመን ቅርሴ መክሲቴ፥ የዕድሜ እንቀልባ እሙ-ምኔቴ፤

ተሰናበትኩሽ አዳዬ፥ በፍትሃት በከንፈር ጉዞ

በግማሽ ሙት ግማሽ ሙሾ፥ በይስሙላ አሰገንዘ፥

ብር ትር ይል የነበረ፤ የደምሽ ሙቀት ቀዝቅዞ

ሽው እልም ይል የነበረ፥ የገጽሽ ውጋጋን በልዞ

የፈገግታሽ መንጸባርቅ፥ ጥርሰሽ ፈልሶ፥ ተመዝምዞ

የትዝታሽ ንቃት ፈዞ

የሰሜትሽ ብርሃን ቦዞ፥

ከሰል አፈር መሰል ቆዳሽ፥ በዕድሜሽ ገጣባ ተተልሞ

የእልፈት ትዝታ መዝገብሽ፥ በአልሞት ባይ ተስፋ ታግሞ፥

ብሌንሽ ቅስሙ ዶልድሞ

በዕድሜ-ምሽት ተጭለምልሞ፥

በሕይወት ምጥ ተረምርሞ፥

በደቂቅ ነፍሳት ውትብትብ፤ ክቅድመ ዓለም ተጠንጥነሽ፥

በእልፍ-አእላፍ ምእተ-ዓመታት፥ የትውልዴ ድልድይ ሆነሽ

ሰው በመሆን ኪነ-ሰበብ፥ ከዘመን ዘመን አሻግረሽ፥

በጥንተ-ፍጥረት አንቀልባ፥ በዕንስ የፍሬ ዘር ፀዳል

የአጥንቴ ካብ መሰላሌ፣ በተፈጥሮ ምግባረ ቃል፤
እጣሽ ዞሮ ተዳረሰ፣ ቀንሽ ከቀንሽ ተጣባ
አድፍጦ አስታምሞ አዝግሞ፣ ያው ወደ ምድረ-ከርስ አምባ፣
አዲ አዳዩ እመ-ምኔቴ፣ ትከሻሽ ሞት አረበበ
የትውልድ መስታዮቴ፣ በረቂቅ ጥሪ ተሳበ፣....
ጥላው በአናትሽ አንጃቦ
በእርግብግቢትሽ ተከቦ
በሕሊናሽ ገሮ ጠልቆ፣ በአንደበትሽ አኩብኩቦ፣
በሌጣ ጀርባሽ ተጭኖ፣ ፊትሽን ቁልቁል አስተኩሮ
ፍቃድሽን፣ ምኞትሽን፣ የሕልምሽን ቋት ሠርሥሮ
ከዘር እንደተጣባ ዛር፣ በአስትንፋሰሽ ፅላት አድሮ
እንደደራሽ ሙላት ቁልቁል፣ ተንደርድሮ አንደርድሮ፣
ከዕለት ዕለት እየጠራሽ፣ እየሳበሽ ወደ ጥንፋ
የዕድሜሽ ልንም በጁ ወድቆ፣ ተካቶ ሕልውናሽ በእርፋ
ከጥንተ ዓለም መንታ ጉያው፣ ሊያዞርሽ ከፅንፍ እፅንፋ
ሊያከናንብሽ በከንፋ፣....
አንቺም በቦዘ ብሌንሽ፣ አርቀሽ እያስተዋልሺኝ
በግግሽ አስከሬን ግትሽ፣ በልማድ ብቻ እያሰበሺኝ
አዲ አዳዩ አላይህ አልሺኝ!
በቦድን እየዳሰሰሺኝ
በደነዘዘ ደሙንፍሰ፣ ቃትተሽ እያድበሰበሰሺኝ፣
በርቱእ ሕልው ልቦና፣ አጥርተሽ አላውቅህ አልሺኝ።....
አዲ አዳዩ አላይህ አልሺኝ።

አይሉት ነገር አይባል
ካፍ ከወጣ አፋፍ ነውና፣ ነገር ይላሳል ይሰፍፋል
ደርሶ ካፍ-አፍ ይገለግል
ይቀላል አጉል ይነፍሳል፣
ያልተናገሩትም እንደሁ፣ ያው ነገር በሆድ ይቆርጣል፣
ይሻላል ማሰላሰሉ
ሳንጣላ መኳረፋ፣ አብሰልሰሎ መብሰልሰሉ፤....
ዋ የጊዜ ኬላ በሩ
የትውልድ አጥር ማገሩ፣ ድንበር አለማሻገሩ፤
ዋ ዕድሌ አለመታደሉ
የአንቀልባ ማውረጃ እርካቤን፣ አዳዩን ጃጅተሻል አሉ፤
አዲ አዳዩ እመ-ምኔቴን
የትውልድ መስታዮቴን
የሕይወት አማጭ ሰበቤን
የመኖር መርገፍ ድባቤን
ዘመን ከዘመን አጠረን
የዕድሜ ግድግዳ ጋረደን
የዕትብታችን ግድብ ለየን።....
አዲ አዳዩ ብቻሽን ነሽ ፣
ሞት እሚካፈልም የለሽ።

ለአደና ለገርምቲ ጉቴ ዳኛ - (፲፱፻፮ - ቦሎ)

የት አባቱ ሞትም ይሙት!

እባካችሁ ዘመዶቹ፣ ለሞት ሞትም አብሮኝ ይሙት

በሳቅ በደስታ ግደሉት

በሃሴት በዕልልታ ውገሩት

ከአጥንቴ በታች ቅበሩት፤

እባካችሁ ዘመዶቹ፣ ለሞት የልብ ልብ አትሰጡት

ናቁት አጥላሉት አውግዙት

በሙሾ ግንን አትበሉት

በሞቴ፣ እንዳታሰደሱት።

እንደ ደርዘ ወንድሞቹ

በሳቅ ታጅቤ ኮርቹ

ሞቴን በዘፈን ሞልቹ

በዳንኪራ ሰበቃና፣ በዘፈን ሆይታ አካትቹ

በሠርጌ ብቀበር ሞቹ

አፀድቅ ነበር ባትረሱ

በእንባ ውሴን ባታፈርሱ።

እባካችሁ ዘመዶቹ፣ በሳቅ ጉዞ ፍታት ፍቴኝ

በሙሾ ዋይታ አታጅሉኝ፤

እናቴም ፈትሽ አይክሰል

በአልልታ ብርሃን ይንበልበል፤

በእረፍቴ እንዳታፈኹብኝ፣

በሠርጌ እንዳታለቅሽብኝ።

ገጽሽ በጭንቅ አይወረስ

ልብሽ በኃዘን አይላበስ

በሆድሽ ሞት አይፀነስ

ዕንባ ባይንሽ አይቋጠር

የሞት ቅስሙ እንዲሰበር።

አዎን፣ አደራ፣ አደራችሁ፣ የሙት ውሴን ተቀበሉኝ

ደስታዬን ተካፈሉኝ

ለንሰሃ ሞት አደለም፣ ለፍሥሐ እረፍት አብቁኝ፤

በደርዘ እስክስታ አስቀብሩኝ

በአልልታው ጉዞ አላጅቡኝ

በጠሩ ችቦ አሳጥሩኝ፣

ጭብጨባችሁ በሰልቴ ይውረድ

ዛፍ ቅጠሉም አብሮ እስኪረገገድ፣

ሀገር ምድሩ ያቅራራ

ሀሴት ነው ይበል፣ ጆቢራ

ሠርጌ ነው፣ ይምታ ዳንኪራ።

እንዲህ ሰሜት ሲፍለቀለቅ፣ ሲፈነድቅ ሲገል ሃሞት

ቴማታው ሲዋጥ በላቦት

ሆይታ በሆይታ ሲራኮት

ማሳለፊያ መግቢያ ሲያጣ፣ ፍርሃት ገበናው ሲራቆት
መቃረቢያ ፍንጭ ሲያጣ፣ በአልልታ ሲወገር ብሶት....

ብቻ ነው፣ ሞት ራሱ እሚሞት።

እባካችሁ ዘመዶቹ ሰሞት፣ ሞትም አብሮኝ ይሙት!

በአልልታችሁ ግደሉት

በዳንኪራችሁ ውገሩት

ከአጥንቴ በታች ቅበሩት።

፲፱፻፳፫ - ዶርቤ ሠፈር

ሰቆቃው ጴጥሮስ

ከጴጥሮስ - ያቺን ሰዓት ቴአትር

አየ፣ ምነው እመ ብርሃን? ኢትዮጵያን ጨከንሽባት?

ምነው ቀኝሽን ረሳሻት?

እስከመቼ ድረስ እንዲህ፣ መቀነትሽን ታጠብቂባት?

ልዩናሽን ታዞራባት?

ፈተናዋን፣ ሰቀቀንዋን፣ ጣሯን ይበቃል ሳትያት?

አላንቺ እኮ ማንም የላት....

አውሮጳ እንደሁ ትናጋዋን፣ በፋሽስታዊ ነቀርሳ

ታርሳ፣ ተምሳ፣ በሰብሳ

ሂትለራዊ እባጭ ጫንቃዋን፣ እንደኮረብታ ተጭኗት፣

ቀና ብላ አውነት እንዳታይ፣ አንገቷን ቁልቁል ጠምዝዟት

ነፍሷን ድጦ ያሰበረከካት

ሥልጡን ብኩን መፃጉፅ ናት፤....

እና፣ ፈርቼ እንዳልባክን፣ ሲርቀኝ የጋይልሽ ውጋጋን

አንቺ ካጠገቤ አትራቂ፣ በሮታ በይኝ እመ ብርሃን

ቃል ኪዳኔን እንዳልረሳት፣ እንዳልዘነጋት ኢትዮጵያን።

አዎን፣ ብቻዬን ነኝ ፈራሁ

እሸሽግበት ጥግ አጣሁ

እምፀናበት ልብ አጣሁ፣

እማማ ኢትዮጵያን መንፈሴ፣ ተፈትቶ እንዳይከዳት ሠጋሁ....
አዋጅ፣ የምሥራች ብዬ፣ የትብት ምግቤን ገድፈ
ከናቴ ማገፀን አልፈ
በኢትዮጵያ ማገፀን አርፈ፣
ከአፈርዋ አጥንቴን ቀፍፈ
ደሜን ከደሟ አጠንፍፈ
ከወዟ ወዜን ቀፍፈ
በሕፃን እግሬ ድኼባት፣ በሕልም አከናፈ ከንፈ
እረኝነቴን በሰብሷ፣ በምድሯ ላብ አሳልፈ
ከጫጩትና ከጥጃ፣ ከግልገል ጋር ተቃቅፈ፤
በጋው የእረኛ አደባባይ፣ ከረምት እንደወዙ ፍላሽ
በገጠር የደመና ዳስ፣ በገደል ሽለቆ አዳራሽ
ከቆቅና ከሚዳቋ፣ ከኻግራ ጠረን ስተሻሽ፣
በወንዝ አፋፍ ሐረግ ዝላይ፣ መወርወር መንጠልጠል ጢሎሽ
ከፍልፈል ጋር ፍጫ ሰገጥም፣ ከቀበሮ ድብብቆሽ
ከናዳ ጫፍ ሣር አጨዳ፣ ለግት ላሜ ትንሽ ግጦሽ
ለጥጃዬ የሴት ግርዶሽ
ለጥማድ በሬዎች ራት፣ ለማታቸው ትንሽ ድርቆሽ፣
ለግልገሌ ካውሬ ከለል
እማላው ሥር ጐጆ መትከል
ለፀሐይ የሾላ ጠለል፣ ለዝናብ የገሳ ጠለል፣
ውሎ የንብ ቀፎ ማሰስ፣ ያበባ እምቡጥ ሲፈነዳ

የግጦሽ ሣር ሲለመልም፣ ሲለማፍ ሰደድ ሜዳ
አዝመራው ግል ከንበል ሲል፣ ከብቱ ለሆራ ሲነዳ
ፈረሰ ግልቢያ ለሽመጥጥ፣ ከወፎች ዜማ ሰቀዳ
ልቤ በንፋስ ተንሳፎ፣ በዋሽንት ዋይታ ሲከዳ....
ያቺን ነው ኢትዮጵያ የምላት
እመ ብርሃን እረሳሻት?
ያችን የልጅነት ምሥራች? የሕፃንነት ብሥራት
የሣቅ የፍንደቃ ዘመን፣ የምኞት የተሰፋ ብፅአት
ያቺን የልጅነት እናት?
አሃኚቱ እንዴት ብለሽ፣ ጥርሶችሽን ትነክሽባት?

ለሜን በለምሽ ለይሜ፣ ባገልግሎትሽ ለዋትት
ከዜማ ቤት እቅኔ ቤት፣ ከድጓ ቤት አመዳሕፍት፣
ካንቺ ተቆራኝታ ዕድሌ፣ ካንቺ ተቆራኝታ ነፍሴ
ከቀፈፋ ደጀ ለላም፣ ከቤተ ልሔም ቅዳሴ፤
አኮ፣ ቀፎ፣ ዳባ ለብሶ
ቅኔ ዘርፎ ግሥ ገሦ
መቅደስ አጥና፣ ማገሌት ቆሞ
በልብሰ ተክሀኖ አጊጦ፣ በብር አክሲል ተሸልሞ
እመ ብርሃን ያንቺ ጽላት፣ ነፍሴ ላይ በላት ታትሞ
የመናኒው ያባ ተድላ፣ ረድ ሆኜ አብሮኝ ታድሞ፣
ሕይወቴ እምነትሽን ጸንሶ

ሥጋ ፈቃዴ ተደሰ

ለሕንፃሽ መዲና ቆሞ፣ ለክብርሽ ደብብ ምሰሰ፤
ሰሜን በስምሽ ሰይሜ፣ ሆነሽኝ የእምነቱ ፋኖስ
ለዋዜማሽ ግሸን ማርያም፣ ለክብርሽ ደብረ ሊባኖስ
ሰርጥ፣ በወንበሩ አኖርሺኝ፣ በአንበሳው በቅዱስ ማርቆስ፤
ታዲያን ዛሬ ኢትዮጵያ ስትወድቅ፣ ከምትሰጠኝ ለፍርሃት ጦስ
ምነው በረኝነት ዕድሜ፣ ዓይኔን በጓጉጣት የሱስ
የጋኔል ጥንብ አንሳ ከንፍ፣ ወርዶ በጭሰማ በርኖስ።
ባክሽ እመ ብርሃን ይብቃሽ፣ ባክሽ ምስሉ ፍቁር ወልዳ
ጽናት ሰጠኝ እንድካፈል፣ የእናቴን የኢትዮጵያን ፍዳ፤
ከነከሳት መርዝ እንድቀምስ፣ ከነደደችበት አቶን
የሷን ሞት እኔ እንድሞታት፣ ገላዋ ገላዬ እንዲሆን።...
አዎን፣ ብቻዬን ነኝ ፈራሁ
እምፀናበት ልብ አጣሁ።...

ሕፃን ሆኜ የአርግብ ጫጫት፣ አንዳንዴ ራብ ሲያዳክማት
ችጋር ከጉጆዋ ገፍቶ፣ እዛፍ ግርጌ ሲጥላት
እናቷ በርራ ደርሳላት
በአክናፏ ሙቀት ታቅፋት
እፍ አያለች ግንባሯ ላይ፣ ሕይወት ስትተነፍሰባት
ወዲያው ነፍሱ ትዘራለች
ሽር-ብር-ትር እያለች።
ባክሽ አንቺም አትራቁብኝ
እመ ብርሃን እናቴ፣ ትንፋሽሽን እፍ በደብኝ

ዕናትሽን እፍ በደብኝ፣
ወይም ይቺን የሞት ጽዋ፣ ጥላዋ ነፍሴን ካፈናት
እንዳልጠጣት አላልፊያት
መራራ ክንፏን ገንጥለሽ፣ ቀጠሮ፣ ቃልዋን ግደፊያት፤...
አስዚያም ጽናትሽን ሰጠኝ፣ ለጠጣው ኪዳነ-ውሉን
የኔ ፈቃድ እምነትሽ ነው፣ ያንቺ ፈቃድ ብቻ ይሁን።
እንደዳውሎስ እንድጸና፣ በፍርሃት እንዳልታሰር
በውስጤ ከሚታገሰኝ፣ በሥጋ አውሬ እንዳልታወር
ለየዕለቱ ሞት እንዳልሰንፍ
የኪዳኔ ቃል እንዳይነጥፍ
ቃልሽ በሕሊናዬ ዲብ፣ ኃይልሽ በሕዋሴ ይረፍ።
ፍርሃት ቢያረብብኝም፣ አንቺ ካለሽኝ አልሠጋም
ኩርትም ብዬ አቸልበት፣ እሸሽግበት አይጠፋም
የግማደ መስቀሌን ጉጥ፣ እታገሰበት አላጣም፣
አስዚያማ ብቻዬን ነኝ፣ ኢትዮጵያም አላንቺ የላት
አንቺ አፅኝኝ እንድጸናላት።
አስርጫብኝ የእምነት ቀንጃ፣ ለሥጋቴ አጣማጅ አቻ
ለጭንቀቴ-መቀነቻ።...
አዎን፣ ብቻዬን ነኝ ፈራሁ፤
እሸሽግበት ጥግ አጣሁ
እምፀናበት ልብ አጣሁ...

እንቅልፍ ነው እሚያስወስድህ

“ዝም አልኳቸው ዝም ይበሉኝ
 ትቻቸዋለሁ ይተዉኝ
 አልነካቸውም አይንኩኝ”
 ብለህ፣ ተገልለህ ርቀህ
 እውነት ይተውኛል ብለህ
 እንዴት ተሰፋ ታደርጋለህ?!....
 ተሰፋ አርገህሰ ምን ልትሆን፣ ወይስ ተሰፋው ምን ሲሆንህ?
 እንቅልፍ እንጂ እሚያስወስድህ።

“አልጠራቸውም አይጥሩኝ
 አይንኩኝ ሰሜን አያንሱኝ”
 ብለህ እንዴት ትመኛለህ፣ እንደማይተዉህ ስታውቀው
 የተወጋ በቅቶት ቢኛ፣ የወጋ መች እንቅልፍ አለው
 የጅምሩን ካልጨረሰው?
 የተበደለ ቢችልም
 ቢሸሽግም ቢደብቅም
 የበደለ ዝም አይልም።

እንዴት አሰችሎት ዝም ይበል? ለፍልፍ ከግሰለፍለፋ
 አደል እንዴ የሱ ቤዛ፣ የበደሉ ጥቅም የግፉ
 ሰላም መንላት አደል ትርፉ?...
 ዝምማ ካለ ጉድ ፈላ

ነገር በጤና ሲብላላ
 እያደር ሲጣራ ጓላ
 ግፉ ይፋ ይሆናላ!....
 ሰላምማ ከለገሠህ
 ሕመምህ እየታወሰህ
 ትዝታ እየቀሰቀሰህ
 የሕሊናህ ሚዛን ረግቶ፣ ጉዳ ሁሉ ኩልል ሲል
 ያደፈረሰው ሲያጠልል
 እግዜር ያሳያችሁ ብለህ፣ ፍረዱኝ ጻፍኝ እንዳትል
 ከነአካቴው ላይጨርሰህ
 ምን ቢሆን ሰላም አይሰጥህ።

እሱስ ቢሆን ያለትክሉ፣ ያላጥንቱ የሰላም ውርስ
 ከቶ የማያውቀውን ቅርስ
 ይሰጠኝ ብትል የት ይሆናል
 ያልተዘራ መች ይዘቅላል?
 የጓሮ ጉመን ሲያጠላ
 አጥፊ ትሉን እንዲያፈላ
 እንዲያው በነገረ ቀደም፣ እንደሉስ ለሙን ቢለፍፍ
 ሰላምን የሰጠህ መስሎህ፣ በጉጉት ስታሰፈስፍ
 ተለላልሰህ እንደቃተትክ፣ ተሰፋ አርገህ እንዳትል እርፍ።

እና ዘበት ነው ጥረትህ
በከንቱ ተሰፋ ግድረግህ
ላያዋጣ መመኘትህ
የሰላም ቅዠት ግየትህ
ምን ልትሆን? ምን ሊሆንህ?....
ይቅርብህ። በኔ ይሁንብህ
እንቅልፍ ነው እሚያስወሰድህ።

ለኤድዋርድ ሞንድላን - (፲፱፻፶፬ - ዳሬ ሰላም)

እሳት ወይ አበባ

እና፣ እንደኔና እንዳንቺው፣ የውበት ዓይነት የታወረ
አግረ ሕሊናው የከረረ፣
ባሕረ-ሃሳቡን ያልታደለ
የውበት ዓይነት የሰለለ
ሰማይ ጨለማ ነው እንጂ፣ አበባ እኮ አደለም አለ።
ያልታደለ።

ሌት ከዋክብቱ እንደፀደደ
አጥሰቅልቆን በቀይ አደይ፣
ሰማይ ሥጋጃ አጥልቆ
ተሸለምልሞ አንፀባርቆ
ፈክቶ፣ አሸብርቆ ደምቆ
በአዝመራ፣ በአጥቢያ ፀፀድ ሰፍኖ
በዓደይ አዝርእት ተከሸኖ
በእንቁጣጣሽ ሰብል ታጥኖ
አዮሃ አበባዬ ሆኖ፣
ጨረቃዋ ከቆባዋ፣ ከሽልምልሚት እምቡጧ
ጧ ብላ ከሰንኮረንዋ፣ ተንዣርግቶ የእንኩይ ቡጧ፣
ድንግል ጽጌ-ረዳ ፈልቃ
ፍልቅልቂት ድምብል በቃ.....

ተንሠራፍታ የአበባ ሮሮታ፤

ታድያን ብሌት የጠጠረ

ባሕረ-ሃሳቡ የክረረ

የውበት ዓይነት የታወረ

ልቡ-ሕሲናው የሰለሰ

አይ፣ አበባ አደሰም አለ

አይ፣ እሳት አደለም አለ

ያልታደስ።

ሰማይ ጨለማ ነው እንጂ፣ እሳት አደል ብሎ ካደ

አቶን በዓይነት እየነደደ።

ከዋክብቱ እንደችቦ

በነበልባል ወርቀ ዘቦ

ከፅንፍ ፅንፍ አውሰብልቦ

ደመራው እየተመመ

እየፋመ እየጋመ፤

ደመና እንደ ንዳድ ሲነድ

መንጸባርቅ ሰደድ ሲወርድ

በራሪ ኮከብ ተኩሶ

በአድማሳት እሳት ለኩሶ....

ይኸ እንደኔና እንዳንቺው፣ የውበት ዓይነት የሰለሰ

ሰማይ ጨለማ ነው እንጂ፣ እሳት እኩ አደለም አለ፤

ያልታደለኝ....

ይቅር ብቻ እንናገርም፤

እኔና አንቺ እንወያይም፤

ለውይይት አልታደልንም

እንዲያው ዝም እንጂ፣ ዝምዝም።

አበባ አንሆን ወይም እሳት

ተጠምደን በምኞት ቅጣት

ሰመመን ባጫረው መዓት

ዕድሜአችንን እንዳማጥናት.....

እሳት አንሆን ወይ አበባ

በእቅ-እንቅ ስንባባ

ባክነች ልጅነታችን፣ እየቃተትን ለናነባ።....

ፈራን፣ አዎን ፍቅር ፈራን፣

የነፍስን አንደበት ዘጋን፣

የዕድሜ ጠብታችንን ምጥ፣ የጣር ፅንሳችንን ልሣን፣

ልጅነት የሰገሠንን

በመለኮት የቀባንን

በእሳቱ ያጠመቀንን

የፍቅር አምላክ በጥበቡ፣ በሥልጣን ያሳበሰንን

ፈራን፣ አዎን እውነት ፈራን

የሰሜት እስትንፋሱ ነሳን።

ብቻ ስይቶ ሳይለየን

በእንፋሎት ላብ እያጠነን፣

ዓይን ለዓይን እየገደበን
ወይ አቅርቦ ላያቀርበን
በይሉኝታ አጥር እያጠረን
በአሉ ቧልታ እየለየን
በይስሙላ እየከፈለን፤
እሳት ሳንሆን ወይ አበባ
ተገድበን እምባ ለእምባ....
እኔና አንቺ አንናገርም
ቢያመንም እንወያይም
እንዲያው እርጭ፣ ጭጭ፣ ዝም።
በቃሽ ትዝታሽን ማሪኝ
የሕልም-ሕመምሽን ታረቂኝ፤....
ዓይንሽ ዓይኔን ሙት እንዳለኝ፤ ሰመመን ተግሣፅ ከሰማ
ሙት እንዳሉት ከሞተማ
ሂድ ቅር ሲሉት ከቀረማ
ይሉኝታ ካደመጠማ
ሲነቀፍ ከታዘዘማ
አሜን፣ ይቅር እንግዲያማ፣
ይቅር የወርቹም ዜማ፤
ይቅር ጨረቃንም እናይ
ከቶ ላም አለኝ በሰማይ
ብኩን አይጨበጥ ሂላይ

አይቀርም እንጂ ከቀረ፣ ይቅር ሲሉት ከቀረማ
አይሞትም እንጂ ከሞተ፣ ሙት እንዳሉት ከሞተማ፤....
አማን አልነበረም ያማ።
በይ ሕመምሽን ታረቂኝ
ሰቀቀንሽን ተማጸኚኝ
ሰመመንሽን ይቅር በይኝ
እምትምሪኝ ከሆነማ፣ ማሪኝ፣ ትዝታሽን ማሪኝ፤....

ምነው ታድያን ድምፅሽ ራቀ?
ምነው ልሣንሽ ረቀቀ?
የዓይንሽ ብርሃን ቀለስ አስ፣ የእንባ ወዝ እንዳዳጠረ
ቃጥቶ እንደተውተረተረ
የመከራ፣ የጭንቅ የምጥ፣ ስልባቦት እንዳቀረረ
የደም ወዝ እንደነዘረ
እንደተሰቀቀ ቀረ?
ምነው እንባሽን በጠረኩት
ምነው ወዝሽን በዳሰስኩት
ምነው ያይንሽን ውጋጋን፣ ነበልባሉን በቀረብኩት
መንጸባርቂን በሞቅኩት....
ምንም እንኳን ባልደርሰብሽ፣ ባልቀርብሽ፣ በሃሳብ አንቅቼ
በእስትንፋስ ተንጠራርቼ
ብደርሰብሽ፣ ብዳሰስሽ፣ የነፍሴን ሕዋስ ዘርግቼ

የረቀቀብኝ ፈለግሽን፥ ጠረገሽን በምጥ እሽትቼ
እንደጽላት ፋናሽ ግርጌ፥ ገጹን ግንባሬን ደፍቼ፥
የተላለምኩብሽ ትቢያ፥ እሳት አትሆን ወይ እበባ
ያለፍቅር እንባሽ ላይረባ
ያለሰመመን ወለባ
ቡጡ ካልተንዠረገገ፥ ካልተፍለቀለቀ ቅሰሙ
የነበልባልሽ የፍሙ
የቆባሽ የሰልምልሙ
የብሌንሽ የመብራቱ
የወለፈንጥርሽ የእሳቱ
የገጽሽ የእቶን ግማዱ
የፍላግሽ የንዳዱ.....
አረ ደብቃን መቃጠሉ፥ በዓይን ወላፊን መለብለቡ
ያለፈርጁ ያለባሕሉ፥ እሳት አይጭር ሰው በቀልቡ
ፍም አዝሎ ላይዘልቅ ልቡ፥
አጉል ምን አቀጣጠለን
አስቀድሞ ሳያድለን?
በሰመመን ግግን እንጂ፥ በመውደድ ለምልሙ አላለን።....
ድባብ እንደራቃት ቆሌ
ባሀር እንደገባ አሞሌ
እንዲያው በሕልም አባይ ገንገ፥ ለቅዠት መራወጥ ፎሌ
አረ ወዲያ ደብቃን ይቅር

ይኸ የዓይን አዋጅ ብር ትር
ወዝ አይወጣው ድብን እርር.....
አበባ አንሆን ወይም እላት
ተቅበዝብዘን በሃላብ ምትሐት
ለጽድቅ አልበቃን ለኃጢአት
ለነፍሰ ወይ ለሥጋ ብፅዓት
ወድቀን በሕልም ዓለም ቅጣት
ፈርሰን በሰመመን መፃት....
ታዲያን ምን መናገሪያ አለን? ድዳው ልባችን ዋይ ይበል!
ዕውር ነፍሳችን ይንበልበል
እስትንፋሳችን ይቃጠል
እንጂ፥..... እኛማ ተረግመን
መቸ መነጋገሪያ አለን?
የእርግግን ቢሆን ነው አዎን፥ እንጂ ከየት መጣ ዐመሉ
ላንዲት ፋታ ላንጠቀም፥ በደስታ ጉሕ በፀበሉ
በብርሃኑ በፀዳሉ
ለአሉ ያልታ ለሰም ብቻ፥ ለይሰሙላ መደለሉ?
የተደሰትን ማሰመሰሉ
ለማሰመሰል መታለሉ?
በፍቅራችን መዋሸቱ
በነፍሳችን መደለቱ? በፍቅራችን ግፍ መዋሉ?
እርግግን እንጂ ትርጓሙ

ሌላ ምን ሊባል ነው ስሙ?
አንቺም የወገ ገባር ሆነሽ፣ እኔም የይሉኝታ ባሪያ
የልብን ወሰፈንጥር ጮራ፣ ደፍነን ለሃሜት መደለያ
የመውደድን ቆባ ከላ፣ የፍሥሃን መጥለቅለቂያ
የሊቃን የምሥራች በር፣ የእልልታውን መታበያ
የፍቅርን እቶን ሰንኮፈን፣ የጣር የምጡን ገበያ
የነፍሰን የእርግብግቢት ፍንጭ፣ የምጣችንን ማጥለያ
የመውደድን ቆባ ገፍፈን
ሽሉን በአመዳይ ሰብልበን
ዲካውን በጢሰ አፍነን
አውተፍትፈን፣ አድበሰብሰን፣ አንገዋለን ምሰን ቀብረን
ከቶ ለኛ እንዳይታደግ
እንዳያብብ እንዳያሠርግ
የመውደድን አምላክ ፈለግ
ቀብረን በይስሙላ በወግ
እልተረገምንም ካልንማ፣ ሞት እንጂ ሕይወት ካላየን
ያለፀጥታም ድምፅ የለን....
ባያድለን.... ባያድለን=....
ያውም ይሽ አልበቃ ብሎን፣ ሞትን እንደፍቅር ፀንሰን
የወግ የማዕረግ እጣቢ፣ የጉራ መስዋዕት ሆነን
መውደድን በሰም ገንዘን
በይስሙላ ጢሰ አፍነን

ላፍ ዳረጎት ፍቅርን ከደን
ውቃቢያቸው አምላካቸው፣ ያይብናል እንላለን!
ይባላል፣ አምን ይባላል
“ይታደሏል እንጂ መቸሰ፣ ዕድልን መች ይታገሏል?”
መውደድ ለሞት አደግድግ
ለዕድር ወግ ለዕቁብ ለሸንጎ
ለተዝካር ለፍትወት ድርጉ
ለአደባባይ ይምሰል ልቅሶ
ለእውነት ውጦ ለሃሰት ቀምሶ
ለይሉኝታ ተለባብሶ....
እልተረገምንም ካልንማ፣ ሞት እንጂ ሕይወት ካላየን
ያለፀጥታም ድምፅ የለን
ባያድለን.... ባያድለን=....
አንቺም ከሌላ ጋር ብትውይ፣ እኔም ከሌላ ጋር ብውል
ባምሳያ እንጂ ላንቺው ሥዕል
የኔ ልኪ ካንቺ ላያልፍ
በሌላ አካል አንቺን ለማቅፍ፣
ሌላዬቱን ባንቺ አምሳያ
የሥጋ ምሌን ልወጣ፣ ያንቺን ሕመም በሏ ሳቢያ፣
በገላዋ እንቺን እያየሁ
በዓይኗ ዓይንሽን እያሰብሁ
በጠረኗ አንቺን እያሰሰኩ

በአካልዎ አንቺን እየዳሰሰኩ
ለምሽን ከሰሟ እያሳከርኩ
በእስትንፋሷ እያነበነብኩ
አንቺን በሷ ውስጥ ካቀፍኩ
በማገፃድ አንቺን ከፀነሰኩ+
በሰው ቅርፅ አንቺን አንጩ
በሰው ጭንቅ አንቺን አምጩ
እሷ ያንቺ ቋት ሆነቺኝ
በሥጋዎ አንቺን ሰጠችኝ፤
እያየሁ አሁን ሳላያት
እያቀፍኩ እሷን ሳላቅፋት
አንቺን አይቺ በሷ አካል....
አንቺን አቅፈ በሷ አምሳል
እያየሽው የግፍ ግፊን
በሰው ኃጢአት መዋሌን
ዕቃ አድርጌ መጠቀሚን
በሰው ሥጋ አንቺን ማቀፊን....
ምነው ደርሶብሽ አይተሽው
የኔን ግፍ በሰው ውለሽው
የፍትወት ግብር ልትከፍዩ፣ የፈጸምኩትን ፈጽመሽ
በሰው አካል እኔን አቅፈሽ
በሰው ጭንቀት እኔን ፀንሰሽ፤

መውደድን ለወግ ማገዱ
ፍቅርን ለቧልት መካዱ
ሳንደሰት ደስ እንዳለን
ለይስሙላ አሰመሰለን
ውቃ(ቢያቸው አምላካቸው+ ያይብናል አንላሰን!....
አልተረገምንም ካልሸማ+ ሞት አንጂ ፍቅር ካላየን
ያሰፀጥታም ድምፅ የለን።
እሳት ሳንሆን ወይ አበባ
ዘር ነሳቶን ለወግ ገለባ
ፍሬ አጥተን ለወሬ አላባ
ሰጉጉት ሽል ሰናደባ፣
አበባ አንሆን ወይም አሳት
ተሰለምልመን በእውነት ፍርሃት
ሳንኖር በሙት ሕይወት ሥጋት
ወይ ሳንሞት በቁም-ሞት ፍትሐት
ተይዘን በሃሳብ-አታምጣ
በ-አይነግሩት የቁም ሰቅል ፅግ
ከቶ ሳያሸት ባጨጨ
ሳይጠጣ በመነጨ
ሳይፈጠር በተቀጨ፤....
የኛን ከቶ አይወለድ ፅንሰ
አፍ አይነካው የጽላት ጥቅስ

የሕመም የሰመመን ውርስ
የኛን ሽላ በድፍን ቅርስ
እኔና አንቺ እንወያይም፥
በሞት እፍ ብናገግምም
በምጥ ጦር ብንሰበርም
ዝም እንጂ እንነጋገርም
እንናገረው የለንም።
ምኞት ብቻ ነው እሚርበን
ላናገኘው ላያጠግበን፤
ዕጣችን በጣር ታግሞ
በዘለዓለም አረምሞ፥
እሳት እንሆን ወይ አበባ
እንዲያው በልብ የምጥ እንባ
ተከናንበን ሰናደባ
ተሸሽገን ሰናነባ....
ዓይኔ አንቺን፥ ያንቺ እኔን ሲሰብ
ለዓይነ-ሥጋሽ የጧፍ ምግብ
ላናገኘው ላንጠግብ
ያንቺ እኔን የኔ አንቺን ሲያርብ.....
ልጅነትሽን ሳታካብሽ፥ ዕድሜሽን ምን ሳትሠራበት
አባክንሺው ባክንሸበት፥
ልጅነቴን ሳላካብት፥ ዕድሜዬን ምን ሳልሠራበት

አባክንኩት ባክንኩበት፤
እግዜር የሰጠኝን ዕድሜ
ሰንጀባረር አጣጥሜ
አበባዬን ላቤን ወዜን
የልጅነት ቆባ ቁቤን
ምን አረኩት? ምን አረግሺው?
አባክንኩት፥ አባክንሺው፥
ባክንሸበት፥ ባክንኩበት።
ተሰፋና ምኞት ለጸጋሽ፥ ማዕጠንቴን ብቻ ሳውቅበት
ነፍሴን ሰነፍሰሽ መሰዋዕት፥ ግዳይ ስጥል ባደግሁበት
ሰሞገሰሽ ሃሌ-ሉያ፥ ለእድባርሽ በሰገድኩበት
ሳንፈጠር በሞትንበት
ሳናብብ በረገፍንበት
ሳንጠና ባረጀንበት
አበባ ወይንም እሳት፥ መሆኑን ብቻ አጣንበት።....

ታድያን እንደኔና እንዳንቺው፥ የውበት ዓይነን የታወረ
እግረ ሕሊናው የከረረ
ባሕረ-ሃሳቡን ያልታደለ
የውበት ዓይነ የሰለለ
ሰማይ ጨለማ ነው እንጂ፥ አበባ እኮ አደለም አለ።
ያልታደሰ።....

ሌት ከዋክብቱ እንደፀደይ
አጥለቅልቆን በቀይ አደይ
ሰማዩ ሥጋጃ አጥልቆ
ተሸለምልሞ እንጸባርቆ
ፈክቶ፣ አሸብርቆ ደምቆ
በአዝመራ፣ በአጥቢያ ፀፀድ ሰፍኖ
የዓደይ አዝርእት ተከሸኖ
በዕንቁጣጣሽ ለብል ታጥኖ
ኢዮሃ አበባዪ ሆኖ፣
ጨረቃዎ ከቆባዎ፣ ከሸልምልሚት እምቡጧ
ጧ ብላ ከሰንኮፈንዎ፣ ተንዠርግጡ የእንኮይ ቡጧ፣
ድንግል ጽጌ-ረዳ ፈልቃ
ፍልቅልቂት ድምቡል ቦቃ.....
ተንሠራፍታ የአበባ ጮርቃ፣
ታድያን ብሌት የጠጠረ
ባሕረ-ሃላቡ የከረረ
የውበት ዓይነን የታወረ
ልቡ-ሕለኛው የሰለለ
አይ፣ አበባ አይደለም አለኝ
አይ፣ እሳት አይደለም አለኝ
ያልታደለ።....
ሰማይ ጨለማ ነው እንጂ፣ እሳት አይል ብሎ ካደ

እቶን በዓይነት እየነደደ።
ከዋክብቱ እንደሾቦ
በነበልባል ወርቀ ዘቦ
ከዕንፍ ዕንፍ አውለብልቦ
ደመራው እየተመመ
እየፋመ እየጋመ
ደመና እንደንጻድ ሲነድ
መንጸባርቅ ሰደድ ሲወርድ፣
በራሪ ኮከብ ተኩሶ
በአድማሳት እሳት ለኩሶ....
ይኸ እንደኔና እንጻንቺው፣ የውበት ዓይነት የሰለለ
ሰማይ ጨለማ ነው እንጂ፣ እሳት አይ አደሰም አለ፣
ያልታደለ።....

ይቅር ብቻ አንናገርም፣
እኔና እንቺ አንወያይም፤
ለውይይት አልታደልንም ፣
እንዲያው ዝም፣ እንዲያው ዝም.... ዝም።
አበባ አንሆን ወይም እሳት
ተጠምደን በምኞት ቅጣት
ሰመመን ባጫረው መዓት
ዕድሜአችንን እንጻግጥናት፤....

እሳት አንሆን ወይ አበባ
በሕቅ እንቅ ስንባባ
ባክነች ልጅነታችን፣ እየቃተትን ሰናነባ።
ሳንፈጠር በሞትንባት
ሳናብብ በረገፍንባት
ሳንጠና ባረጀንባት
አበባ ወይንም እሳት፣ መሆኑን ብቻ አጣንባት።

ለአሳምነው ገብረ ወልድ - (፲፱፻፷ - አራት ኪሎ)

አስቀመጡህ አሉ!

እኮ ስምህን ማን ብለው?
አሁንም “የሉሉ አባት” ነው?...
ወይስ አዲስ ቀየሩልህ? ሰየሙህ ዳግም አጥምቀው?
እንደ አንኮል ማንጠልጠያ፣ በጥሰው ሌላ ቀጥለው?
“አስቀመጡህ” ብለው አሉኝ፣ በል እስኪ ይኸ አማርኛ ነው?
አንተና እኔ የምናውቀው?
ወይስ ዘመኑ ወሰደው?...
እኔማ አላመንኳቸውም፣ በዚህ በቋንቋ ጋጠ-ወጥ
ሰማጥላላት ሰጧሽጧጠጥ
“የሉሉ አባት-የሉሉ እናት” ብለን ስንቆለማመጥ
ፍቅራችንን ሰማንንጠጥ
ትዳራችን እንዲናወጥ
ልጃችን ቅሰሙ እንዲቆረጥ
የተደረገ ዘዴ ነው፣ ቀንተው የሠሩት መበለጥ
እንጂ ተቀመጥክስ ቢሉኝ፣ ምንህ ምና ላይ ሊቀመጥ?
ደሞስ ስምህን ማን ሊሉት?
አሁንም “የሉሉ አባት” ነው፣ ወይስ ቆርጠው ሊቀጥሉት?
“አስቀመጡህ ብለው አሉኝ”
አጉል ነግረውኝ ላይጠቅሙኝ
ሊያሳዝኑኝ፣ ሊያሰተክዙኝ....

እኔም አላምንም አልኳቸው፡ ሰአፌ እንኳን እንዳልላላት
ለምን ደስ ይበለው ጠላት፡
መዘባበቻ እያረገ፡ ለምን ይላቅ በኔ ጥቃት
አንተም ሃሰት ነው በላቸው፡ እባክህን የሉሉ አባት።
አስቀመጡህ ብለው ቢሉኝ፡ ጥላ ድባቤ ተደፋ
አለኝታዬ እዋዩ ጠፋ
ቀንም የሃሜቱ ሹክሹክታ፡ ሊት ብቸኝነቱ ክፋ
ቀየኦችንም ቀዘቀዘ፡ ጎጆኦችንም ነፋስ መታው
ሉሉም ጥርጣሬ በዛው
የኔንም ተስፋ ዕድሜ ገባው፡
ንብረታችን ወሬ ንደት
ትዳራችን ቆፈን ውጦት
ስሜቴም ወዙ ተጣጣ
መካበቻዬ ዋስ ቢያጣ፤
መመኪያዬ ተከተተ
ዕጣ ክፍሌ ተሸለተ
ገበናዬ ተራቆተ፤
እባክህን የሉሉ አባት፡ እኔን ባትምር ስሜን ማረኝ
መታወቂያ መጠሪያዬን ስሜን ብቻ ይቅር በለኝ
ባይሆን የሙት ሚስት ይበሉኝ፡ የቅምጥ ሚስት አታሰኘኝ፤....
ጥምናህ እንኳ ቢሸሸኝ
ልቦናህ ባያስታውሰኝ

በስም እኮ የሉሉ እናት ነኝ።
እና ባክህ ተሰመነኝ
ስሜን እንኳ አታሳድፈኝ፡
የሙት ሚስት ነው እሚሻለኝ
የቅምጥ ሚስት አታሰኘኝ።
አዎን በኔ ይሁንብህ
እኔና ሉሉ ነን ስምህ
ከኛ ወዲያ ማን ሊያውቅልህ?
ብትሞትስ እንደኛው ያህል፡ ካንተ ሞት ማ ሊጋራልህ?
እንደኛው ሆድ ማ ሊባባ?
እንደኛው እንባ የማ እንባ?
እንደኛው እንጀት ማ ቆርጦት?
እንደኛው እጦት የማ እጦት?
እና በኔ ይሁንብህ
የኔም የሉሉም ነው ስምህ።
የቅምጥ ልጅ፤ የቅምጥ ሚስት፤ መባል ሽታው እያስጠጋም
የእውነት ሞት ግን ከቶ አይገማም
ቅስም ሰብሮ አይቀረናም ፡
የሰም ሞት ነው ከብርን እሚያም።
ያም ሆኖ እኔ አልተቀበልኩም
ነገራቸውን አልዋጥኩም
ምንም በግትር አንደበት፡ አስቀመጡህ ብለው ቢሉም
እስካሁን በጆሮዬ እንጂ፤ በልቦናዬ አልሰማሁም።

ምንም ቢሆን የሉሉ አባት፣ ውሰት እንዳመቸው ደማ
 ግርዶሽ እንዳወዘው ሲኖር፣ እንደ ወዶ ገባ ኮርማ
 ተነስ ሲባል ብድግ የሚል፣ ተኛ ሲባል የሚተኛ
 በዳረጉት እንደፋፋ፣ የፍርፋሪ ሱሰኛ
 ጉልበቱን ለጉርሻ ግብር፣ እንደሸጠ ቀለብተኛ
 አደሰም ብዬ ክጃለሁ። ነገሩ ባይዋጥልኝ፣
 እመኚብኝ ብለኸኛል፣ እወቅልኝ ባታውቅብኝ
 ባይሆን የሞትን ክንድ እንጂ፣ ውርደት ማቀፍ አይሆንልኝ
 ዋሽቼ እንደሁ የሉሉ አባት፣ ዋሾ ብለህ መስክርብኝ።
 መስክርብኝ የሉሉ አባት፣ ባንተ አምኜ አልሰሳሰሰ
 ምን አባቱ እርሜን ላውጣ፣ እምነት ቢሞት አይታደስ
 አሳማ ነው እንጂ ጨዋ፣ ወደ ትፋቱ አይመለስ
 ያስቀመጡህ ቢያስቀምጡህ፣ ልቤ ነው እንጂ እውነት አትፈርስ።
 የተሰማውስ ቢሰማ
 በነጋሪት ቢያስተጋቡት፣ ባፍ ሹክሽክታ ቢገለግ
 ሰም እንጂ ፍቅር አይገማ።

፲፱፻፷፩ - አምቦ

አ ባ ይ

አባይ የምድር ዓለም ሲባይ
 የቅድመ-ጠቢባን አዋይ
 አባይ የጥቁር ዘር ብሥራት
 የኢትዮጵያ ደም የኩሽ እናት
 የዓለም ሥልጣኔ ምሰማክ
 ከጣና በር እስከ ካርናክ
 በጡትሽ እቅፍ እንዲላክ
 ለራህ ለፀሐዩ ግማድ፣ ለጣህ ለክዋክብት አምላክ
 ከጥንተ-ፍጡራን ራራ፣ የመነጨሽ ከኩሽ አብራክ።
 አባይ የምድረ-ኩሽ መኩሪያ
 በቅድመ-ታሪክሽ ጥርጊያ
 ከደም-ቢያ እስከ ኑ-ቢያ
 ከሚምሬስ እስከሚርኤ
 በሥልጣኔሽ ትንሣኤ
 ከዴልታሽ እስከ ዴር-ሡልጣን
 ከኡ-ሙራህ እስከ ኡ-ሙ-ዱርማን፤
 አባይ የአቴስ የጡቶች ግት
 ለዓለም የሥልጣኔ እምብርት፤
 ጥቁር አባይ የጥቁር ምንጭ
 የካም የሥልጣኔ ፍንጭ፤

አንቺ የምድረ ዓለም ሲሳይ
በረሃውን ጥሽ ግዳይ
ሰሃራን እንዳክርማ ተልም
ሰንጥቀሽው በወዝሽ ደም፥
በጥበብሽ ሥርወ-ፍና
አንቅተሽ ባንቀልባሽ አዝሰሽ፥ የቅድመ ታሪክን ዝና
የራምሴስን አቡ-ሲሞቦል፥ የመነስን ልዕልና
በአልፋ የአልሙጋን ሐውልት፥ የቢያ-ሃንኬን ፍልሰፍና
በኮማምቦ የሰባቃን፥ በናፖታም የኤዛና
ፊላኔ የአቴስን ምኩራብ፥ በልቅጾር የአሞንን ዜና፤
አባይ ታላቅ ቅድመ-ተሰፋ
የኪነት ጉባኤ አልፋ፥
ረቂቅ አባይ ያንቺ መገን
ምጥቀትሽ አይተንተን፥
የእጅ ማሰሻሽ በረከት
ግብርሽ ከአድማላት ሲከትት
መንግስያሽ ከዕለት ዕለት
መሻገሪያሽ ካመት-ዓመት
በመስዋዕት ሲወድቅልሽ
በዝማጫ ሲፈሰልሽ
በመመለክ በመመስገን
ጽላትሽ ከዘመን ዘመን

በአዝርአት አበቅቴሽ ሲታጠን
አቤት አባይ ላንቺ መገን፤
አባይ ረቂቅ የጠቢብ ዘንግ
የከዋክብትን ሠልፍ ደርግ
የጨረቃን ጉዞ ፈለግ
አስቀምረሽ በጠቢብ ዘንድ
በፍላሽሽ ውጣ ውረድ
በሙላትሽ ሚዛን ረገድ
የሰማይን ጥርጊያ መንገድ፥
የጊዜ መለኪያ ስዓት፥ ዜጊት ባንቺ ተቀምራ
ከቴቤስ እስከዳንዳራ
ብሥራትሽን እንደደመራ
ሥልጣኔሽ እንዳበራ፥
የመጽሐፈ-ሙታን ዜና
አድርጎሽ ቅድመ-ገናና
ዛሬ ወራቴ ራቀና
ምድረ-ዓለም ያንቺን አድናቆት
ፈሰጉን መሻት ተሰናት
እንዲህ ባንቺ መንክራተት
ታሪክ ወርታሽ ጠፍቶበት
ትላንት በባዕድ ጨሽት
ዛሬም ባላዋቂ ሁከት

ቋንቋ ለቋንቋ ቢራራቅ
የቅድሚያሽ ንድፍ ላይፋቅ
እዚህ ደማም እዚያ ተማም
መባልሽ ብቻ ባይበቃም
የቅርብሽ ጭብጥ ይዞታ
ሆሄታሽ እለካልተፈታ፤
አባይ ፋናሽ የሕልም ርቅ
ፈለግሽም ቢሆን ደቂቅ
እንዴት እንዴት ነበር ብለን
ካልደረሰንበት ፈልፍለን፤
የጥንቷ አባይ እንዴት ትሆን
አባይ-አቢይ አባይ-ግዮን
ከምንጪ የጥበብ ሳሎን
ግሪክ ፋርስና ባቢሎን
ጭረው በቀዳበት ሰሞን፤
አባይ የአማልክት አንቀልባ
የቤተ-ጥበባት አምባ
ከኩሽ የቅድመ-አበው ብሁል
ከተራራሽ አናት ቁልቁል
የሰው ዘር የታሪክ-ፊደል፣ ገና ከፅንሱ ሲረቀቅ
ሲሰይም የእትብቱን ቆባ፣ ምጥቀቱን ለማንጸባረቅ
ዘለዓለሙን ለማሳወቅ
እስክሜዲተራኒያ፣ ጢስ እሳትሽ ሲፍለቀሰቅ፤
ዓባይ አቢይ፣ ዓባይ ግዮን

ለአማልክቶች አምላክ ለአሞን
የኪነት ምንጩ እምትሆን፤
ለእሩስ ርቱእ አክናፋት
ለነጻዮናይሶስ አባት
ከእምብርትሽ የፀሐይ አምላክ፣ ተቀሰቶ በሰማያት
ያረበበብሽ እንደ እሳት፤
ጥቁር አባይ የጥቁር ምንጭ
የካም የሥልጣኔ ፍንጭ
የቅድመ ታሪክሽ ጥርጊያ
ከደም-ቢያ እስከ ኑ-ቢያ፣
የኢትዮጵስ ደም የኩሽ እናት
አባይ የጥቁር ዘር ብሥራት
የዓለም ሥልጣኔ ምስማክ
ከጣና በር እስከ ካርናክ
በጡትሽ እቅፍ እንዲላክ
ሰራህ ሰፀሐዩ ግማድ፣ ሰጣህ ለከዋክብት አምላክ
ከጥንተ-ፍጡራን ጮራ፣ የመነጨሽ ከኩሽ አብራክ፤
ሰሃራን እንደምሁር ተልም
ያሰመሰምሽ በወዝሽ ደም፣
የቅድመ-ጠቢባን አዋይ
አባይ የምድር ዓለም ሲሳይ።

ለየኔታ አሥረስ የኔሰው - (፲፱፻፷፬-ቴቤሌ፣ ሙታን-ኩተማ)

መ ሂ ዴ ነ ው

ባር ባር አለ ሆዴ፣ ልቤ መሬት ለቆ
ሊያከንፈኝ እንዳይሆን፣ አለግብሩ መጥቆ
አለአሰተዳደጉ፣ አለባህሉ ወድቆ።
ሽው አልም ሽው አልም፣ ልቤ ወፊ-ይላላ
በመስተፋቅር ቀስት፣ በሮሮ ምህላ
እንደደመና አከናፍ፣ እንደጮራው ጥላ
ሽው አልም ሽው አልም፣ ሽው አልም ይላላ።
ነሽጠው፣ ሽፈጠ፣ ሂደ ሽመጠጠ
በመስተፋቅር ጦር፣ በሮሮ አመለጠ።

፲፱፻፳ - ቤልግሬድ

ደ ጋ ሊ

ምፅዋ አፋፍ ላይ ምጥ - ፅዋ
ደጋሊ-ግለት ሀሩርዋ
ከአለት ፍርኩታ ከጫፍዋ
ቆግል ቃፊር ጠባቂዋ...
ዋ!
ምነው ብቻህን አሉላ
በንዳድ እምትቆላ!
"ቱርክ-ፓሻው" ኩሩ አበሻ
ብቻህን በእሳት ፍል ዋሻ
ግንባርክን እንዳከሰተርክ፣ አቅጣጫህን ሳታላቅቅ
በደጋሊ ጣር ብርቅርቅ
ዕፁብ ድንቅ አሉላ ዕፁብ ድንቅ!
በዚያ በምጥ-ጽዋህ ንዳድ፣ በዚያ በአዱሊስ እሳት ጭንቅ
በእቶን ጥሩር፣ በምድር ፍም ትጥቅ
ቃፊርክን ሳታፈራርቅ
ምነው አሉላ ብቻህን፣ ብቻህን እምትጠብቅ....

፲፱፻፳፫ - ጉርጉስም

በረን (የሙርቲ-ጸሎት-ጥሪ)

: ሃይ ሃይ!

ጸጥታ ይሁን...

እንተ የሠራህ ሁሉን

እምላክ ጋዳን ባርክ፤

ጋዳን ባርክ እምላክ

ጋዳ-ሉባን ባርክ፤

ሃሳብን አጥና

ፈረስን አቅና

እምቦሳን አጥባ

ጊደሩን አርባ

ኮርማውን አለባ

ምድራቱን እጽድቅ

ጠላትን እድቅቅ

ዝሆን-ጉሽ እድቅቅ

ጦርን አቅናልን

ግዳይ ጣልልን

ምርኮን አግባልን

ማርዳውን አጥልል

ጸጋን ለኛ አክል

ሥርዓቱን አውል

በዐሉን ዐድል

በዐሉን ዐድል....

ቀጥል!

: ሃይ ሃይ!

ጸጥታ ይሁን....

ለማዳ ጋልማ - አባ ጋዳ - (፲፱፻፳፪ - ዲሬ)

ውሽታም

እሷ የደም እሳት የሳት!
 እኮ! ትዝታኮ ለካ፣ ከቶውት ቅድስት ናት
 ምንም ሕመም እይሰማት
 እሷን፣ የእግዜር ፍቅር እንጂ፣ የሰው እሳቱም አይሞቃት!
 ብቁ ናት ለካ ፍጹም ናት።
 እነሱራፊል ኪሩቤል፣ በእሳት ሠረገላ ወርደው
 በመለኮት ብርሃን አቅፈው
 በአክናፋት አኮቴት ቀዝፈው
 በኅብር አዝለው አንከባክበው
 ሰባቱን ሰማያት መጥቀው
 ሽቅብ ይዘው፣ ሽቅብ ይዘው....
 እዎ ትዝታኮ ሰካ
 በሥጋዬ ልቡሰ ሕመም፣ ሳትወሰን ሳትለካ
 በምድር ሰጫት ሳትነካ
 በሰው መውደድ ሳትረካ
 ቅዱስ መንፈስ ያላበሳት
 ብቁ ናት፣ ለካሰ ፍጹም ናት
 የሰው እሳት እማይሞቃት!
 ከመላእክት ጋር አብራ፣ ክንፍ አውጥታ ተፈትልካ
 ምንም ምንም ሳትነካ

በቃች! ትዝታኮ ሰካ
 ሰው አደለችም ቅዱስ ናት
 የሰው ንጹድ እማይሞቃት።

ብቁ ነች አዎ፣ ፍጹም ነች፣
 ምን ያረጋል.... ሰው አደለች።
 እሷ የደም እሳት የሳት
 እውነት የእውነት.... ውሽታም ናት።

፲፱፻፳፪ - ስድስት ኪሎ

ትኩስ፣ የቡናው ሢላይ ከተማ
 ያባ ጁፋር፣ ያባ ቡና፣ ያባ ጁማ
 ከፋ፣ የምንጩ አልጋ ከተራሮች ማማ
 ከቀይ መስኖ ማገፀን፣ የቀይ አፈር ገርማ፤
 ከፋ፣ ምድረ ዘሰዓለም-አዝመራ
 ጥቁር ቡና፣ ውሀ-ጠይም ዘር ሲያደራ
 ከፋ፣ "ኮፊ" ሞክሼው፣ በአቦሉ ጀባ ሲጠራ
 ረዳው በነጌኔ ተራ
 የከፋ ወዝ፣ የቡና መገኘት
 ጉሙ፣ ዝናብ አቀፍ ደኑ
 ጭጋማ ከንፋ፣ ደመና ወሰኑ፤
 ያደን ምድር፣ አውሬ ከንፋስ ሲያጋፋ
 ባባ ጁፋር፣ በጀግና አገር፣ ከፋ፤
 የቀጭኔው ምጡቅ ገርማ
 የእሳት ዓይኑ፣ የነዳልጋ አንበሳው ጋማ
 በሌሊት ጥሪ ሲያሰማ
 ከፋ፣ ያባ ጁፋር፣ ያባ ቡና፣ ያባ ጁማ
 በንጋት አቦል ሲያጠማ
 ትኩስ፣ የቡናው ሢላይ ከተማ።

“እሳት ዐመድ ወለደ”

“አባቴስ ወንድ ወሰድኩ ይበል፤
 ወሰድኩ ይበል ይልቅ፣ በቃ፣
 በምላሱ እሚያመረቃ፤
 ወኔው በአረቄ እሚነቃ
 ልቡን በቧልት እሚደቃ
 በሄራ በነገር አሸሙር
 ‘በታክት በእንትሪግ’ አዙር
 ላሮጥ ላሸከረክር ሳዞር
 በብልጠት ባንደበት ንቃት፣ በመስሎ አስመስሎ መኖር
 ሲቷን በነገር መብሰጥለጥ፣ ጋሰሞታን በምላስ ጦር
 ሁሷን ረትቼ አሸንፌ፣ በምጸት ወግ፣ በጌጥ፣ በ‘አሞር’፣
 ሲነጋ እንደአመድ አፋሽ ገል
 ሲመሽ እንደሸንቁር በርሜል
 የእግቦ ጢስ በማንቃረፋ
 ወሬ በማንሸራሸፋ
 ተሞልቶ በመተርተሩ፣
 ነፋስ ጠብቶ አየር ታልቦ
 የነገር ረገብ ተረቦ
 ጉድ በማናፈስ ተሰቦ

ከዚህ ቀድቶ እዚያ ዘንቦ

ውሀ እንደማይቋጥር ገንቦ....

ላባቴ ተወልጄለት፣ ቅምጥል የልቡ ኩራት

ገሥላ የወኔው እሳት

ይመካ እንጂ ይንቀባረር

ይሞካሽ እንጂ ይገደር

የዘር ወጉ እንዳይደፈር

ደርሼለት እሱን መሰል

በተከለው እሚከተል

አባቴስ ወንድ ወሰድኩ ይበል።

መሰል ወራሽ ተካሁ ይበል፣ የዘር ቅርሱን የሚያስፋፋ

ድል የሚመታ ሰተቴ፣ በነገር በእሽሙር ልፈፋ

በእግቦ እንደቅኔ ዘረፋ

በሽሙጥ ባፍ ዘለፋ፣

ይበል እንጂ 'እኔም ወንድ ወሰድኩ

ባፍ እሚበልጠኝ አደረስኩ

በነገር እሚጥል ፈጠርኩ፣

ያባት ልጅ ያዘው ቅምጥል'

የደሙ ትክል የወኔው ሽል፣

ፈጠርኩ ይበል ቀበዝባዛ፣ እንደእዙሪት እሚፈትል

በምላስ ቀስት አነጣጥር፣ ቂም በልቦና እሚተክል

ደም በደም እሚያስተጣጥብ፣ ወገን ከወገን እሚያክል

እንደሥራ-ሥር ደብተራ፣ ላንቃው መርዝ እሚያቀላቅል

ውጋቱ ዘር እሚያጣጥል

እንደጦስ እሚደበልል

እንደዛር ውላጅ አሸር

ያጥንት ሰባሪ አቅር

እንደበቴ እንደወሰፈንጥር፣ ሾሎ ባስተናግር ቅጠል

አፈ-ጊንጥ ያብሾ ጡት ልጅ፣ ጥላ ወጊ ቀትራ-ፍልፈል

አለሳልሶ እንደወሳፈን፣ አሸልቦ ሲንበለበል

በከንፈር ፈግታ ከንፍ፣ ባፋ ጥላ-ወግቶ እሚገል፣

ደም-መራኸ ልጅ፣ ያፋፍ ላይ ድጥ፣ መስክ መሳይ ያሽሙር ይበል

የወሬ ግንፈሻ ጋሻ፣ ደርሼለት እሱን መሰል

በተከለው እሚከተል....

አባቴስ ወንድ ወሰድኩ ይበል!

'ስተግሩ' - ለማይምሩ አፈ-ሊቃውንት - (፲፱፻፷፩ - አዲሳባ)

ሐ ረ ር

ሐረር፣ የግንብ-አጥር ማጎደር

ያባአደሬ ያባድር በር።

ድባብ ሦራ

ቀደምት የከተሞች አባወራ።

አምባ ዙሪያ-ከብ መንደር

ከሸዋ በር ፋልአና በር፣

ሐረር ጀጉል የሁሉ ዕድር

በአትክልት ሆነ በጫት እግር

የጥጋብ የሲሳይ ምድር፣

ከዱክ በር እስከቡዳ በር፣ በአምስት ደጅ የምታጋፍር

ተትረፍርፋ ስትመግብ፣ ቀኗን ክለታክልቷ ቅጥር

ሌቷን በጨረቃ ችቦ፣ ጥላ ለአያ-ጅቦ ግብር።

ሐረር፣ ሸንጎሽ ሁሉን አቀፍ

በበተስኪያን በመስጊድ ሠልፍ

በጂጂጋ ኮረብቶች ዘርፍ

በአጥሮችሽ ቅስቶች መርገፍ

በነራምቦው ብዕር ንድፍ

በሸጎዬ ወሸባ እቅፍ

የተንቄጠቂጥሽ መንደር

ሐረር፣ የግንብ አጥር ማጎደር

ያባአደሬ ያባድር በር።

ድባብ ሦራ

ቀደምት የከተሞች አባወራ።

ለከበበው አሻግራ - (፲፱፻፷፮ - ሐረር)

እውነት አሁን አንቺ እሷ ነሽ!

እሷ ነኝ በዩኝ ግድ የለም!....

ሁሉ ገና አልተፈጠረም

ቢሉም አፍ አይለው የለም።

ልወቀውና ገውጣ እርጫን፤

የሰንት ዘመን ረሃቤን

ልጋረጠው በዓይነሽ ዓይነገ።

ልጅነቴን የዳኸኩበት፤ የሰንት ዘመን ፈለጌ

በናፍቆት ቋት ተሰግሰጌ

በጣር በምጥ አደግድጌ

በእግረ ሐሊና ጠርጌ

በትዝታ በዳሰላ፤ በፈሰግሽ የናጻ ጻር

ሰዋትት ሰማሰን በጣር

ዛሬ ያገኘሁሽ ባሣር

በሰንት ዘመን የዕድሜ ምጥ

እውነት አንቺ እሷ ነሽ እርግጥ?!
መምሰልግ ትመለያለሽ

ማከልግ ታክያለሽ

የደም ግባቷን ተላብሰሽ

መጠሪያዋን ተሰይመሽ....

ያቺን የኔን....ያቺን የኔን

የኔን የመጀመሪያዬን

የጥንቴን የልጅነቴን

የሰንት ዘመን ሕመሜን

የሕልም ዓለም ሰመመኔን

የት እረግሻት? የት ደበቅሻት?

ዋጥሻት?....

አጥንቷን በአጥንትሽ ለብሰሽ

ወዲን በላቦትሽ ታጥነሽ

በልጅነቷ ልጅ ሆነሽ

ገደን በግንባርሽ ነድፈሽ

አበሷን አደብዝዘሽ

መልኳን በመልክሽ አክሰለሽ

ቡቃያዋን በዕድሜሽ ውጠሽ

በሰም ብቻ እሷን ሆነሽ

ማነሽ? እውነት አንቺ ማነሽ

እኮ ንገራኝ እሷ ነሽ?

ግድየለም ንገራኝ ሐቁን

እርግጥ አንቺ እሷ ነሽ አሁን!

ንገራኝና ገውጣ እርጫን

የሰንት ዘመን ረሃቤን
የጋረጠው ዓይንሽ ዓይኔን
እርግጡን ብቻ የሐቁን
የሰማይ የምድር እውነቱን
የቁርጡን የእርሙን የእቅሬን
በይ እሳቲ እንቺ እፊ ነሽ እሁንን!

፲፱፻፶፮ - አዳማ

በራ፣ የመስቀል ደመራ

የአደይ ችቦ እየፋሙ፥ እየጋሙ
ኢዮሃ እያሰገመገመ እየተመሙ
የመስቀል ደመራ

በራ።

በራ የአዲስ ዘመን ችቦ

በመስከረም ለብል አብቦ

ከዋክብቱን ፈነጠቀ

ርጅቱን እንጸባረቀ

ተኳለ አዲስ ደመቀ

መስኩን በቀለም እዝርእት፥ በጥበብ አጥለቀለቀ

ሸለቆው ተንቆጠቆጠ፥ ተራራው አሸበረቀ

ኢዮሃ ኢዮሃ አበባዬ! ምድር ሕይወት አፈለቀ።

ነጋ፥ የአዲስ ዘመን ችቦ

ፈካ፥ ፀደይ አረብቦ

ሌሊቱ እንደጎሕ ቀደደ፥ ጨለማው እንደቀን ጠራ

እንደውቅያኖስ ዕፀዋት፥ እንደጠፈር ኮከብ ደራ

ምድር ሥጋጃ ለበለ፥ የጌጥ አልባላት ተቀባ

ሰማይ በእልልታ አስተጋባ

ኢዮሃ መስከረም ጠባ።

ነጋ፥ የአዲስ ዘመን ችቦ፥ ምድር ሕይወት አፈለቀች

የምሥራች አዝርአቲን፣ አዲስ ቡቃያ ወለደች
 የአደይ አበባን ለገሠች
 ለአዲስ ዘመን አዲስ ብርሃን፣ አዲስ መስከረም ገበየች።
 ነጋ፣ የአዲስ ዘመን ችቦ
 ፈካ፣ ፀደይ አረብቦ
 በራ፣
 የመስቀል ደመራ።

መስከረም - ፲፱፻፷፫ - መስቀል አደባባይ

ጌ ራ

ጌራ ነበልባል ዘለላ
 እንደመንጸባርቅ ጥላ
 ሽልም ሽፋልሽ ሲያጠላ፤
 ጌራ የፈተና መከር
 የቁንጅና ራዕይ በር
 እድብተሽ እንዳረሀ ደለል
 በልብ እሳት ለመዋለል
 ሰቀቀን እስኪዘነበል
 ጣር ለጣር ለመቀላቀል
 ድንገት ደርሰሽ ለመንጣለል፤
 ጌራ የልጅነት ፍቅር
 ድብቅ የዕድሜ ልክ ምሥጢር
 አይሆንም እንጂ ቢሆንሽ
 ነፍሳችን ይኳረፍ እባክሽ።
 ጌራ የኪሩቤል እሳት
 በኛ በሙታን ሕዋሳት
 ተግ ሲል ያይንሽ አልባት
 ልብ እያየ ልብን ሲያጧት
 ግቀርቀር እንጂ መደፋት
 በግን ልብ ቆመው ሲያይዋት!

በግልምጫ ስታመንን

አይታ ስታስደፋ ቀልብን

እንደመለኮት እንቅታ፥ ሳትበደል እምትኮንን።

ማስጣር እንጂ እዲ ላትጥር

ያየን እንደበላጭ-ሰብእ፥ እንጂ እንደ እሙ-ብርሃን ላትምር

አትተውም ጌራ አትለቅም

መኩነን በቀር አታውቅም

እሙ-ብርሃን ትምሰል እንጂ፥ እንደ እሙ-ብርሃን አትምርም፥

እንኳንና ሰው ብኩነት፥ መለኮት ወርዶ ቢያበራ

ከቶም አትለቅና ጌራ

እንዲያው እንደዘልማዱ፥ በእንቅልፍ ልብ እንጣራ

ነቅተን በቅዠት እናውራ።

በጥረት ጌራን ከታደግን

ከእርካንዋም ከቶ ከታገድን

ስብቻ የመኮራመት፥ የዕድሜ ጥሻ ነው የለመድን።

እንደራራ ድንገት ሰርቃ

በጥሻ ዋሻችን ጠልቃ

ወዲያው እንደመብረቅ መጥቃ

በቁም ስታቃዠን አውቃ፥

በቃን እንል ነበር ጣሯ፥ ይበቃን ነበር ብትተወን

ችላ መቻል ብታስችለን

የልብ ውጋት ላትዋጋ

በሕልም ቤት ሳታናጋ።....

ብቻ ጌራ

ነችና የሕልም እንጀራ

የምትመጣ ሳትጠራ

ሂጅ ሳትባል የምትሂድ፥ የምትመነጠቅ በርራ

እኛስ ይብላኝልን ለኛ። መኮራመቻችን ፈርሶ

ድንገት ከሙት-ዓለም ዋሻ፥ ገበናችን ተገርሶሶ

እንገት እንኳ እምንደፋ-በት፥ መተፋፈሪያ እስከናጣ

እንደዘመናይ ባላንጣ

በማታምንበት አጋልጣ፤

የዕድሜ ወዛችን ፈሰሰ

ልጅነታችን ቀነሰ

አሰበርግጋ ብትነድፈን

አጋልጣ ብትሠወረን።

ተይ እንል አትሠወሪ

ሰሚ እንል በሕልም ጥሪ

ወይ ፈጽመሽ እንል ቅሪ ፣

“ነፍስ ሳይግል ነው እሚነድ?”

ሞት ሳይሞቱት ነው እሚለመድ?”

ብላን ብቻ ብላን ትቅር

እንዲያው እንዲሁ እንደ ምሥጢር

እንዲያው እንዲሁ ላትምረን

እንዲያው እንዲሁ ሳትተወን
እንቅልፋችንን ሳትቸረን
እንቅታ እንድትኩንን።
ጌራ፣
ያረቀቀሽ የአምላክ ሥራ፤
ጌራ፣ የቁም ሕልም እንጀራ፤
ጌራ፣ የዲቡ-ኩሉ ጡብ
የሕዋው ፈተና ክቡብ
የመስኮት ቅጣት ዕቁብ፤
ጌራ የሰቀቀን ጽዋ
“ዓይጥ በበላ ነው ዳዋ
እሚበራይ እሚሰዋ”
ብላን ብቻ ብላን ትቅር።
“ላይችል አይሰጥ” ብላን ሰውር።
የነፍስን ንዳድ ላትሞቃት
የልብን ዋይታ ላትሰማት
የብሌንን ምጥ ላታያት
ምን ላይተርፈን ምን ላይተርፋት
ብንወድም ወደድን አንልም?
ብንነድም ነደድን አንልም? ...
ምንም ሳንተነፍስ ኩርትም!
ጌራ የውብ-ዓለም ብቁ

እስከዚህ ነው ኑር ጭንቁ
ጌራ ይህ ነው የዕድሜ ብሩቁ?
ምኞት ናዳ-ደጥ ነው ትጥቁ?
የዕድሜ ብኩን ጣር ነው ለንቁ?
ጌራ የሕልም-ዓለም ደለል
ትዝታሽ ሞልቶ ሲቆለል
ሲቃ ነው እሚኮሰኮል።
ጌራ የአቶን-ፍም ዘለላ
ከገጽሽ የአላት ከለላ
ሽልም ሽፋልሽ ሲያጠላ
እንደመንጸባርቅ ጥላ
ተግ አትበይ ባይንሽ አልባት
ልብ እያየ ልብን ቢያጧት
የእዝን ቋት ላይተካላት
ማቀርቀር እንጂ መደፋት።
ጌራ የመከራ መከር
የቁንጅና ራዕይ በር
ሕልም አይቻለሁ ልናገር።
አንቺ ስትሰቂ እኛ ለንበር
ሰንቀርብሽ እየሸሸሽን፣ ሸሽተሽ በማታውቂው አገር
ሰንርቅሽ ተግ እያልሽብን፣ ረግጠን ከማናውቀው ጠፈር

አንቺ ታጅበሽ ስትበራ፣ የኛ ክንፍ ሊሰባበር
አንቺ አንድያሽን ስትርቂ፣ እኛ ሰንወድቅ እኛ ሰንቀር፤
ፍቺልን ጌራ ፍቺልን፣ ሰው አይከርምም ሕልም ጉርሶ
በቅዠት ጠረንሽን ዳሰሶ
በሽውታ-ተስፋ ደርሶ
ቀን በቁሙ ካልጸለዩ፣ ጌራ ያንቺን ኪራራይሶ?
ምነው ያንቺስ ሩካቤ አቅም
ከኛ እንጂ ወደእኛ አይዘልቅም?
ሲላመዱለት አይለምድም?
ሽቅብ ከራቀበት ወርዶ
እንደሰው ለሰው ተጠምዶ
በፍቅር እምላክ ተገዶ፤
ፍቺልን ፍቺልን ጌራ
ቀልብ እንዲህ ሰጣር ተድራ
ከሕልውናችን ስብራ
ያሰዕጣችን ተሰባጥራ
እንደሰሞነኛ ካህን፣ ነገ በእንቅልፋ ጣዕም ወድቆ
ያሰሱባዔ በምኞት፣ በተስፋ እግሩ ብቻ ፀድቆ
ያልደረሰበትን ደርሶ፣ ያላወቀበትን እውቆ
በሰመመን መሶብ ብቻ፣ ከነፍሱ ረሃብ ተላቆ
በፍስሐ ተፍለቅልቆ
እንደአራሰ ነፍስ ፈንድቆ

ከረፈደ ጳላ ከርሞ፣ ነፍሱን ሲቃ ከማሰወረር
ከቶ ሳይነቃ እንደሚቀር
ዓይነቱ ነው የኛም መከር?
ፍቺልን ጌራ ፍቺልን፣ ቀን ታልሞ ሌት ታልሞ
ፍዳን ቃትቶ አጣጥሞ
አይተረጉሙት ሕልም ነን፣ የሚደበቅ ተረምርሞ
እንደሰሞነኛው ካህን፣ ከንጋት ቅዠት ጋር ወድሞ?
በተስፋ እንደተዘረጋ
ለመከራው ከሚያነጋ
የማይነቃ የሚረጋ
ዓይነት ነው ጌራ ፍቺልን? ማግረሺን በሕልም ጉጂ
ጌራ ብርሃን ጌራ ቆንጆ
ለተስፋችን ዕዳ ሆንነው?
'እኛ ለኛ እንሾነው አልነው?'
ሌት በቅዠት ተሰትረን
ቀንን በስቀቀን ታንቀን
ዕድሜአችን በምኞት ታጥራ
ፍቅር እንደዜ ነው እሚገል፣ እኛ ሰንቴ እንሙት ጌራ?
ውላችን በውሱ ሳይኖር
ተነጣጥለን ለመባከን፣ ለመንከራተት ለመዞር
ተጣምረን ላንከራረም
ተቈራኝተን ላንታደም

ላይነጋልን ላናጫልም
ላንዳበል ላናገግም
መባከን ከሆነ ፍቺው+ ብኩን ክብኩን እይሠምርም?
ጌራ የለቃይ ስያሜ
ለአንዲት ደቂቃ እንኳን ዕድሜ
'ተሰፋ' ብንል ብለሽ 'እርሜ'
የተንክራተተውን ሕልም
የተቅጠለጠለውን ቅስም
ስናታክት ለናደክም+
ብራቅ ዳዕፍን ተርክኮት+ እንደማይነድ ያድባር ዋርካ
በቁም ሞተን ለናወካ
ፈተናሽ ታልፎ ላይበቃ
በቅዠት ላናመረቃ።
ጌራ ብኩን ጌራ ብካይ
ጌራ ከንቱ ጣር አሰልላይ
ጌራ የሕልም ዓለም ሰቃይ!
ጌራ ሰቀቀን መከራ
በቅዠት ከምንጣራ
አይሆንም እንጂ ቢሆንሽ
ነፍሳችን ይኳረፍ እባክሽ።
በቁም ቅዠት እንወያይ
በምኞት ጣር እንተያይ
ይብቃን ደሀና ዋይ+ ደሀና ዋይ።

ጌራ ነበልባል ዘለላ
እንደመንጸባርቅ ጥላ
ሽልም ሽፋልሽ ሲያጠላ።
ጌራ የፈተና መከር
የቁንጅና ራዕይ በር
እድብተሽ እንደአረሀ ደለል
በልብ እሳት ለመዋሰል
ሰቀቀን እንዲዘነበል
ጣር-ለጣር ለመቀላቀል
ድንገት ደርሰሽ ለመንጣሰል+
በለዘብታ ለማመነን
እንደመለኮት አንቅተሽ+ ላትበደይ ለመኩነን።
ጌራ-ሽልም ጌራ-ሰውር
ገጸ-ረቂቅ ልብ-ነብር
እሙ-ብርሃን መሰል ጌራ፣ እንደ እሙ-ብርሃን እግትምር
ሽሽግ የዕድሜ ልክ ምሥጢር
ጌራ የልጅነት ፍቅር....
አይሆንም እንጂ ቢሆንሽ
ነፍሳችን ይኳረፍ እባክሽ።

ማይጨው

የማን አንደበት ነው ማይጨው
 ያንቺን ሲኦል የሚነግረው?
 በማን የብዕር ቃል-ደም ነው
 ታሪክሽ የሚነደፈው?
 ማይጨው እግዚአ ላንቺ ቆሌ
 አገር ውሀ-ገባ-አሞሌ
 የሆነብሽ የአላት ምፅዓት
 በነጭ አረመኔ መዓት
 የመድኃኔ ዓለም ቀን ቅጣት፤
 እንዲህ ነበር ብዬ ላልጥር
 ያንቺን መቅሰፍት ያንቺን ዕድር
 ላይጽፈው የገኙ ሰው ብዕር፤
 ያንቺን የአርባ ዓመት ቂም በቀል
 ያንቺን ዕብሪት ያንቺን በደል
 አስቀድሞ እንደተባለው
 “እግዚአብሔርና ታሪክ” ነው
 ፍላጎሽን የሚጽፈው
 ፍርድሽን የሚቋቋመው+....
 ያገር ጉብዛዝ ያገር ወንድ
 በነጭ አረመኔ ሞገድ፤

ያገር ሕፃን ያገር ወላድ
 በእቶን የመርዝ እሳት ንዳድ፤
 እንደፍካሬ ኢየሱስ ቃል
 በፋሽበት ሲኦል ሲጣል፤....
 ማይጨው እግዚአ ላንቺ ቆሌ
 አገር ውሀ-ገባ-አሞሌ
 የሆነብሽ የአላት ምፅዓት
 የነጭ አረመኔ መዓት
 በግኝት ብዕር ላይቀመር
 የመቅሰፍትሽ ሲኦል ደንበር
 “በእግዚአብሔር-በታሪክ” በቀር
 በቁም ሮሮ ላይሠፈር
 ላይመጠን ላይነገር።
 በማን አንደበት ነው ማይጨው
 በማን የብዕር-ቃል-ደም ነው
 ሲኦልሽ የሚነደፈው?

ድሬ-ዳዋ

ዲሬ-ዳዎ ድሬ-ዳዋ

የምሥራቅ አድባር ጥላዋ

ላገር ጉሣ ድምር ጽዋ

ጎብረ-ጠባይ ማጥለያዋ፤

ድሬ-ዳዋ ውስጠ-ደማቅ

ሽፍንፍን እንደአባድር ጨርቅ፥ ብልጭልጭ እንደራቅ ምሥራቅ

ያውራ ጉዳናሽ ዛፍ ጥላ፥ ጋርዶሽ ከንዳድሽ ብራቅ፥

ድሬ-ዳዋ ዲሬ-ዳዎ፥ የማእጠንትሽ ወዝ ብርጉዱ

ውል-ውል ሲል በቀትር፥ ከላጋር በር ማልካ ጃብዱ

ከጋንዳ ቆሬ ካዚራ

ከአፋታ-ኢላ ቃሬራ

ከማጋላ ጋንዳ-ጋራ፤

በረድ ሲል ጥላሽ ሲወርድ፥ ቆሌሽ ቀይሮ ሲወጣ

በሽርጥ በሻሽ በቁምጣ

በመለዮ በባርኔጣ

በየጉድባሽ ጫት ሲለጣ፥

ጣይ ያደከመው ወፊፊሽ፥ 'አራራ' ጥሎት ሲንጣጣ፥

ብሌኑ እንደጎሽ-ግት ደምቆ

በንዳድሽ ግለት ሞቆ

ጉድ ከየአንደበቱ ፈልቆ

በንቱ ቋንቋ ተድብለቅልቆ፥

ከትምባሆሽ ሠረት ጨምቆ

ጫት ከአብሾሽ ወዝ ተማጥቆ

ድሬ ምድረ-ላቦት ዘፍቆ፤

ድሬ-ዳዋ ቁሉቢ በር

የለንቱ ዘር የእኩል እገር

ዲሬ-ዳዎ ድሬ-ዳዋ

የምሥራቅ አድባር ጥላዋ

ላገር ጉሣ ድምር ጽዋ

ጎብረ-ጠባይ ማጥለያዋ።

፲፱፻፷፭ - ድሬ-ዳዋ

ተወኝ

ላታሰታምም አትመመኝ
 ላትወሰደኝ አታገጠልጥለኝ
 ይቅር፥ አንጀቴን ቁረጠኝ
 ጋሽዬ፥ አልወድሽም በለኝ።
 እጅ እጅ አልበል አታባከነኝ
 ባከህ፥ ወንድ ነው ቆራጡ፥ እንትፍ-እርግፍ አርገህ ተወኝ።
 አየህ፥ እንዳንተ እባት አለኝ
 ሴት በወለድኩ ተዋረድኩ፥ ረከሰኩ ቀለልኩ ለሚለኝ፥
 እኔም እንዳንተ እህት አለኝ
 ሥጋሽን ሳይሆን ልብሽን፥ ከፍተሽ ጥለሽ ነው እምትለኝ
 እና ተወኝ፥ ባከህ ተወኝ፤
 እንዳንተ እኔም አለኝ እናት
 የሴት ቁንጮ እምመሰላት
 ጎረቤት ፊት እምታፍር፥ እንዲህ ሆነችልሽ ሲሷት!...
 እና፥ እልሆንሽም በለኝ
 ባከህ እንጀቴን ቁረጠኝ...
 ፍቅር እንደሁ የኔ ይበቃል፥ ላንተም ለኔም እኔው ልውደድ
 ከዘመድ ግንባር ደብቄ፥ እኔ የብቻዬን ልንደድ፥
 ብቻ፥ ከወጥመድህ ለየኝ
 አልችልህም፥ ንቀህ ማረኝ

ካንተም ከሰሜም ከቤቴም፥ ያጣሁ ብኩን አታድርገኝ፥
 ባከህ፥ አንጀቴን ቁረጠኝ
 ተወኝ፥ ተወኝ፥ ተወኝ።

፲፱፻፶፯ - ኒው-ዮርክ

ድንቅም አደል?

እስቲ ሰው ሞልቶ ባገሩ....

ተትረፍርፎ በየበሩ....

እያንዳንዱ በየግሉ

እንደዘበናይ ዕድሉ

ተገንጥሎ ለበኩሉ

ለየፊናው ለየቅሉ

ከነፍሰ ወከፍ መደበሩ

አንድ ራሱን መሰወሩ

ለብቻው መነጋገሩ

ከጥላው መመካከሩ

በነፍሰ ወከፍ መደበሩ

ከሕልሙ መመሳከሩ፤....

ብቸኝነት ውጦት ሁሉ

ለፍሬም ባይሆን ለቃሉ

የተሰፋን ችቦ መሳሉ፤

ለውኑም ባይሆን ላመሉ

እንደዘበናይ ዕድሉ

በምኞት ሉስ መዋለሉ፤

“ከዘመድ ከወዳጅ ጠለል”

ከሰንቱ ‘መፃት’ መካከል

ለየብቻው በመገንጠል

በሕልም ፃለም ለመንጠልጠል

ተደባብቆ ሲበሰለሰል

ጉድም አደል? ድንቅም አደል?....

‘ለብቸኞች’ - ፲፱፻፶፱ -አዲሳበ

አብረን ዝም እንበል

ከሰው መንጋ እንገንጠል
 ለአንድ እፍታ እንኳ እንገለል
 በእፍይታ ጥላ እንጠለል
 ዝም ብለን አብረን ዝም እንበል።
 ምነው እዋሽ ማዶ ቆቃ፣ እሸለቆው ግርጌ ሸሽተን
 የቆቃን ለቆቃ ሰምተን
 ሲቃውን ሲሰብቀው አይተን
 ለቀቀኑን ተወያይተን
 የምሽት ጀምበር ቢውጠን?...
 ወሀ እንደዱታ ሲተምም፣ በድን ሸለቆ ሲናገር
 በሰማይ ፈረስ ተጭኖ፣ ከአፅናፍ አፅናፍ ሲንደረደር
 ሲያጉተመትም ሲያሰገመገም፣ በዓይነ-ሕሊና ለመመስከር
 ሳንጨነቅ ሳንገደር
 ለማንም ምንም ሳናዋይ፣ ሳንናገር ሳንጋገር
 ከዓይንሽ ከልብሽ ከልቤ፣ እዋሽ ማዶ አብረን እንብረር።

እዋሽ ማዶ አብረን እንውረድ
 አጉል ነው ብለንም ሳንፈርድ
 ድንቅም ነው ሳንል ሳንወድ
 ዝም ብለን አብረን ብንወርድ...

ከሰው መንጋ ተለይተን
 ከጠረኑ ተነጥለን
 ከጉምጉምታው ተገንጥለን
 ከኳኳታው ብንከለል...
 ከላንቃው ከድምፁ ሸሽተን፣ በእፍይታ ጥላ እንጠለል
 በቆይታ፣ በፀጥታ፣ ዝም ብለን አብረን... ዝም እንበል።...
 መቸስ አይሆንም ካልሽ ቅሪ
 ግድየለም አትገደሪ
 ልቦናሽ በመተረልሽ፣ ባሳደረብሽ እደረ፤
 ተስፋ መቀነት ነው መቸም
 የሰው ልብ አይቸለው የለም ...
 ብቻ ዳግመኛ ሞት ሳንሞት፣ አዲስ ቀን ሳይጨልምብን
 ድፍን ደመና ሳይቆጥር፣ ከረምት ውርጅት ሳይወርድብን
 ኮከባችንን ሳንጠራ፣ ሳንቆጥርባት ሳትቆጥርብን
 ሞራችንን ሳናሰነብብ፣ ሳናሳያት ሳታይብን
 ጨረቃን መስክሪ ሳንል፣ ሳናውቅባት ሳታውቅብን
 እዋሽ ማዶ ቆቃ በርረን፣ ባክሽ ጀምበር ትጥለቅብን።...
 ወሀ እንደዱታ ሲተምም፣ በድን ሸለቆ ሲናገር
 በሰማይ ፈረስ ተጭኖ፣ ከአፅናፍ አፅናፍ ሲንደረደር
 ሲያጉተመትም ሲያሰገመገም፣ በዓይነ-ሕሊና ለመመስከር

ሳንጢኦቅ ሳንገደር

ለግንም ምንም ሳናዋይ+ ሳንናገር ሳንጋገር

ከዓይንሽ ከልብሽ ከልቤ+ አዋሽ ግዶ አብረን እንብረር።

ከሰው ካኳታ እንነጠል

ለአንድ አፍታ እንኳ እንገለል

በእጩይታ ጥላ እንጠለል

ዝም ብለን አብረን ዝም እንበል።

፲፱፻፳፩ - ቆቃ

አ ሥ መ ራ

ግነው ሁሉ እንዳንቺ አሥመራ

እንደከተሞች መዲና፣ አቀያየሱ ቢጠራ፤

ያውራ ጉዳናሽ ጠለላ፣ ሁሉን በእከናተ እየጠራ

አሥር ሰዓት ላይ ሲደራ

ለመንገደኛሽ መዝናኛ፣ ሲያጠላ ሲያብብ ሲያፈራ፤

ግነው ሁሉ እንዳንቺ አሥመራ

አደባባይ ሲያነጥቶ

አድባራትና መስጊዳን፣ ካቴድራሉን በየረድቶ

ዝያውን በየመልኩ፣ እንዳውታር አያሰለቶ

በፀግ አየደረደሩ

በሥምረት እያመሩ

በውበት እያዳበሩ

እያላመሩ ቢያደሩ፤

በየከፍሉ በየበሩ፣ በየመልኩ በየተራ

ፋናሱን እንደደመራ

በና ቤቴን እንደሆራ

ግነው ሁሉ እንዳንቺ አሥመራ

እንደከተሞች መዲና፣ አቀያየሱ ቢጠራ።

፲፱፻፳፩ - አሥመራ

ወንድ ብቻውን ነው እንደሚሆን

ከወሳኔ ከሰው ርቀ

አንድን በአንድ ታጥቆ

ተሸላጉ ተገለጡ ተሸገዱ ተሸገዱ

ከሌተሎ ተደብቆ

ወሸተ፣ ገግታ ግታ ነው ሌት ነው የወንድ ልጅ እንግዳ

ብቻውን ነው የግራታው...

ብቻውን ነው የግራታው...

ቸሉ፣ ወጡ፣ ተወብሎ፣ ተገግጦ ተገግጦ

በሊቃ ገት ተወጥሮ

አንደደውና ተቋጥሮ

እውነተኛ አንድ ተተብሮ ...

ወሸተ፣ ረፍረ፣ ጀምሮ ጠልቆ

የወለግ ደባብ ወደቆ

በአንትልፍ ጥላ ሲከብብ፣ በህግታ ሲጥጥ አገር

ፍጡር ሁሉ ተሰለግሎ፣ ብቸኝነት ብቻ ሲቀር...

የገላ የገላ፣ ግታ

ጥድር አገሩ በእርጅታ

ገይትን በአንትልፍ ሲያሰራታ

ሁሉ በእርጅት ግለጽ ርቀ፣ ብቸኝነት ብቻ ሲቀርብ

ያይ ነው ወንድ ገይት የግራታ

የብቻ፣ እንግ ወደ እንደሚሆን

...

ብቻውን ነው፣ ብቻውን ነው ...

የእንግ ግለጽ ለብሎ ነው

ወንድ ልጅ ወደ እንደሚሆን

ዕግውን ለብቻው ቆርብ

ብቻውን ለተቀን ጉርብ

ብቻውን ግለጽ ለብሎ

ዝናውን ሃግ ሸፍኖ

ከብሩን በሰቆታ ለፍኖ

ሌሊት፣ ገግታ ግታ ነው

እት እንቁን እንደሚሆን

እሱን እንደሚረገግ ...

ከገይት ብሌን ግር ተወጥሮ

ከአንድ ሲታ ተቆርቦ

ደግ ለልጥ ፍጥ ለግጥ

ከእሱ ወደ እቶን ተፈለገ

እንደጠፈር-ብራት ለግብርት

እንደእሳተ ገጥፎ ገት

ኒት ነው ወንድ ልጅ እንግዳ

ደግ ነው፣ ፍጥ ነው እንደሚሆን

ንጥረ ሕዋስ ነው ስቆቃው

ረቂቅ ነው ምሥጢር ነው ጣሩ፣ _ ብቻውን ነው የሚረታው፣

ብቻውን ነው የሚረታው።

ችሎ፣ ወጦ፣ ተጨብጦ፣ ሰቀቀኑን በሆኑ አጥር

በአንጀቱ ገበና ተብር

ወሎ ጭጭ እፍን ብሎ፣ እንደደመና ተቋጥር

ጣሩን ወጦ ተጣጥር

በሊቃ ግት ተሰትር፣...

ከወዳጅ ከዘመድ ርቆ

ከቤተ-ሰው ተደብቆ

አንጀቱን በአንጀቱ ታጥቆ፣

ተሸሸጉ ተከናንቦ፣ ተሸግቆ ተሸግቆ...

የብቻ ብቸኝነቱ፣ የጭሰግ ልብሉ እስኪደርስ

በዓይን አዋጅ ሃሞቱ እንዳይረከስ

ቅሰው በገበያ እንዳይረሰ

ተገልጦ በእኩል-ሊት፣ ወንድ ብቻውን ነው እሚያለትበ።

ለዘውደ ሽግግሮች - (፲፱፻፺፭ - አምቤ - ኮልሊ)

ገጽ 204

ገጽ 205

ት ዝ ታ

ዓይንህን በዓይኔ ፀገሼ፣ የቀስቱን ራራ እንደቋጠርኩ

ሌሊት በሕልሜ አማምጫህ፣ ሕመምህን እየፈጠርኩ

ቀን ጥላህን እንደሰበሰኩ

የፍቅራችንን ነበልባል፣ በቁም ስመመን እንዳቀፍኩ

ልብ ወሰጥ እንዳይሙት ሙሽ፣ የሲቃ ስልት እንዳቃጨልኩ

የነፍሴን የእሳት ዘለላ፣ ጉዳናህ ላይ እንዳነጠብኩ

እንደገደል ዳር ቁጠማ፣ የሥጋት እንባ እንደቃተትኩ

ሕይወቴን ሳንተ እንዳሸሉብኩ

ሕልምህን በጂ እንደዳሰሰኩ

ያን የመጀመሪያ ሞቴን፣ በመሸ ቁጥር እንደሞትኩ

እስሁ፣ እንደብኩን መረብ፣ ትዝታህን እንዳጠመድኩ።

፲፱፻፺፱ - ጋርባ - ጉራቻ

አዘቦን ዳግም አየኋት

ዓይን ግየት ነውና እሚያቅ

የብርሃን ዕድሜ አዚሙ እስኪያልቅ

ከአሥራ አራት ዓመት በኋላ፣ ዳግም አዘቦን አየኋት

ዙሪያ ቅጽሯን አስተዋልኳት

አጠናኋት፣ አዳመጥኳት

ገሮ ማዳመጥ ነው ከፍሉ

ተቀባይ ሕዋሱ እስካሉ

እና አዘቦን ሰማኋት

ከአሥራ አራት ዓመት በኋላ፣ ተመልሼ እዳመጥኳት

እና ዛሬስ፣ እንኳን አልኳት

ያኔ ድምጿ ከሩቅ ነበር፣ እንደሚችላል ሲል የሚሰው

የልሳን ሲቃ ጥላ ነው

የከፉ ቀን የቅዠት ጣር፣ ብዥራ እላሙ ነው እሚታየው

ያደባባይዎም ላይ ጭጋግ፣ የጥንብ እንሳ አከናፍ ብቻ ነው።

መሬቷ እንደሞረድ ስለት፣ ጥርጴ ሲፋጭ እንደ ደወል

ሰቆቃ እንጂ እኮ ድምፅ አደል!

ያሞራው ጥላ እንደጉም፣ ከጣራ በላይ ሲቃጩል

ስው እንደ አይጥ በየጥሻው፣ ሲጥ ሲል እንደ ግንደ በል

ሰቆቃ እንጂ እኮ ድምፅ አደል።

ዛሬ ግን ጤና ይታያል

እየናቱም ይቦርቃል

ከብቱም እንደልብ ይግጣል

ስውም ያወጋል ይስቃል

“ዝ ኾነ ኾይኑ” እንኳን ይላል!

ከየምድጃው ዳር እሳት፣ ከየጣራው ጢስ ይናኛል።

ዓይን ግየት ነውና እሚያቅ

የብርሃን ዕድሜ አዚሙ እስኪያልቅ

ዳግም አዘቦን አየኋት

ከአሥራ አራት ዓመት በኋላ፣ ተመልሼ አስተዋልኳት

እና ዛሬስ እሳይ አልኳት።

፲፱፻፷፫ - መቀሌ

እንዳይነግርህ አንዳች እውነት!

ደንስ ጉብዝ! ደንስ ጀግና

ክራሻትክን አውልቅና

ሃሳብክን ልቀቀውና

ኮትክን ሸግዝክን ጣልና

ርገጥ፣ ጨፍር፣ ደንስ ጀግና!

ያን የሙዚቃህን ናዳ፣ የኮንትራባሱን መብረቅ

ልቀቀውና ይድብለቅለቅ

ምድር በሆይታ ይጥለቅለቅ!

ምንምምንም እንዳታሰብ፣ ሁሉን-ሁሉን እንድትረሳ

ደንስ! ካካታው ይነሳ

ጨፍር፣ ወሰሉ እስኪበሳ

ሃይ-ሃይ! ዋይ! ሃይ-ሃይ! በልበት

የጃዝ ፋንፋር አንኳኳበት

ራስክን እንዳታሰብበት

ሆ! በል እሪ! በል ምታበት

ፎክርበት፣ እቅራራበት

አናፋበት፣ ሸልልበት

የሊቃ ሳቅ እስካካበት

ሆያ-ሆዬ! በል ጨሽበት

ኡ.ኡ.ታህ መንኮራኩርክን፣ እስኪያሰጥመው አጓራበት

ጭንቅላትክን ግዘፍበት፣ ውቀጥበት፣ ውገርበት፣....

ዝግ ብሎግ ያሰበ እንደሁ፣ ይነግርሃል አንዳች እውነት!

፲፱፻፷፫ - አዲሳለ

የቴዎድሮስ ስንብት ከመቅደላ

ተስፋ ባጣ ምድረ በጻ

ያንድ እውነት ይሆናል ዕዳ፤

እና ትንፋሼ አልሆነሽም፤ ሆኜብሽ መራር መካሪ

“ኑቅ አላቢ ቅርብ አዳሪ፤”

እውነት ላንቺ መች ተስፋ ናት፤ ጉስቁል ልሳንሽን ነከላሽ

ክንድሽን ካዘለ ቅርስሽ፤ መጠላሰፍ ሲሆን እጣሽ

ከእንግሊዝ የሞት አግልከት፤ መተናነቅ ሲሆን ድርሻሽ

መልመጥመጡ፤ መሸቆጥቆጡ፤ መሰሎሽ ደንገት የሚያዋጣሽ

የኔ እውነት ሆነብሽ ዕዳሽ።

ወራሪም ፈጣሪን ላያቅ

የጣሰውን በሰሷል እንጂ፤ ወድቋል ብሎ ግፉ ላያልቅ

መች ትተርፈያለሽ ኢትዮጵያ፤ ሕዋሰሽ እብሮኝ ካልሠራ

አንገትሽ ብቻ መቅደላ፤ እፋፍ ወጥታ ብታበራ

የቀረው ሠራ-አከላትሽ፤ በየጥሻው ተዘርፎ

ከአላት በወረሰሽው ንፍገት፤ ነብዞ ደንዝዞ ተቀብሮ

ባጉል ወጌሻ ታጅሎ

እጅና እግርሽ ታሸቱ ዝሎ

እኔን ሰጥንብ አንላ ጥሎ፤

ከደቀቀ ከደከመ፤ ክንድሽ አልነሣ ካለ

ሞት እንጂ ለኔስ ምን አለ?

ሆኖም ጉስቋላ አልምሰልሽ፤ የሚያዝገልኝ አልፈልግም

ጠላትሽን በክንድሽ እንጂ፤ በእንባሽ ወዝ ባላሽንፍም

የልቤን ፍቅር በስተቀር፤ እግወርስሽም ውል የለኝ

የኮሶ ሻጭ ልጅ ደሃ ነኝ።

ደሞም ያላንቺ የለኝና

ድሌም የተስፋ ጉሕ ባይሆን፤ ከሞት ጋር ትግል ነውና

ከዚህ ሌላ ትእዛብት ውረሽ፤ ላይነጋ እንዳስመሸሽብኝ

ጊዜና ትውልድ ይፍረደን፤ ላልነቃ እንዳስረፈድሽብኝ።

ያም ሆኖ ስራሰሽ እንጂ፤ ለኔ ከቶም አታልቅሽ

አንቺ ነሽ እንባ እምትሺ፤

የእምነትሽ መተሣሰሪያ፤ ውልሽ ስተላቀቀብሽ

ላንቺ ነው እንባ እሚያስፈልግሽ።

አዎን፤ይሽን እወቁልኝ፤ ምስክር ሁኑኝ ሰማዕታት

ለሷ ነው እንባ እሚያስፈልጋት።

ከጠላቶቼ ጭብጥ ውስጥ፤ ቋንቋሼን በጀ ስነጥቃት

ሞቴን ከመንጋጋቸው ውስጥ፤ መንጭቄ እኔው ስሞታት

ላገራ ብድር ልከፍላት

የነፈገቺኝን ፍቅር፤ በራሴ ሞት ልሰግላት

ዳግም ከሞቴ ባንኚ፤ በመንፈስ ጣር ስሞግታት!....

ያኔ ነው እንባዋ የሚያጥራት።

በሐዘብ ለራሳችን እንጂ፣ ልትሰሽ ለኔ ምን ሊረባ
ብቸኛ ምሬት ነው ኃይሉ፣ ወኔ መሰለቢያው ነው እንባ።
እና ለራሳችን እዘኝ
እንጂ ከቶ ለኔ አትባከኝ።
ይልቅስ ተረት ልንገርሽ፣ የተላከ ከእንግሊዝ ዘንድ
እጅህን ሰጥ አሰኝ ፈረንጅ፣ እጅ ተይዞ ሲወሰድ፣
ምን እጅ አለው የእሳት ሰደድ?
አያውቅም ከንዴ እንደሚያነድ።
ዳዊት እንዲያ በሰገናው፣ ማልቀስ ማላዘን መያዙ
ይኸ የጉልዳድ ውላጅ፣ ቢሰዛበት ነው መዘዙ
ምንጩ እንደአሸን እየፈላ፣ አገሩን ምድሩን ማንቀዙ
ቸግሮት ነው፣ መጋፈጡ፣ ከሰንቱ መወናወፋት
በባላንጣው ሳቢያ ምክንያት፣ የራሱን ወገን ማርገፋ።
ታዲያ እንግዲህ እንቺ ኢትዮጵያ፣ እኛስ ልጆቻችን ምንድነን
አመንኩሽ ማለት የማንችል፣ ፍቅራችን የሚያሰነውረን
ዕዳችን የሚያሰድክረን
ግፋችን የሚያሰከብረን
ቅንነት የሚያሳፍረን፣ ቂማችን የሚያሰደስተን
ኸረ ምንድነን? ምንድነን?
አሜሪካ እሚያብብብን
ፍግ እሚሰመልምብን፣

ከአረም ጋር ያፈራን ጊንጦች፣ ከእንክርዳድ ያልተለገን ዘር
ግርጹ ከምርቱ ተግጥቆ፣ ከቶ ያልተበራየን መክር
ምንድነን? ምንድነን እኮ?
አረጋጊውን ባንቀልባ፣ ከምንሸከም እንኮኮ
ጉልግላውን ከወኔ ጣር፣ ካልፈታን ከፍርሃት ምርኮ
እንደወደ ገባ ወደል፣ መጠለን ከሴት ታኮ
ካታተን፣ ምንድነን እኮ? ...
አየሽ አንቺ እግግ ኢትዮጵያ፣ አየሽ አንቺ እናት ዓለም
ቃል የእምነት ዕዳ ነው እንጂ፣ ያባት የናት እኮ አደለም።

ያም ይቅርና መርዶ ላርዳሽ፣ ሰጧው እኔ እንደሰጧውት
እርም በልተሽ ከምትቀሪ፣ ሰጧ፣ ገብርዩንም ጣሉት።
እስቲ እንግዲህ በይ ፍረጂኝ፣ ከእንግዲህ እኔ ፍሬ አላይም?
“ዘርቶ መቃም ወልዶ መሳም”
አባባል ለኔ አይባልም?
እስቲ ገብርዩን መሰል ዘር፣ ፍሬው ከቶ አይለመልም?
እኔስ ዘር ዘራሁ አልለም?
ምነው ፍንጭትከን ገብርዩ፣ ያን ፍንጭትከን አወለሙት
እንደረት ልግ አከሰሉት
(ልንደኩን አሸምረራት)።
ከሙቶችን አትፍ ነጥቱ፣ ከግግሪን ፍትር ቀርጠው
እውነትን ሲገሉ እንዲህ ነው፣ ፈገገታውን አወለሙ።

እስቲ እባክህን ገብር፡ የዛሬን እንኳ ስተህ ሙት
በሐደላ ጥቅርኝ እንደለጅሉት
እንደሚኖር ግጥም ሙት
እርግ ጉሳ እንደተለሙት
ረገገታህን አያጥቁሩት።
እምቢ በላኛው ገብር፡ በእባት ግራ እንዳሰገዙት
በሙዞ እንዳሳገዱት
የነፍሱን ሮሬ ብርሃን፡ ከገደህ እንደተበሩት
ዘለገለግላለሁ ሳያወልሙት
ጭንድምዶ እምቢ በላኛው፡ የዛሬን እንኳ ስተህ ሙት።
ያለፈ ጥረታችንን፡ ሳለታምሙ ትዝ ሲለኝ
ከጥክርነው ነገር ይልት፡ ያልጥክርነው ነው እግራዬኝ።
እና በጌ ይሁንብህ፡ ሙግሁ፡ ስተህ ተተበለኝ
እኔም ሳጥይህ አድምጠኝ
እኔህን ስጥ እለኝ ፈረንጅ፡ እኔ ተይዞ ሊጠሰኔ
ምን እኔ እለው የእሳት በደድ?
አያውትም ከንደ እንደግያገድ።

ላግላግጥሁ ቴዎድሮስ - (ገገገገገ - ደሴ)

የግጥም ስርዓት ለማጠቃለያ ለማድረግ ለሚገቡ ግጥሞች
የተጠቃለሉት ግጥሞች ለማጠቃለያ ለማድረግ ለሚገቡ ግጥሞች